

DOPLŇUJÚCE ŠKOLIACE MATERIÁLY

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

PLÁN [OBNOVY]

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Doplňujúce školiace materiály

Autor: RNDr. Slavka Blichová a kol., Odbor podpory inovácií,
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

Text prešiel odbornou jazykovou a typografickou korektúrou.

Za odbornú a jazykovú stránku študijného materiálu zodpovedajú autori.

Ilustrácia na titulke: Adobe Stock

Fotografie v publikácií sú ilustračné a ich obsah nemusí korešpondovať s aktuálnou verziou operačného systému digitálneho zariadenia.

Vydavateľ: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

© 2025 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

3. doplnené a revidované vydanie

ISBN: 978-80-974240-9-1

Obsah

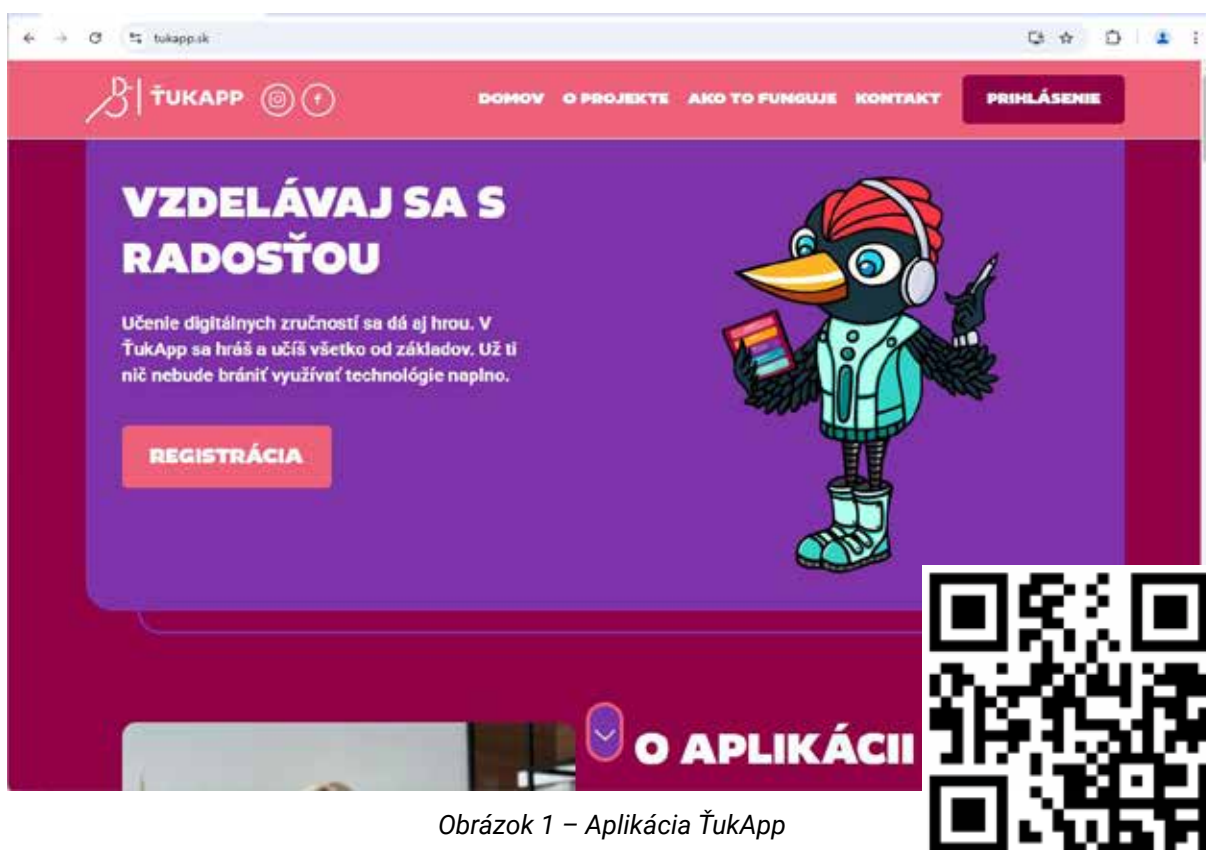
1. E-vzdelávanie a jeho formy	2
1.1. Aplikácia ŤukApp	2
1.2. E-learning	4
1.3. Webináre	6
1.4. Klikni a uč sa: YouTube kanály pre digitálny rozvoj	8
1.5. Vzdelávacie možnosti na internete aj mimo neho	10
2. Praktické zručnosti	11
2.1. Inštalovanie a odinštalovanie aplikácie	11
2.2. Prepojenie tabletu cez USB a prenos súborov	16
2.3. Nebojme sa Internetbankingu	19
2.4. Vyskúšajme si e-shop	24
2.5. Ďalšie možnosti aplikácie Google Lens	31
2.6. „Umelá inteligencia“ a jej využitie v každodennom živote	33
2.7. Geocaching – využime mapy, zahrajme sa a objavujme	43
3. Čo s tabletom doma/personalizácia zariadenia	45
3.1. Prihlásenie sa do účtu Google	45
3.2. Inštalácia aplikácií pre vlastnú potrebu	47
3.3. Nastavenie zámky obrazovky	49
3.4. Dátový balík	55
4. Dôležité kontakty	58

1. E-vzdelávanie a jeho formy

E-vzdelávanie je široký pojem, ktorý zahŕňa všetky formy vzdelávania, ktoré sa realizujú **pomocou elektronických zariadení a internetu**. Od jednoduchých online kurzov až po komplexné virtuálne univerzity.

1.1. Aplikácia ŤukApp

Učenie digitálnych zručností sa dá aj hrou. V aplikácii ŤukApp sa hráme a učíme všetko od základov. ŤukApp je online hra, ktorá má za cieľ naučiť znalosti a získať praktické zručnosti v oblasti digitálnych technológií. Aplikácia je zdrojom spoľahlivých informácií a nástrojov na zdokonalenie digitálnych zručností. Od učenia sa základných funkcií na tablete a práce s internetovým prehliadačom až po bezpečnostné tipy a triky.

Obrázok 1 – Aplikácia ŤukApp

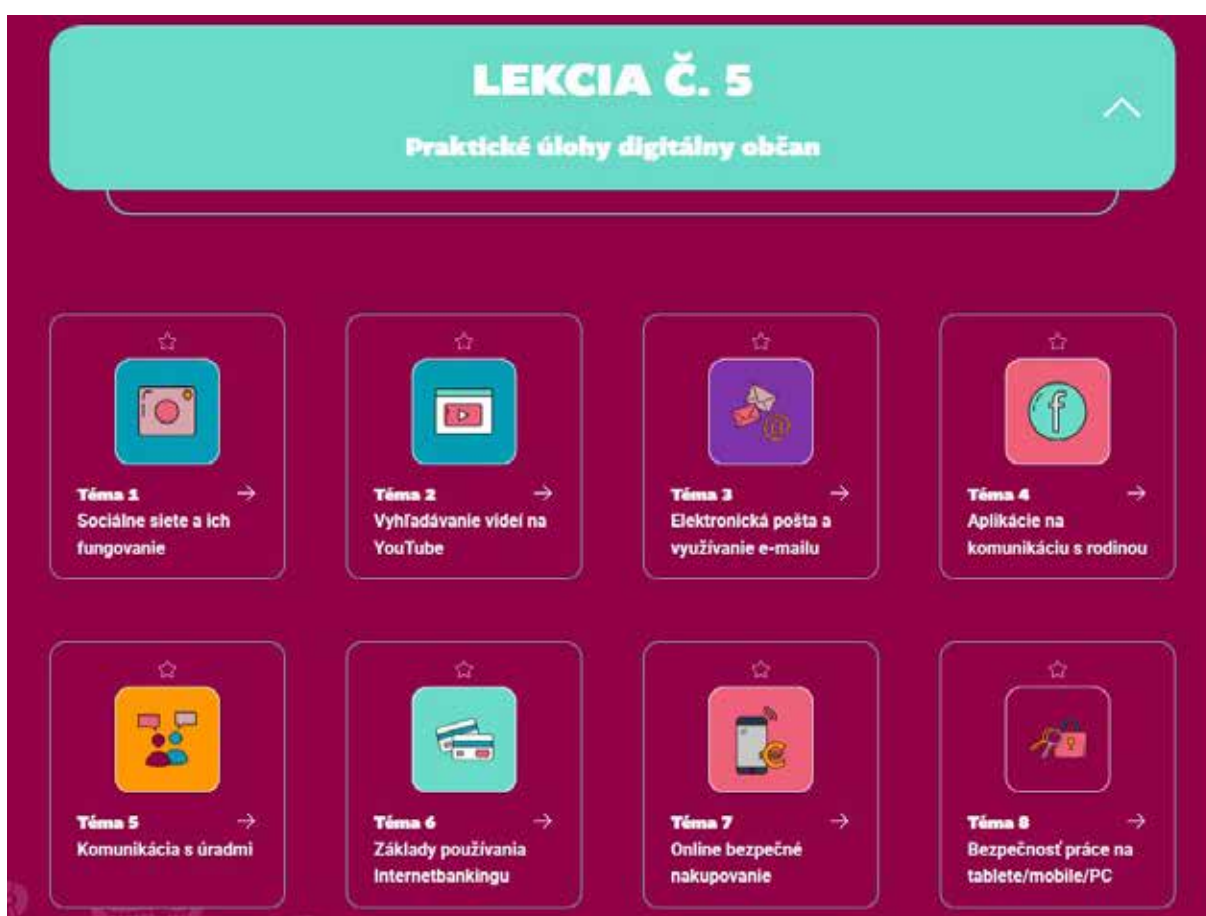
Po prvýkrát sa musíme **registrovať**, aby sme si mohli rozšíriť digitálne zručnosti.

Po **prihlásení** máme k dispozícii sériu piatich lekcí, ktoré nám pomôžu rozvíjať svoje znalosti krok za krokom. Sú navrhnuté tak, aby nám poskytli príležitosť rozšíriť svoje znalosti, zdokonaľiť svoje zručnosti a objaviť nové oblasti záujmu v digitálnom svete.

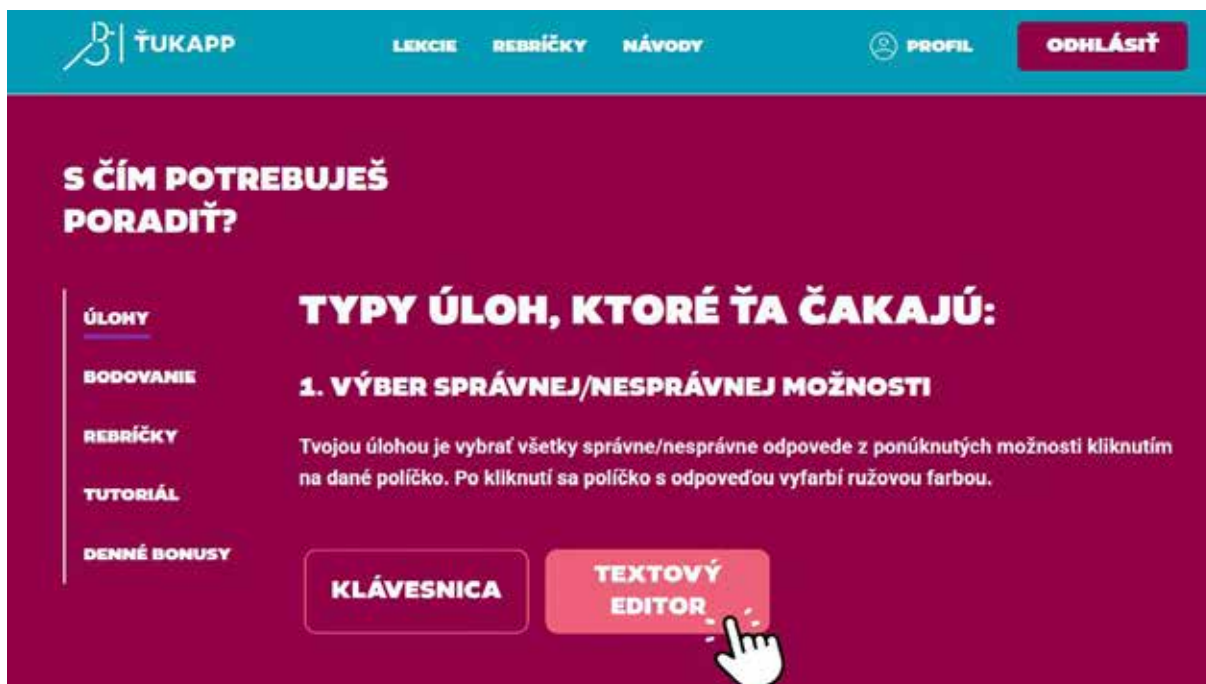
Obrázok 2 – Aplikácia ŤukApp–Lekcie

Každá lekcia obsahuje viacero tém, ktoré sú navrhnuté tak, aby nás sprevádzali od základov až po pokročilé úrovne.

Obrázok 3 – Aplikácia ŤukApp – Lekcia 5 – ukážka tém

K dispozícii sú samozrejme návody. Obsahujú napr. typy úloh, s ktorými sa stretneme a informácie ako ich riešiť. Tiež nám vysvetlia bodovanie a s tým súvisiace získavanie odznakov.

Obrázok 4 – Aplikácia ŤukApp – Návody

Učme sa novým zručnostiam a krok za krokom si budujme svoje vedomosti!

1.2. E-learning

E-learning je konkrétna forma e-vzdelávania, ktorá sa zameriava na samostatné štúdium jednotlivca pomocou počítača. Jednotlivec má k dispozícii rôzne materiály (texty, videá, simulácie), ktoré môže študovať vlastným tempom.

Výhody e-learningu:

- Flexibilita: Možnosť učiť sa kedykoľvek a kdekoľvek.
- Vlastné tempo: Každý si môže zvoliť tempo štúdia, ktoré mu vyhovuje.
- Interaktivita: Mnohé e-learningové platformy ponúkajú interaktívne prvky, ako sú kvízy, simulácie a diskusie.
- Dostupnosť: E-learning je dostupný pre širokú verejnosť, bez ohľadu na geografické obmedzenia.
- Nízke náklady: E-learning môže byť často lacnejší ako tradičné vzdelávanie.

Nevýhody e-learningu:

- Nedostatok osobného kontaktu: Chýba priamy kontakt so školiteľom a ostatnými účastníkmi vzdelávania.
- Vyžaduje sebadisciplínu: Jednotlivec musí byť schopný sám sa motivovať a udržať si fokus na vzdelávanie.
- Technické problémy: Môžu nastať problémy s pripojením na internet alebo s používaním e-learningovej platformy.

E-learningové platformy ponúkajú širokú škálu nástrojov na vytváranie a poskytovanie online kurzov. Môžu byť použité pre individuálne štúdium, firemné školenia alebo vzdelávanie na vysokých školách.

Populárne e-learningové platformy:

Moodle: Jedna z najpoužívanejších open-source platforiem na svete. Je vysoko prispôsobiteľná a ponúka širokú škálu funkcií.

Obrázok 5 – Platforma Moodle

Canvas: Oblíbená platforma pre vysoké školy a univerzity. Vyznačuje sa moderným dizajnom a intuitívnym používateľským rozhraním.

Obrázok 6 – Platforma Canvas

Google Classroom: Základná, ale účinná platforma pre učiteľov a študentov, ktorá je integrovaná s ostatnými Google nástrojmi.

Obrázok 7 – Platforma Google Classroom

Coursera: Masívna online otvorená univerzita (MOOC), ktorá ponúka širokú škálu kurzov od popredných univerzít a inštitúcií.

Obrázok 8 – Platforma Coursera

Udemy: Trhovisko online kurzov, kde si môžeme vybrať z tisícov kurzov na rôzne témy

Obrázok 9 – Platforma Udemy

Príklady e-learningových kurzov:

Vzdelávacia platforma Digitálne kurzy

<https://moje.digitalnekurzy.sk/>

Digitálne kurzy pre seniorov a ďalšie skupiny

Online kurz Počítač pre každého

<https://pocitacprekazdeho.sk/>

Počítač pre každého je kurz práce s počítačom a internetom pre všetkých, ktorým chýbajú základné zručnosti v tejto oblasti. Zúčastnenci sa naučia ovládať počítač, pracovať s textom, vytvárať tabuľky, prezentácie a taktiež sa naučia efektívne používať internet.

Online kurz Digitální odysea

<https://odysea.nadacevodafone.cz/>

Digitální odysea je kurz formou „krok za krokom“ určený pre všetkých, ktorí potrebujú trochu pomoci s rozvojom svojich digitálnych znalostí a zručností, hlavne pre tých, ktorí boli na internete len zriedka alebo nikdy (často vo veku 65+).

Vzdelávanie podnecuje zvedavosť a núti nás používať náš mozog. Nejednen výskum naznačuje, aké dôležité je nikdy sa neprestať vzdelávať. Celoživotné vzdelávanie je spojené so zlepšenými kognitívnymi funkciami, zdravou emocionálnou pohodou a pozitívnym vnímaním seba samého.

Keď sa naučíme niečo nové, náš mozog produkuje nové bunky a vytvára nové spojenia. Štúdie ukázali, že u starších ľudí, ktorí sa neustále učia, je menej pravdepodobné, že sa u nich rozvinie demencia alebo Alzheimerova choroba. Vďaka vzdelávaniu sa dokážeme aj ľahšie začleniť do spoločnosti, spoznať nových ľudí a nebyť osamelý.

1.3. Webináre

Webinár je živé online stretnutie (školenie, prednáška, seminár, prezentácia,...), počas ktorého lektor prezentuje určité témy. Účastníci môžu klásť otázky v reálnom čase.

Výhody webináru:

- Interaktivita: Možnosť klásť otázky a diskutovať s lektorom.
- Aktuálnosť: Informácie sú prezentované v reálnom čase.

- Demo verzie: Môžu byť predvedené praktické ukážky.
- Široký dosah: Webinára môžu osloviť veľké množstvo ľudí.

Nevýhody webináru:

- Časové obmedzenie: Webinár prebieha v stanovenom čase, čo môže byť pre niektorých účastníkov nevýhodné.
- Technické problémy: Môžu nastať problémy s pripojením na internet alebo s audio/video prenosom.
- Menšia flexibilita: Na rozdiel od e-learningu, webinár nie je možné pozastaviť a pokračovať neskôr.

Platformy pre webinára sú špecializované nástroje na organizovanie živých online prezentácií. Umožňujú zdieľať obrazovku, nahrávať videá, chatovať s účastníkmi a oveľa viac.

Populárne platformy pre webinára:

Zoom: Jedna z najznámejších platforiem pre videohovory a webinára. Je jednoduchá na používanie a ponúka širokú škálu funkcií.

Obrázok 10 – Platforma Zoom

Microsoft Teams: Často používaná v podnikoch pre tímovú spoluprácu, ale ponúka aj funkcie pre webinára.

Obrázok 11 – Platforma MS Teams

Google Meet: Integrovaný do Google Workspace, je ideálny pre tých, ktorí už používajú Google nástroje.

Obrázok 12 – Platforma Google Meet

Jitsi Meet: Bezplatné videokonferenčné riešenie, plne šifrované, 100% open source, ktoré môžeme používať celý deň, každý deň, zadarmo – bez potreby účtu.

Obrázok 13 – Platforma Jitsi Meet

WebinarJam: Špecializovaná platforma pre webinára, ktorá ponúka pokročilé funkcie pre marketing a predaj.

Obrázok 14 – Platforma WebinarJam

GoToWebinar: Stabilná a spoľahlivá platforma pre webinára s dlhoročnou históriou.

Obrázok 15 – Platforma GoToWebinar

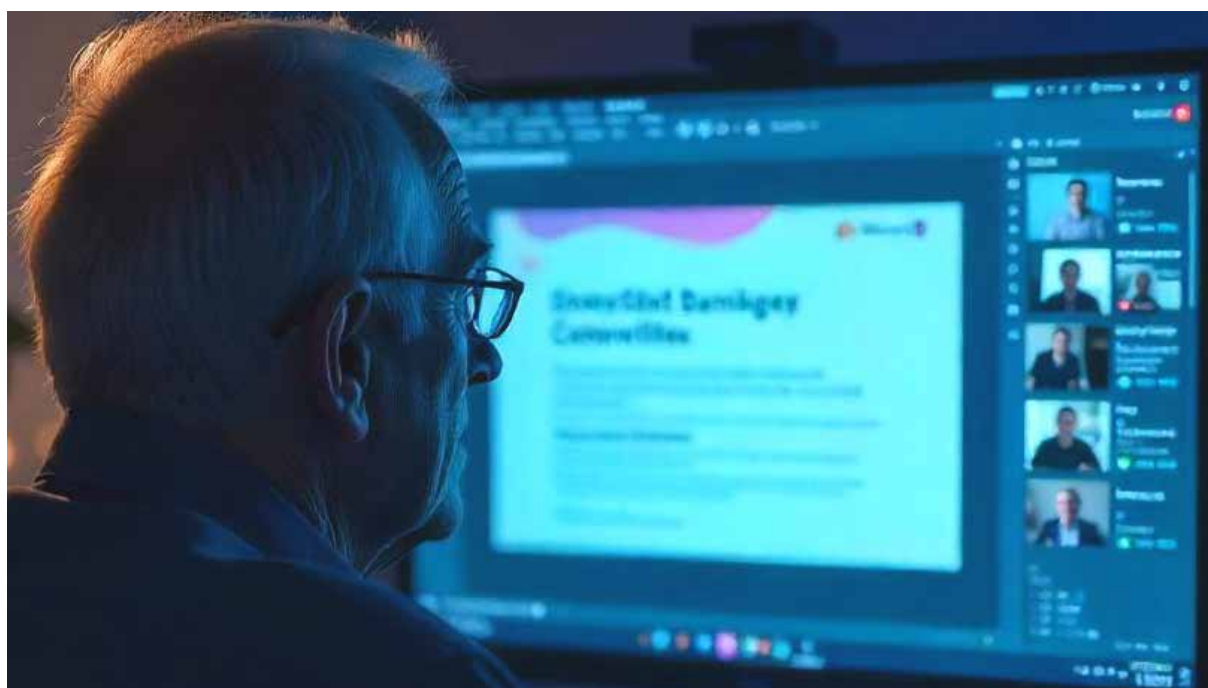
Ak sa budeme chcieť ďalej vzdelávať, určite je dobré využiť aj ponuku rôznych on-line webinárov.

Platforma na webináre môže byť rôzna, ale niečo majú asi všetky platformy rovnaké. Ak o niektorý webinár prejavíme záujem (napr. prihlásením sa na webovej stránke alebo cez informačný e-mail, ktorý dostaneme do svojej e-mailovej schránky), spravidla jeden pracovný deň pred konaním webinára dostaneme od organizátora **elektronicku pozvánku na webinár**. V pozvánke bude pripojený **odkaz/link** alebo **ikonka „Prihlásenie sa na webinár“**, cez ktorý sa pripojíme na webinár. Ak neobdržíme pozvánku 1 pracovný deň pred začiatkom webinára, je potrebné skontrolovať si priečinok s nevyžiadanou poštou (SPAM). Za účelom overenia správneho pripojenia na webinár je vhodné sa prihlásiť aspoň 5 minút pred začiatkom webinára.

Podmienkou pre pripojenie na webinár je, minimálne:

- funkčné pripojenie na internet,
- funkčný reproduktor; ktorý je nevyhnutný pre počutie školiteľa.

Ukážka sledovania webinára z pohodlia domova:

Obrázok 16 – Sledovanie webinara

1.4. Klikni a uč sa: YouTube kanály pre digitálny rozvoj

Vzdelávať sa môžeme aj cez rôzne informačné videá, ktoré sú spracované profesionálne a častokrát vtipne. Sú určené pre širokú laickú verejnosť, s pochopiteľným výkladom a veľmi vhodné na doplnenie vedomostí a zručností ohľadne využívania digitálnych technológií, internetu, hlavne bezpečnosti na internete.

1. Kanál: CZ-NIC – <https://www.youtube.com/@CZNIC>

Playlist–Jak na Internet

séria profesionálne a vtipne spracovaných krátkych českých informačných videí (do 2 min) pre širokú laickú verejnosť–jednoduchý, pre laika pochopiteľný výklad a jednoduché návody na využívanie digitálnych technológií a bezpečnosť na internete:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL4VG-OTSU3QqnqfKZPwBFJSQ_xGErpoYJ

Playlist–Nebojte se internetu

séria 10 profesionálne a vtipne spracovaných hraných videí (cca 4–6 min) na tému využívania internetu, určená hlavne pre seniorov – vhodné ako doplnok digitálneho vzdelávania seniorov na individuálne dozvedanie sa doma:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL4VG-OTSU3Qp1LWPhbX_X2fwuEM4-tfVu

2. Kanál: KPBI–Kraje pro bezpečný internet (CZ)

<https://www.youtube.com/@kpbi-krajeprobezpecnyinter5217>

Playlist–Internet pod lupou

séria animovaných vzdelávacích videí (cca 3 – 6 min) na tému využívanie digitálnych technológií a predovšetkým bezpečnosť na internete:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLrT6AA3DsRDBr-z1pct75ojuBH97pAafd>

Playlist–Pozor na kyberprostor!

séria krátkych názorných online prednášok na tému bezpečnosť na internete:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLrT6AA3DsRDB-H4TsmqVwMvXoR1U5AhmZ>

3. Česká televize–iVysílání (streamingová služba na webe ČT)

Vzdelávací program „Tohle radši nezkoušejte“

Metódy internetových podvodníkov sú čím ďalej zákernejšie. Tvorcovia programu nám názorne poradia, ako sa vyvarovať „kyberšmejdov“–namiesto nás sa nimi nechajú podviesť. My to ale radšej neskúsajme. Celý program tvorí Séria 10 vzdelávacích videí v dĺžke do 15 minút:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/16497743667-tohle-radsi-nezkousejte/>

1.5. Vzdelávacie možnosti na internete aj mimo neho

Vzdelávanie pomáha seniorom udržať si mentálnu bystrosť, osvojiť si nové zručnosti a udržať krok s technológiami. Zlepšuje kvalitu života, umožňuje lepšie zvládať každodenné situácie a prispieva k sociálnej integrácii. Vzdelávanie tiež podporuje aktívny a nezávislý životný štýl.

Bezplatné a overené informácie pre ďalšie vzdelávanie nájdeme na webovej stránke projektu <https://www.digitalniseniori.gov.sk/dalsie-vzdelavanie/>, na ktorej sa zdieľajú vybrané témy a aplikácie do každodenného života a užitočné projekty z externého prostredia, ktoré nám rozšíria obzory a sú zamerané na sebarozvoj v oblasti digitálnych zručností.

O PROJEKTE ŠKOLENIA ĎALŠIE VZDELÁVANIE INFOLINKA ČASTÉ OTÁZKY Registrácia

Domov > Ďalšie vzdelávanie

Ďalšie vzdelávanie

Vzdelávanie pomáha seniorom udržať si mentálnu bystrosť, osvojiť si nové zručnosti a udržať krok s technológiami. Zlepšuje kvalitu života, umožňuje lepšie zvládať každodenné situácie a prispieva k sociálnej integrácii. Vzdelávanie tiež podporuje aktívny a nezávislý životný štýl. Na tejto stránke nájdete bezplatné a overené informácie pre vaše ďalšie vzdelávanie.

Digitálne zručnosti Finančná gramotnosť Mediálna gramotnosť

Bezpečnosť na internete Odporúčané aplikácie a webové stránky Univerzita

Obrázok 17 – Možnosti ďalšieho vzdelávania

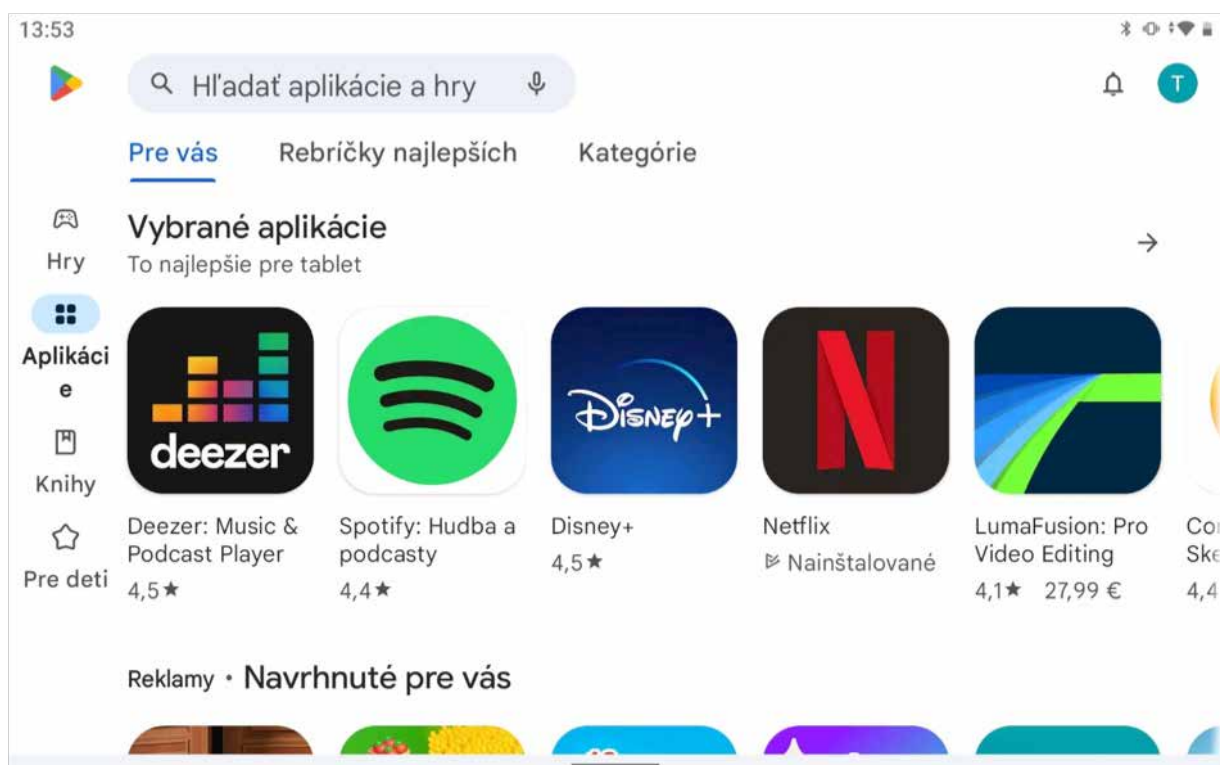
2. Praktické zručnosti

V tejto kapitole si ukážeme niekoľko praktických zručností práce s tabletom, ktoré je možné využiť v bežnom živote.

2.1. Inštalovanie a odinštalovanie aplikácie

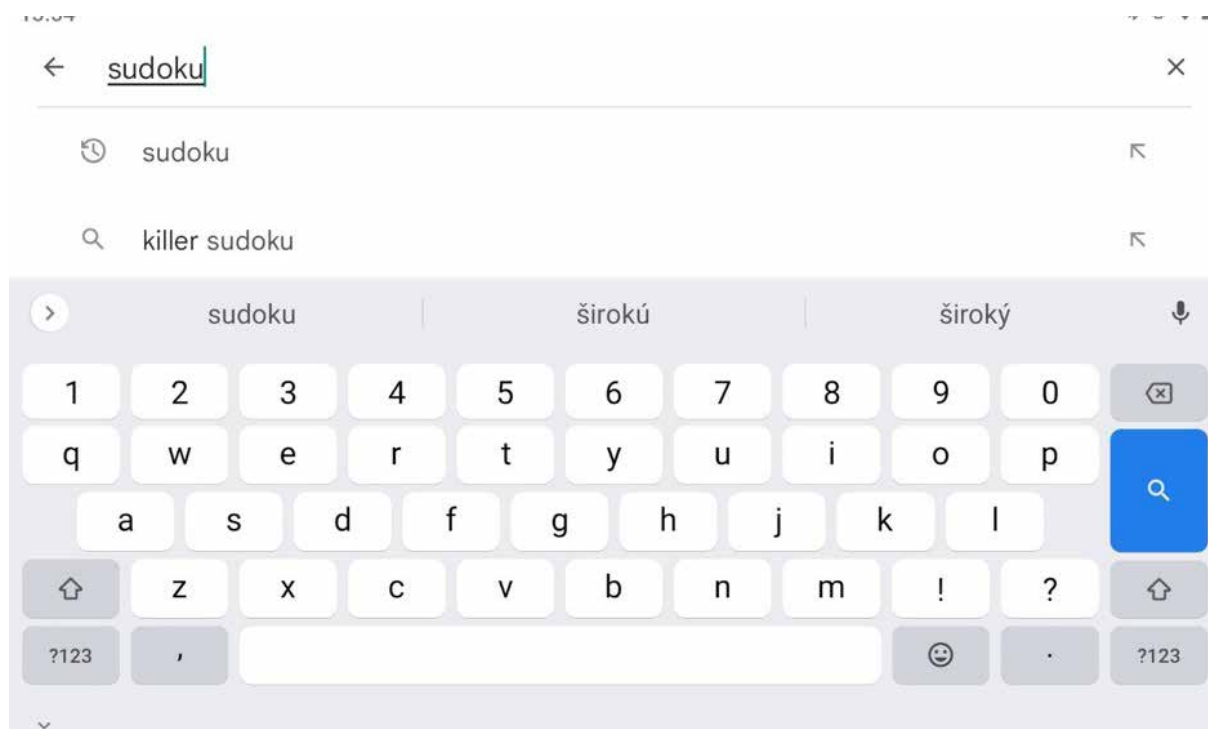
Na tablete máme už pri rozbalení nainštalované nejaké aplikácie od výrobcu, napríklad Kalkulačka, Fotky, Správy. Ak chceme používať iné aplikácie, musíme si ich „doinštalovať“. Najbezpečnejšie je inštalovať si aplikácie z overeného zdroja, ktorý obsahuje len aplikácie pre náš tablet a do istej miery overuje ich kvalitu pred ich zaradením do ponuky. V tablete nájdeme na domovskej obrazovke ikonu Aplikácie na nákup overených aplikácií pre náš tablet (napr. Obchod Play, Huawei AppGallery a pod. v závislosti od značky zariadenia a jeho operačného systému), ktorá obsahuje veľa overených aplikácií pre náš tablet a umožňuje vyhľadávať medzi nimi. Aby sme ju mohli používať, musíme mať pripojenie na internet a byť prihlásený účtom (napr. pre Obchod Play musíme byť prihlásený na svoj účet Gmail).

Vyskúšame si nainštalovať aplikáciu Sudoku, ktorá podporuje rozvoj logiky a práce s dotykovou obrazovkou. Spustíme si aplikáciu na nákup overených aplikácií v našom tablete ťuknutím na jej ikonu.

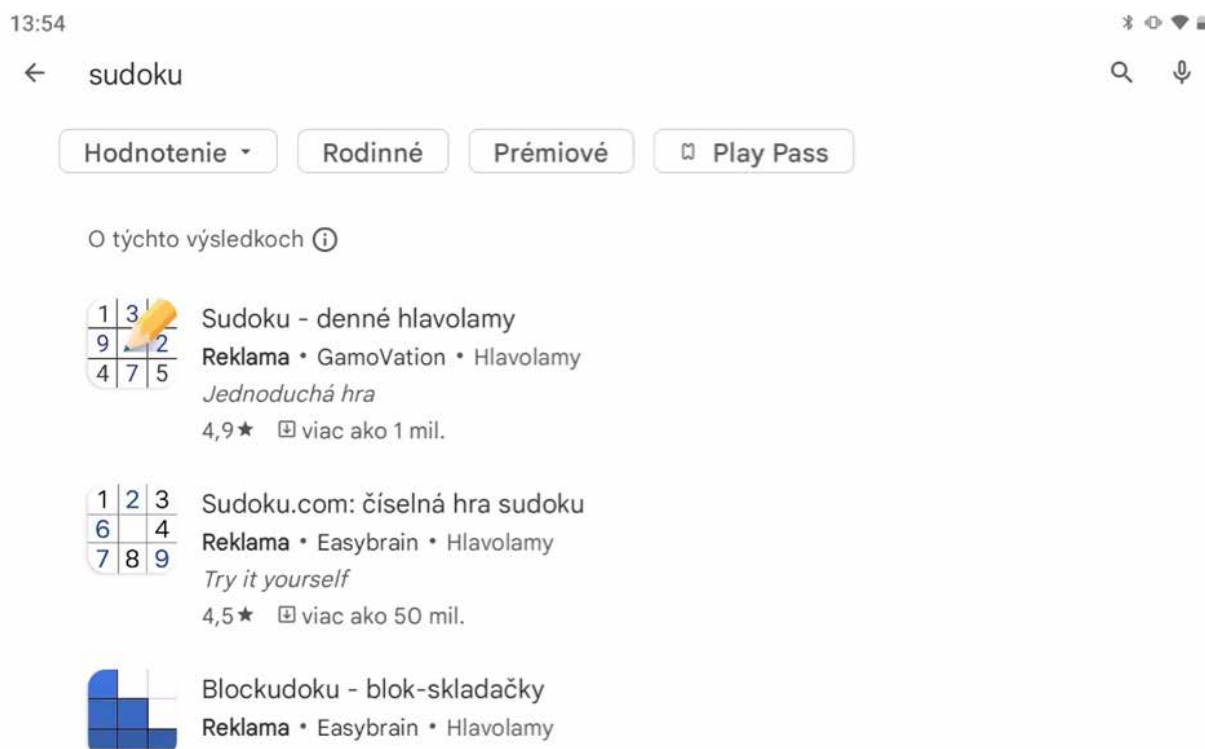
Obrázok 18 – Ukážka obrazovky tabletu s otvorenou aplikáciou Obchodu Play (*vyobrazenie sa môže mierne líšiť od vzhľadu obrazovky v našom tablete v závislosti od verzie obchodu s aplikáciami a verzie nášho operačného systému)

Symbolom lupy je označené políčko pre vyhľadávanie (štandardne býva umiestnené v pravom alebo ľavom hornom rohu okna aplikácie). Keď do políčka ťukneme, v spodnej časti obrazovky sa nám zobrazí klávesnica a do políčka môžeme napísať, čo hľadáme. V našom prípade napíšeme slovo **sudoku**.

Obrázok 19 – Zadávame slovo na vyhľadávanie
(*vzhľad obrazovky pri vyhľadávaní závisí od verzie operačného systému a konkrétnej verzie obchodu s aplikáciami, vyobrazená verzia nemusí byť do detailov zhodná so vzhľadom obrazovky pri vyhľadávaní v obchode s overenými aplikáciami v našom tablete)

Následne ťukneme na symbol „lupa“, resp. tlačidlo „vyhľadať“ (v závislosti od konkrétnej verzie nákupnej aplikácie a operačného systému, spravidla sa nachádzajú v pravej časti vyhľadávacieho políčka). Na obrazovke sa nám zobrazí zoznam nájdených aplikácií. Ak je zoznam dlhý a celý sa nevmetí na jednu obrazovku, nami hľadanú aplikáciu nemusíme hneď vidieť. V zozname môžeme listovať posúvaním prstu po obrazovke vo zvislom smere a nájdeme hľadanú aplikáciu (ukážku zobrazeného zoznamu aplikácií pri vyhľadávaní aplikácie Sudoku v nákupnej aplikácii Obchod Play vidíme na Obrázku 20). Ťuknutím na tlačidlo „**Inštalovať**“ pri aplikácii spustíme sťahovanie a inštaláciu aplikácie. Po ukončení inštalácie sa tlačidlo „**Inštalovať**“ zmení na „**Otvoriť**“. Ťuknutím na neho môžeme spustiť aplikáciu. Spúšťanie aplikácie tak, že ju budeme vyhľadávať v Obchod Play, je dosť nepraktické. Preto po nainštalovaní pribudne na pracovnej ploche ikona aplikácie, pomocou ktorej ju môžeme spúšťať.

Obrázok 20 – Ukážka zoznamu nájdených aplikácií s aplikáciou Sudoku v nákupnej aplikácii Obchod Play

Obrázok 21 – Ukážka pracovnej plochy s ikonou aplikácie Sudoku (*vzhľad a obsah pracovnej plochy závisí od verzie operačného systému, osobných nastavení a nainštalovaných aplikácií, vyobrazená pracovná plocha nemusí byť do detailov zhodná s pracovnou plochou v našom tablete)

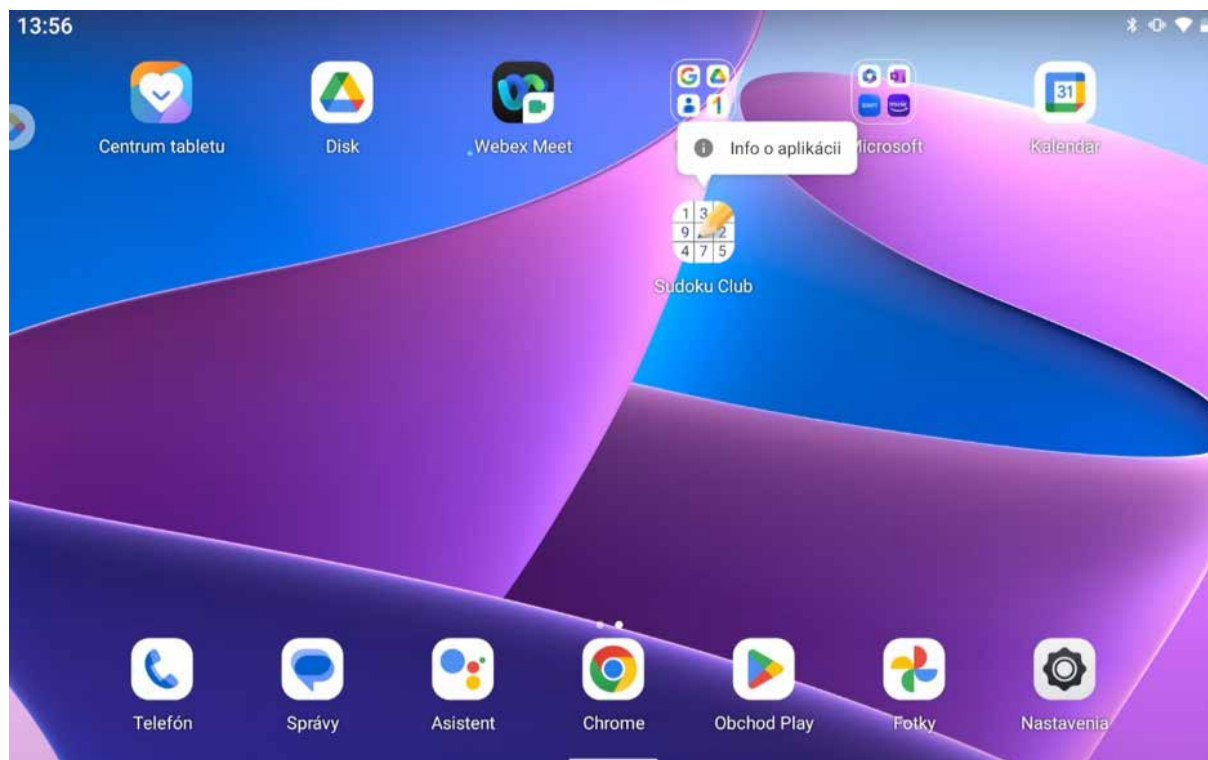
Ikona aplikácie sa umiestni na voľné miesto pracovnej plochy, odkiaľ ju môžeme presunúť na ľubovoľné miesto pracovnej plochy.

Odinštalovanie aplikácie

Ak nejakú aplikáciu už nechceme používať, môžeme ju odinštalovať, čiže správnym spôsobom odstrániť zo zariadenia. Je vhodné odinštalovať nepoužívané aplikácie, lebo môžu zbytočne zaberáť miesto na úložisku tabletu a zvyšovať spotrebu dát aktualizovaním, prípadne aj komunikáciou na pozadí.

Ukážeme si to na aplikácii, ktorú sme si do svojho tabletu nainštalovali v rámci nácviku inštalácie.

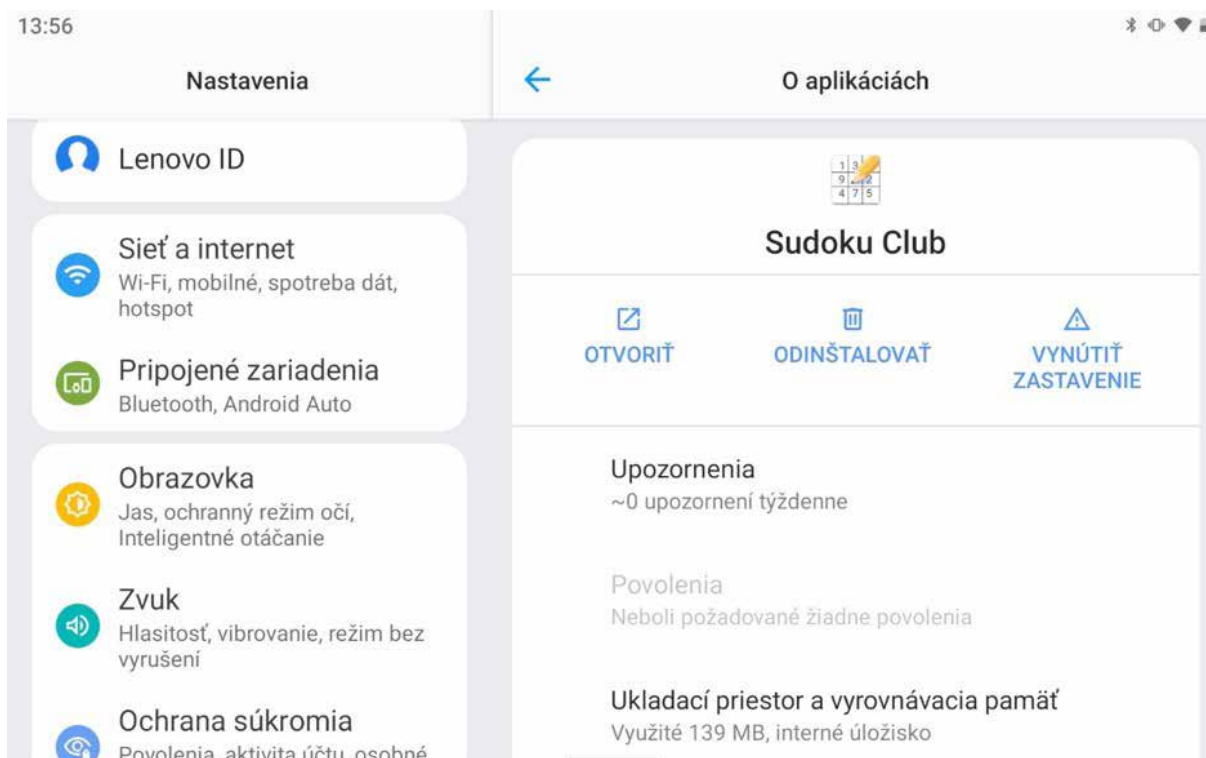
Na pracovnej ploche si nájdeme ikonu aplikácie, ktorú sa chystáme odinštalovať a podržíme na nej prst (dlhý dotyk), kým sa nám pri aplikácii zobrazí okienko s textom. Presný obsah a znenie textu v okienku závisí od konkrétnej verzie operačného systému v tablete (príklady: ikona koša s textom „Odinštalovať“, „Info o aplikácii“ a pod.).

Obrázok 22 – Ideme odinštalovať aplikáciu v tablete – ukážka na aplikácii Sudoku (*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad pracovnej plochy a obsah okienka pri aplikácii, ktorú sa chystáme odinštalovať, závisí od konkrétnej verzie operačného systému v tablete a našich osobných nastavení)

Proces odinštalovania aplikácie spustíme ťuknutím na text „Odinštalovať“. Text „Odinštalovať“ nájdeme buď priamo v okienku, ktoré sa nám zobrazí po dlhšom podržaní prsta na ikone aplikácie, alebo až v ďalšom okne, obsahujúcom spravidla informácie o aplikácii a ponuku viacerých možností pre prácu s danou aplikáciou, vrátane možnosti „Odinštalovať“. Toto okno si otvoríme ťuknutím napr. na text Info o aplikácii po zobrazení okienka pri ikone aplikácie na pracovnej ploche tabletu.

Umiestnenie textu „Odinštalovať“ závisí od konkrétnej verzie operačného systému v našom tablete.

Obrázok 23 – Ukážka okna s informáciami o aplikácii – okno s informáciami o aplikácii Sudoku
 (*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah okna závisí od konkrétnej verzie operačného systému v tablete)

Po ťuknutí na „**Odinštalovať**“ sa zobrazí okienko s kontrolnou otázkou „**Chcete túto aplikáciu odinštalovať?**“ Až po ťuknutí na tlačidlo „**OK**“ sa aplikácia odinštaluje.

Úloha 1

Nainštalujte na tablet aplikáciu Huby. Následne aplikáciu Huby odinštalujte.

Upozornenie

Inštalujme si iba tie aplikácie, ktoré potrebujeme a plánujeme používať. Ak máme iba dátový balík, je dôležité šetriť dáta a inštalovanie zbytočných aplikácií môže spotrebovať náš dátový limit.

Inštalovanie aplikácií, ktoré neplánujeme používať, môže mať niekoľko nevýhod:

1. **Úložný priestor:** Nepoužívané aplikácie zaberajú miesto na našom tablete, čo môže obmedziť dostupný úložný priestor pre dôležitejšie súbory a aplikácie.
2. **Výkon zariadenia:** Viac aplikácií môže spomaliť výkon nášho tabletu, pretože niektoré aplikácie môžu bežať na pozadí a spotrebovávajú systémové zdroje.
3. **Aktualizácie:** Aj nepoužívané aplikácie môžu vyžadovať aktualizácie, čo môže spotrebovať náš dátový balík a spôsobiť zbytočné náklady na pripojenie k internetu.
4. **Bezpečnosť:** Nepoužívané aplikácie môžu predstavovať bezpečnostné riziko, ak nie sú pravidelne aktualizované, pretože môžu obsahovať zraniteľnosti, ktoré môžu byť zneužitú.

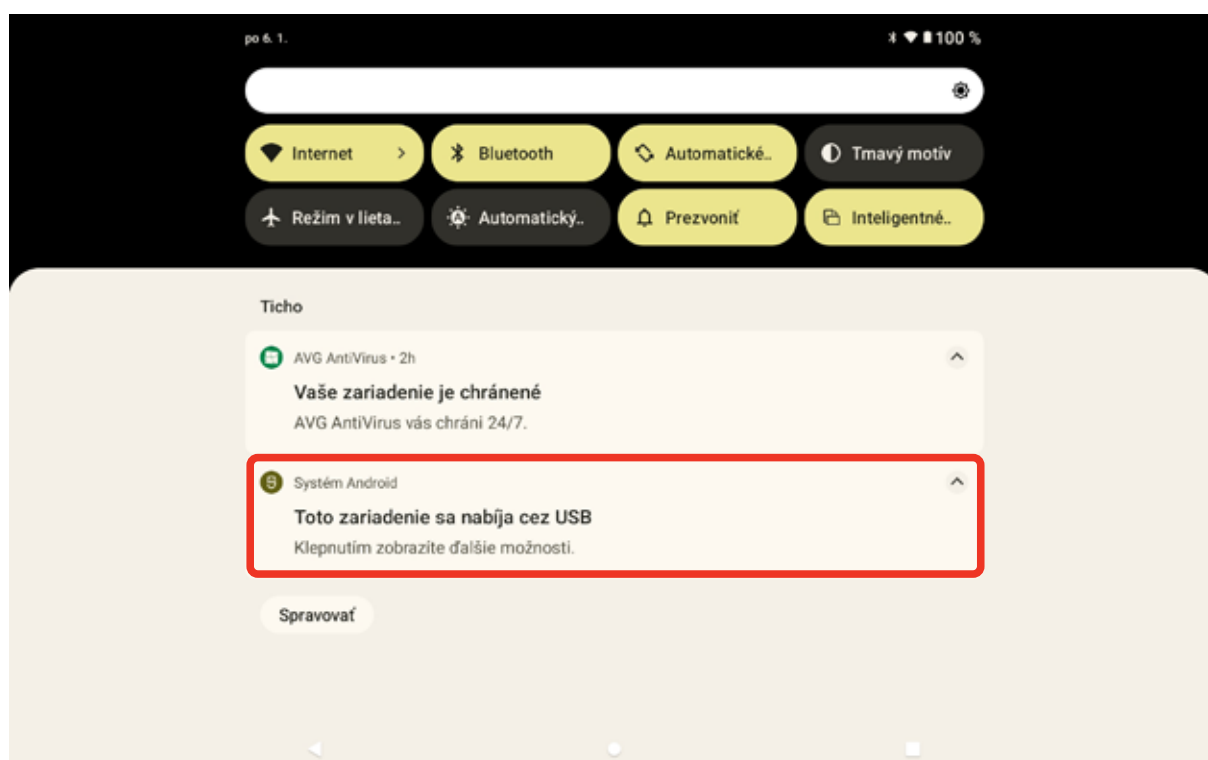
Viac o zaujímavých aplikáciách, ktoré by nám mohli pomôcť nájdeme v kapitole 3, podkapitola 3.2 tohoto modulu.

2.2. Prepojenie tabletu cez USB a prenos súborov

Fotky, hudbu a ďalšie súbory si môžeme prenášať medzi počítačom a tabletom/smartphonom s Androidom pomocou účtu Google alebo kábla USB.

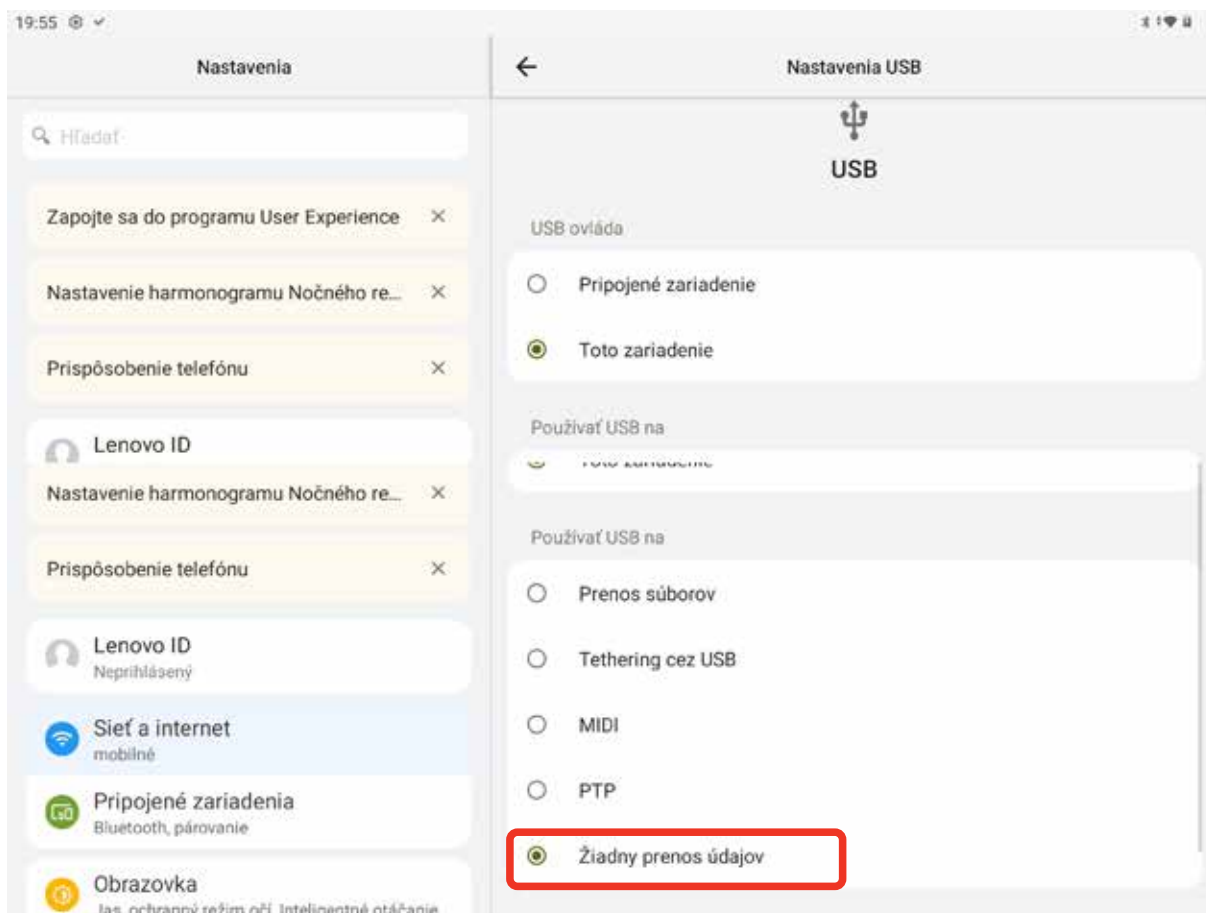
Ako postupovať, keď chceme preniesť fotky z tabletu do počítača prepojením cez kábel?

1. Pripojíme digitálne zariadenie k počítaču pomocou kábla USB.
2. V zariadení si otvoríme upozornenia potiahnutím zhora nadol.
3. Klepneme na upozornenie „*Toto zariadenie sa nabíja cez USB*“ a následne na „*Klepnutím zobrazíte ďalšie možnosti*“, čím sa otvoria Nastavenia USB.

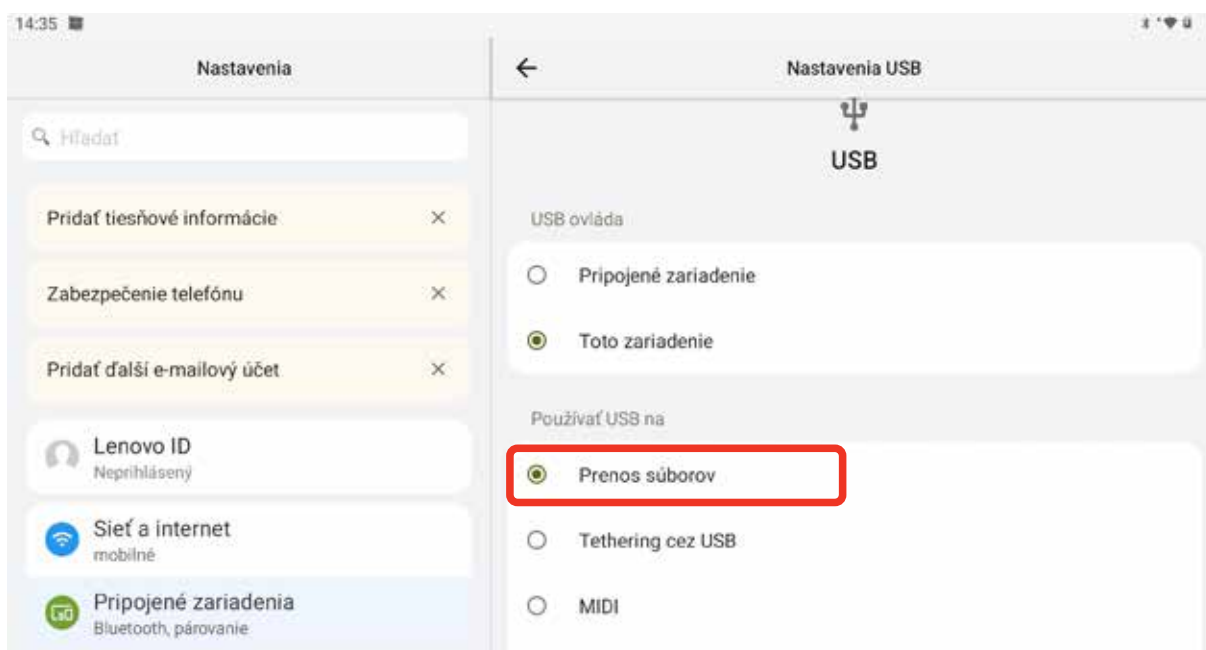
Obrázok 24 – Otvorenie nastavení USB (*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah obrazovky v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Inou možnosťou je otvoriť **Nastavenia** z aplikácií a v ľavej časti vybrať **Pripojené zariadenia**. Následne v pravej časti klikneme na **USB**.

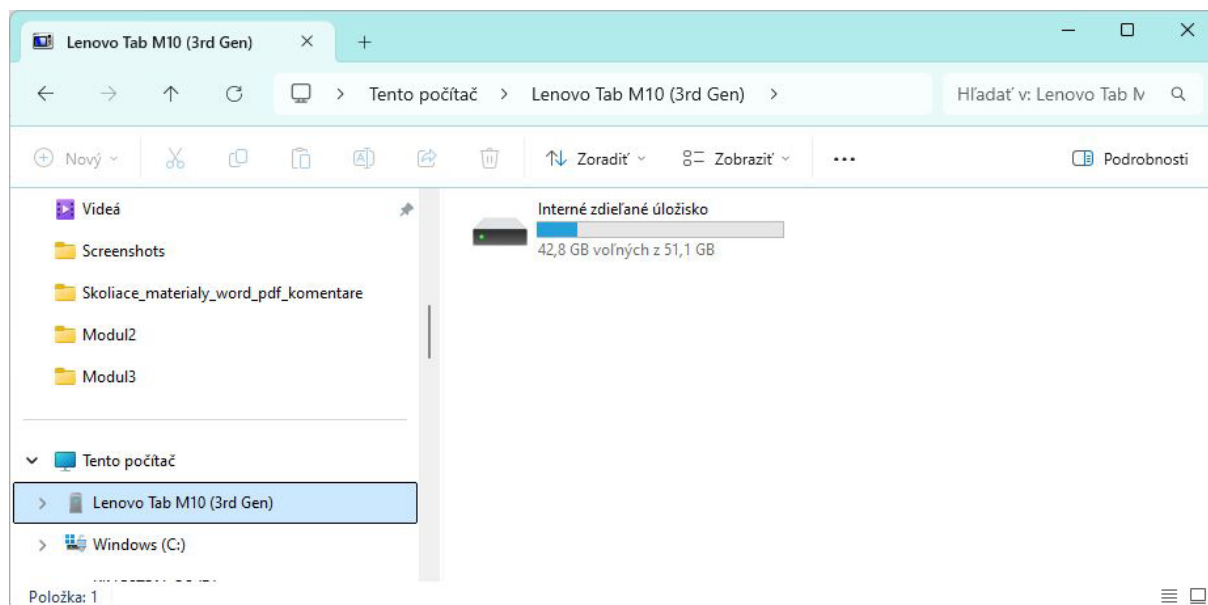
Obrázok 25 – Nastavenia USB – Žiadny prenos údajov (*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah okna závisí od konkrétnej verzie operačného systému v tablete)

4. V časti **Používať USB na** si vyberieme **Prenos súborov**.

Obrázok 26 – Nastavenia USB – Prenos súborov (*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah okna závisí od konkrétnej verzie operačného systému v tablete)

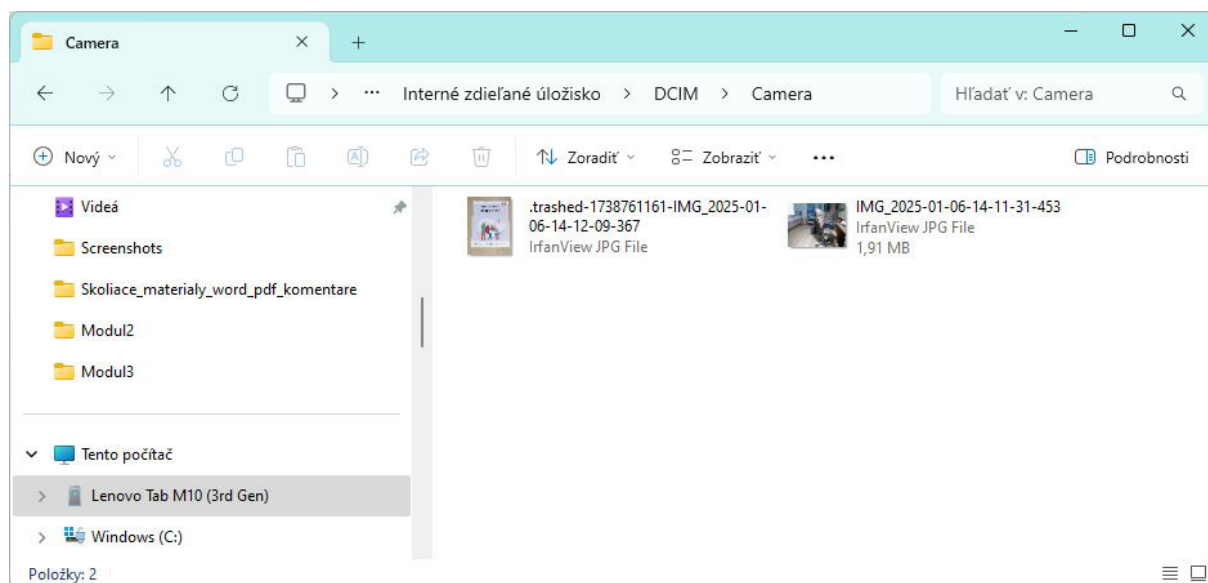
5. V počítači sa otvorí okno úložiska/disku tabletu.

Obrázok 27 – Otvorené okno úložiska/disku

(*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah okna v našom počítači závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

6. Nájďme fotky urobené tabletom/uložené z e-mailu/... v priečinku DCIM/Camera.

Obrázok 28 – Fotky v tablete

(*použitý obrázok je ilustračný, vzhľad a obsah okna v našom počítači závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

7. Presunieme/skopírujeme súbory do počítača (na vybrané miesto na disku).

8. Po dokončení môžeme zariadenie odpojiť od USB kábla.

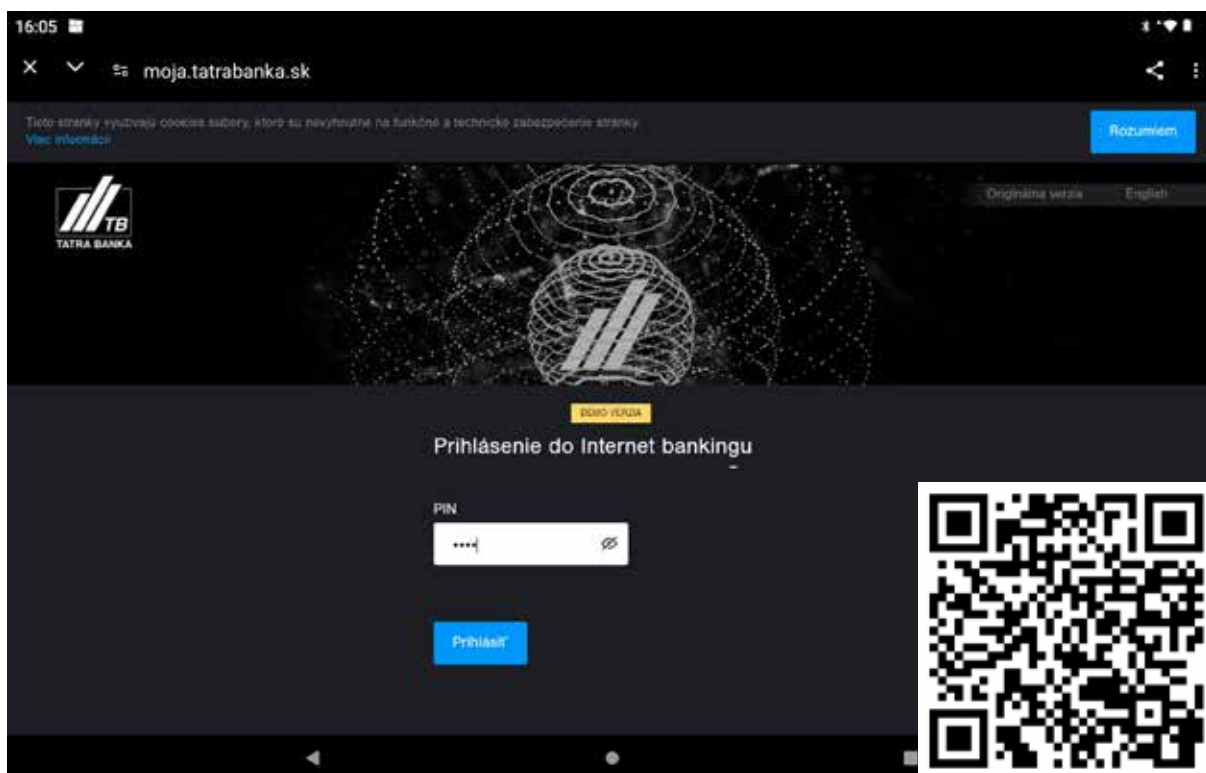
Uvedený postup vieme použiť aj pri kopírovaní/presúvaní fotiek z počítača do tabletu.

2.3. Nebojme sa Internetbankingu

Ak chceme mať nepretržitý prístup k nášmu účtu a k svojim finančným prostriedkom, jednou z možností je využívať službu tzv. **Internet banking** („IB“). IB umožňuje klientovi banky z pohodlia svojho domova uskutočňovať väčšinu bankových (spravidla platobných) operácií bez toho, aby osobne navštívil pobočku banky, napr. zistiť pohyb na účte, realizovať platby, sporenie, nastavenie limitov platieb. Ide o službu, ktorá nám okrem času šetrí aj peniaze, pretože poplatky sú nižšie alebo žiadne oproti návšteve „kamennej“ banky.

Väčšina bánk má k štandardnému Internetbankingu aj **mobilnú aplikáciu**, vďaka ktorej si vieme rýchlo a jednoducho zobraziť zostatky a pohyby na účte alebo kreditnej karte, odoslať platby, nastaviť si trvalý príkaz alebo inkaso, nastaviť denné limity na debetnej alebo kreditnej karte podľa potreby a mnoho iného.

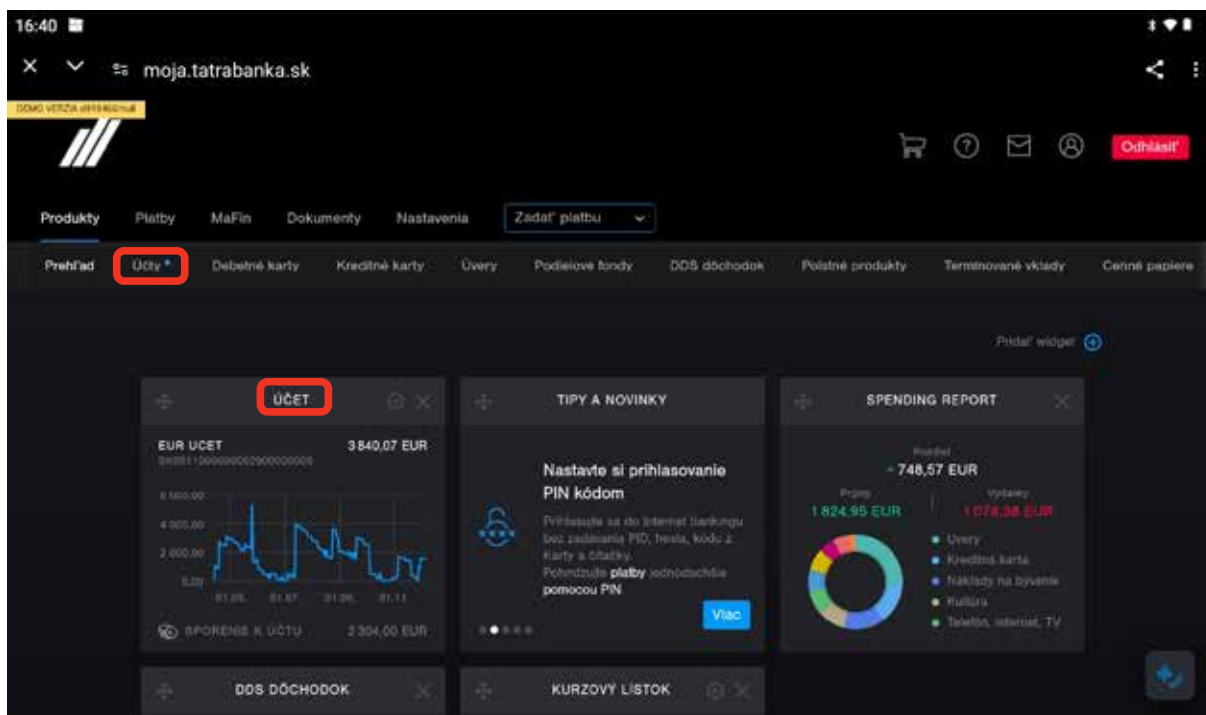
Podme si to vyskúšať na **demo verzii IB**, ktorú nám ponúka jedna z bánk.

Obrázok 29 – Demo verzia Internetbankingu – prihlásenie

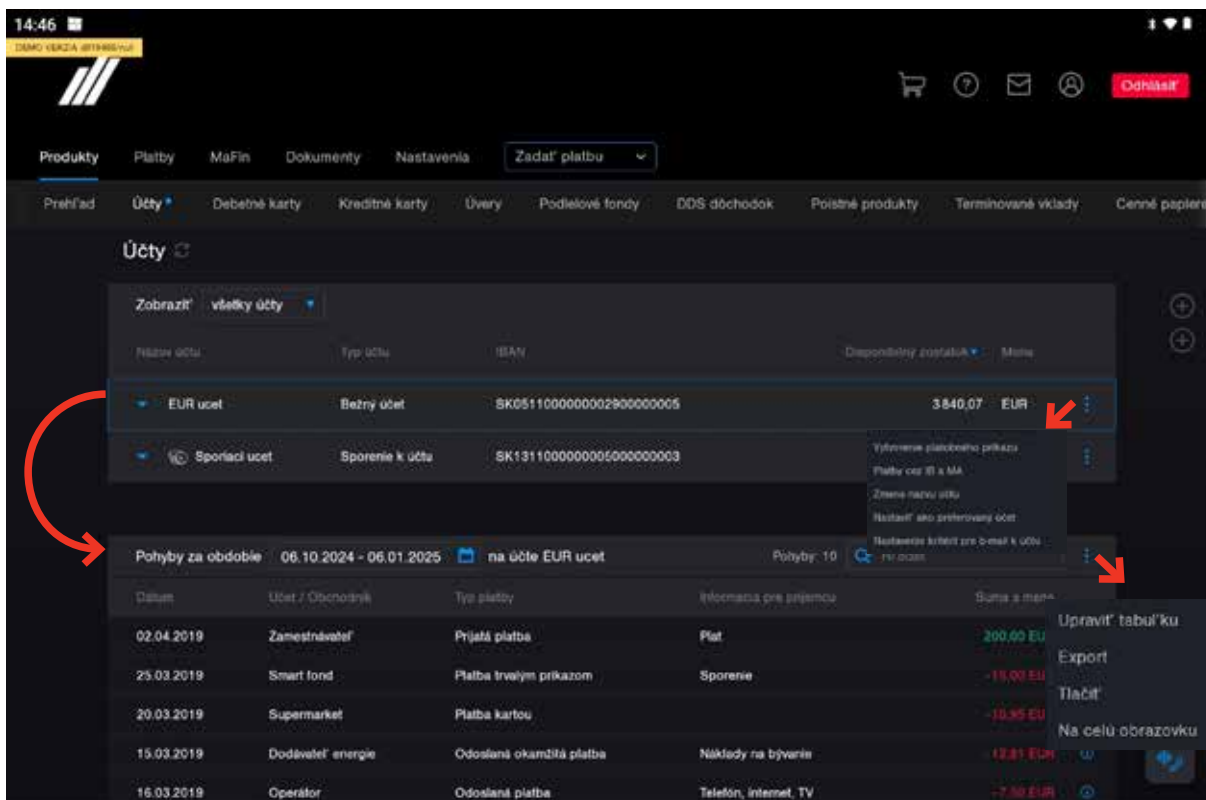
Oskenujeme QR kód cez aplikáciu Google Lens a prihlásime sa do demo verzie Internetbankingu.

Zobrazí sa úvodná obrazovka Internetbankingu, kde máme prehľad o stave na účte, vidíme celkové príjmy a výdavky a rozdiel medzi nimi, kurzový lístok,...

Obrázok 30 – Úvodná obrazovka Internetbankingu

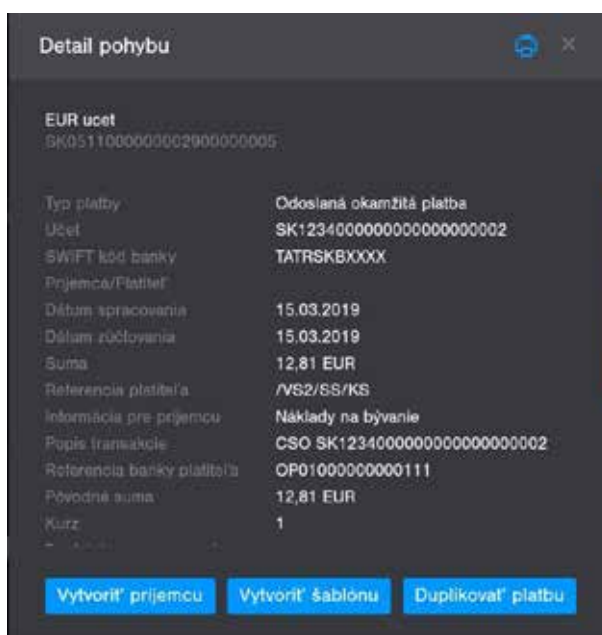
Po ťuknutí na položku **Účty** v menu alebo na **Účet** na úvodnej obrazovke (Prehľad) sa nám zobrazia naše účty (ak ich máme viac) a v dolnej časti sú pohyby za vybrané obdobie na konkrétnom označenom účte.

Obrázok 31 – Účty a pohyby na účte

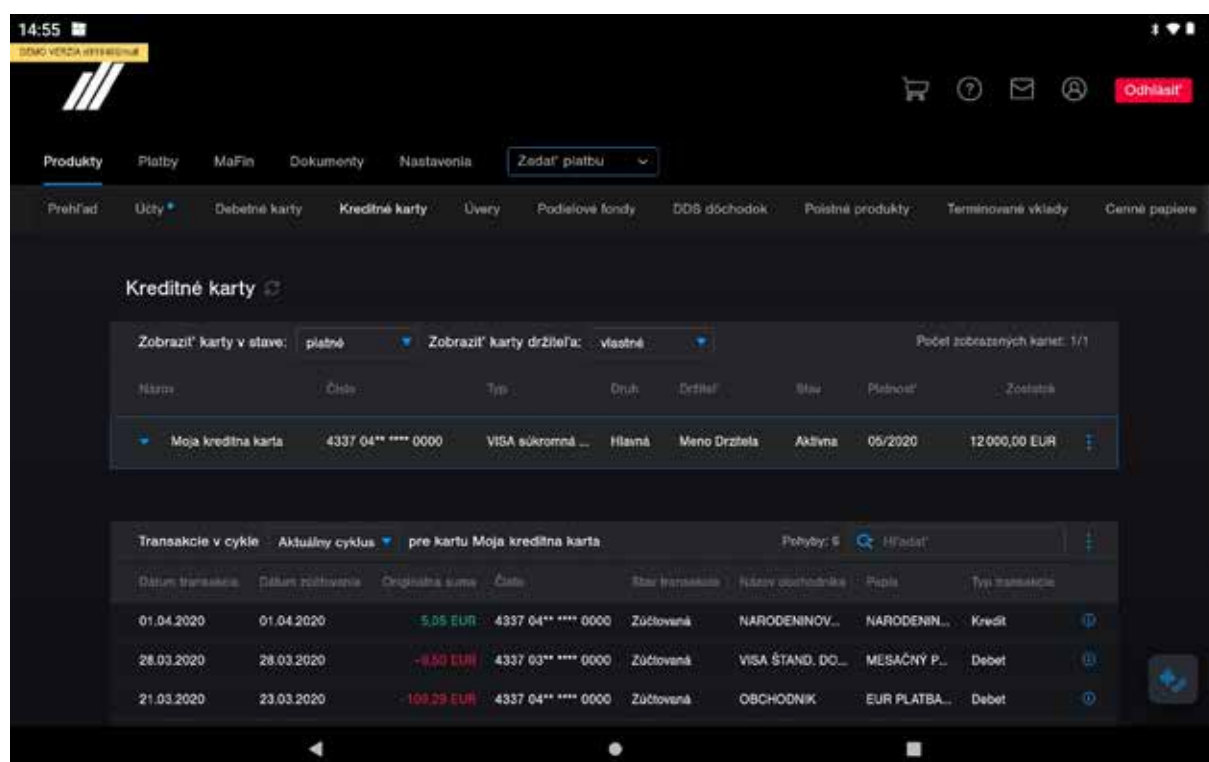
V rámci **Účtov** sa môžeme prepínať medzi našimi účtami a prezerať si pohyby na konkrétnom účte. Tlačidlo 3 bodiek za účtom, resp. pri pohyboch nám dáva k dispozícii ďalšie možnosti.

Po ťuknutí na konkrétnu položku v pohyboch – transakciu sa otvorí okno **Detail pohybu**.

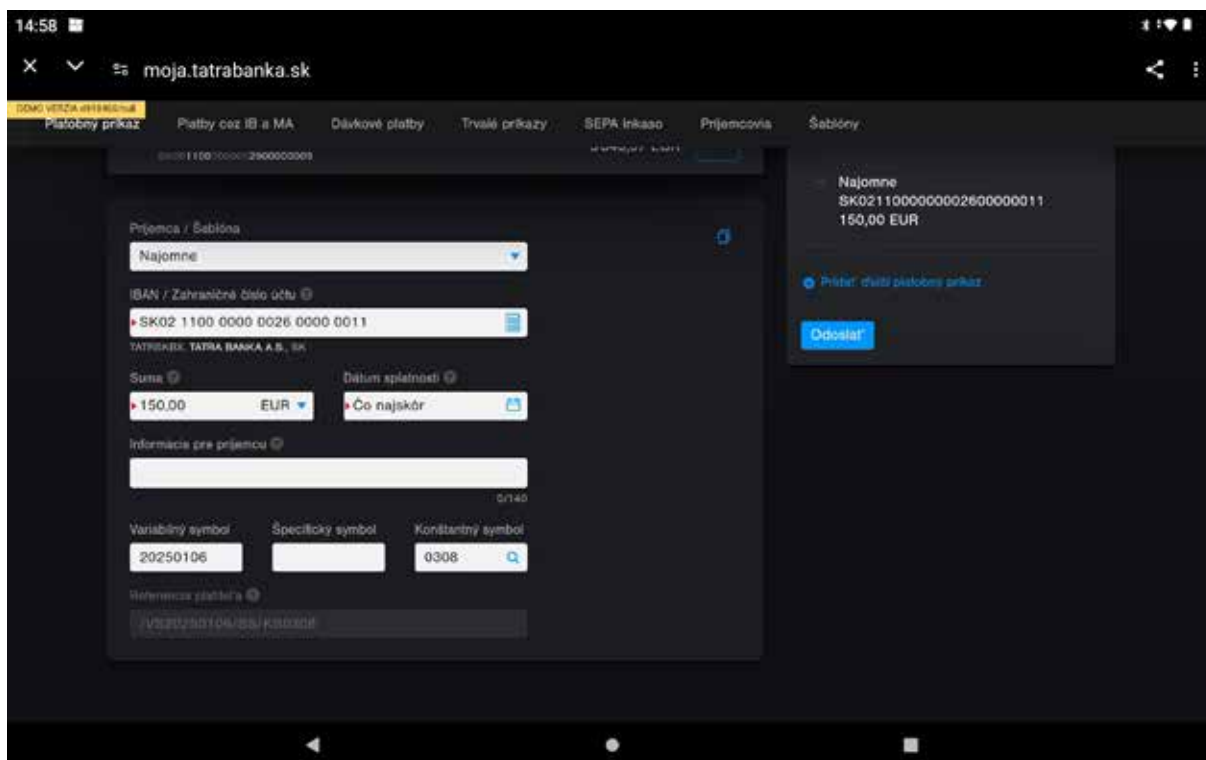
Obrázok 32 – Detail pohybu

Po ťuknutí na položku **Kreditné karty** alebo **Debetné karty** sa zobrazia informácie o karte a pohyboch/transakciách na nej.

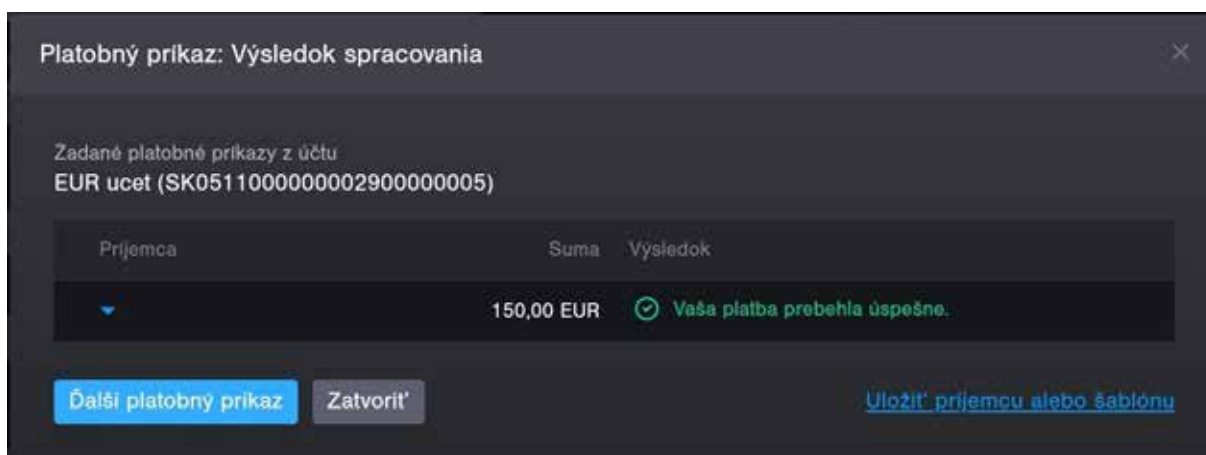
Obrázok 33 – Kreditné karty

Podme si vyskúšať aj zadanie platby. Aj tu máme niekoľko možností, ukážeme si jednu z nich. Po ťuknutí na položku **Platby** v hornom menu sa zobrazí formulár, v ktorom vieme zadať konkrétnu platbu.

Obrázok 34 – Zadanie platby

Vyberáme/zadáme príjemcu alebo šablónu (pri opakujúcich sa platbách), IBAN účtu, sumu, variabilný symbol, konštantný symbol, skontrolujeme údaje a platbu odošleme.

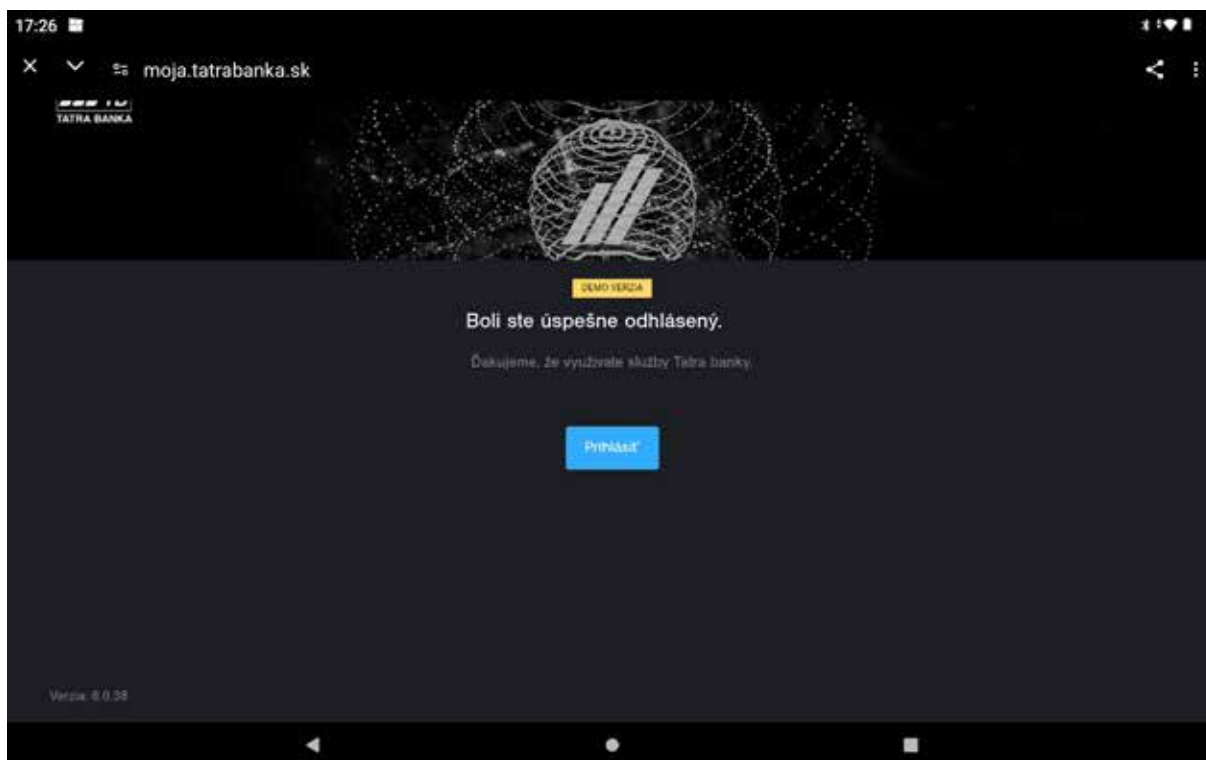

Obrázok 35 – Výsledok platby

Ak nechceme zadať ďalšiu platbu, okno zatvoríme cez tlačidlo „Zatvoriť“.

Ukázali sme si základnú prácu v Internetbankingu. Ten samozrejme ponúka oveľa viac možností.

Po ukončení práce sa nesmieme zabudnúť bezpečne odhlásiť cez tlačidlo **Odhlásiť**.

Obrázok 36 – Odhlásenie

V prípade záujmu si to môžeme preskúšať na **demo verziách IB**, ktorú nám ponúkajú aj iné banky napr.

Upozornenie

Do Internetbankingu sa nikdy neprihlasujte pripojením do neznámej alebo verejnej siete, napr. v obchodných centrách, hoteloch,...

Na záver kapitoly o Internetbankingu ponúkame finančné vzdelávanie od Národnej banky Slovenska – 5peňazí, ktoré je zadarmo. Tím odborníkov na vzdelávanie a financie z Národnej banky Slovenska si dal za cieľ zvyšovať úroveň finančnej gramotnosti a pomáhať ľuďom na Slovensku zorientovať sa vo svete peňazí.

Inteligentný senior je séria krátkych videí, v ktorej nás odborníci z NBS zrozumiteľným spôsobom prevedú svetom peňazí.

Inteligentný senior

Inteligentný senior je séria krátkych videí, v ktorej vás odborníci z NBS zrozumiteľným spôsobom privedú svetom peňazí.

Ako si pozrieť videá

Všetky epizódy série Inteligentný senior nájdete na tejto stránke po rozkliknutí šípok nižšie. Takisto ich môžete sledovať na portáli Youtube cez [tento odkaz](#).

1. Bežný účet pre seniorov
2. Služby na bežnom účte
3. Bezplatný účet pre seniorov

Obrázok 37 – Inteligentný senior – séria videí

2.4. Vyskúšajme si e-shop

E-shop alebo elektronický obchod je webová stránka alebo platforma, ktorá umožňuje zákazníkom nakupovať produkty alebo služby online. E-shopy sú často využívané na predaj rôzneho typu tovaru, ako napríklad kníh, elektroniky, módy alebo potravín. Zákazníci môžu v e-shope vyhľadávať a porovnávať produkty, objednávať a platiť ich online a zároveň si ich nechať následne doručiť na svoju adresu. E-shopy sú jedným z najrýchlejších sa rozvíjajúcich typov obchodu a stávajú sa pre mnohých ľudí jednoduchšou a pohodlnejšou alternatívou k tradičnému nákupu v „kamenných“ obchodoch.

Výhodou e-shopu pre zákazníka je jeho **dostupnosť** (e-shop je dostupný 24 hodín denne, 7 dní v týždni, takže zákazníci si môžu nakupovať kedykoľvek a odkiaľkoľvek).

Podme si to vyskúšať na **ukážkovom e-shope**.

Obrázok 38 – Ukázkový e-shop

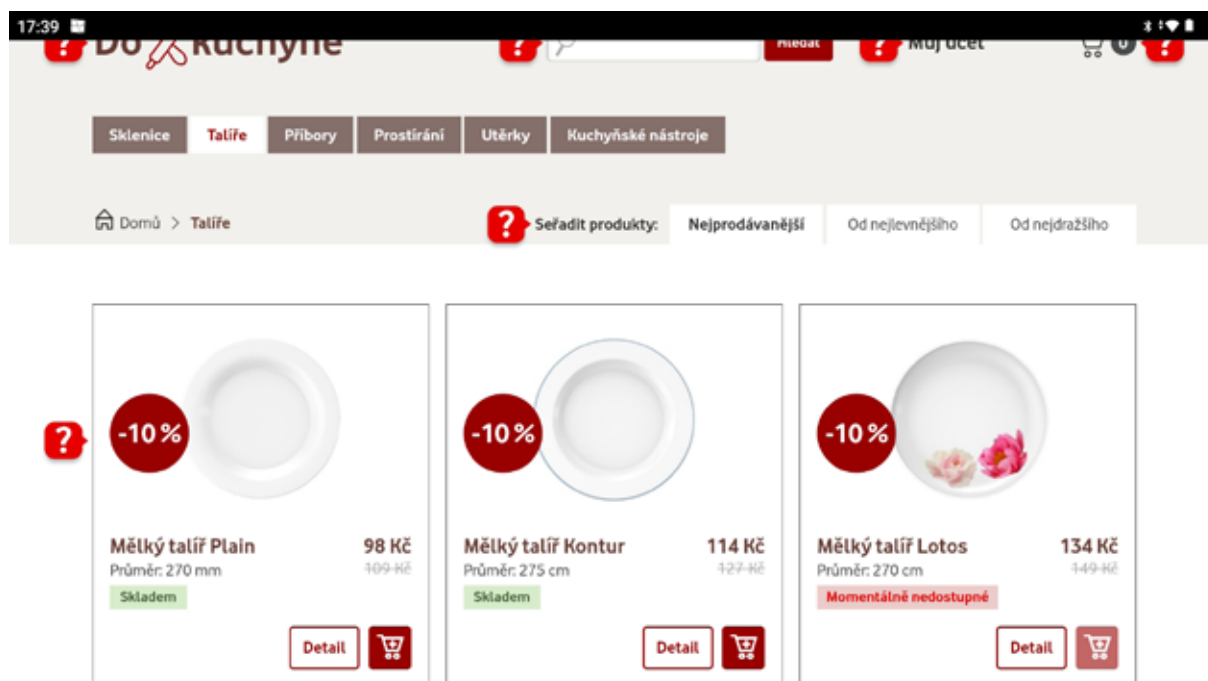
Po vstupe do e-shopu sa zobrazí úvodná stránka.

Dozvieme sa, ako si vybrať tovar, ako si ho dať do košíka, akými spôsobmi za neho môžeme zaplatiť, kto nám ho môže dopraviť domov, alebo čo všetko sa dočítame v obchodných podmienkach.

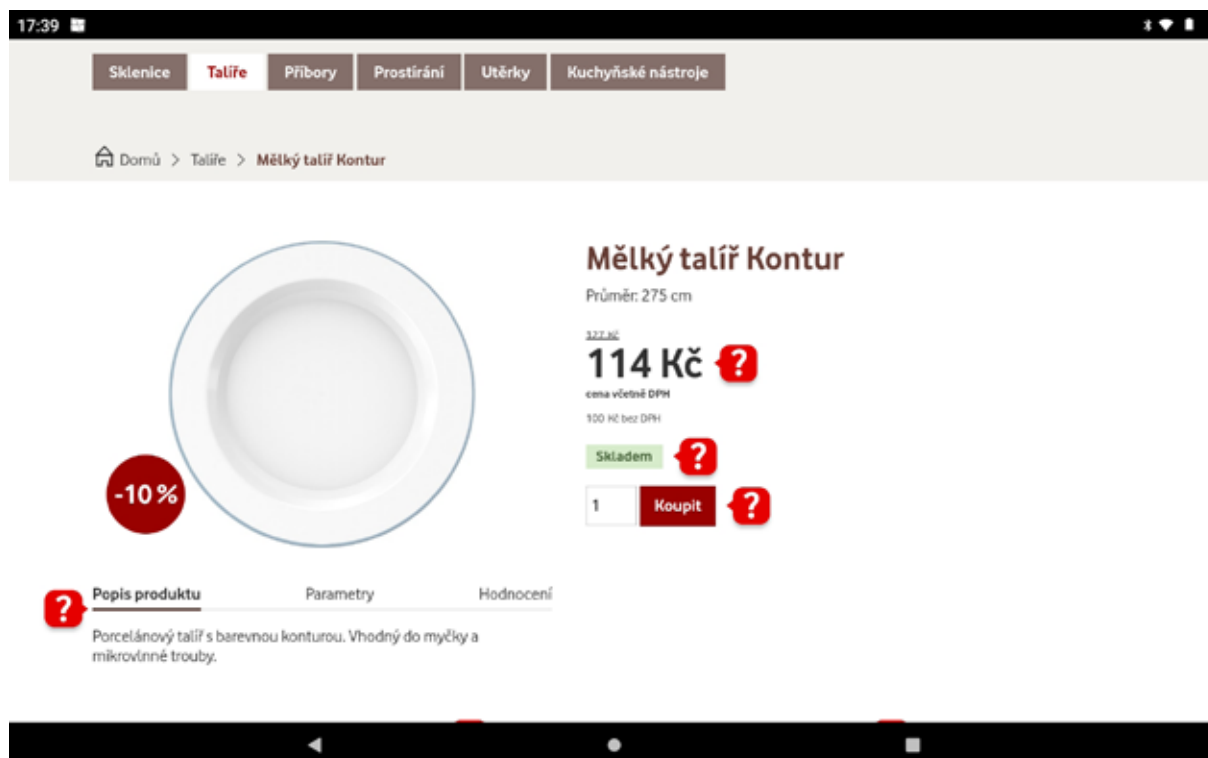
Obrázok 39 – Ukázkový e-shop – úvodná stránka

Ideme si poprezerat ponúkaný tovar – taniere. Ťuknutím na „Talíře“ otvoríme ponuku tanierov na e-shope.

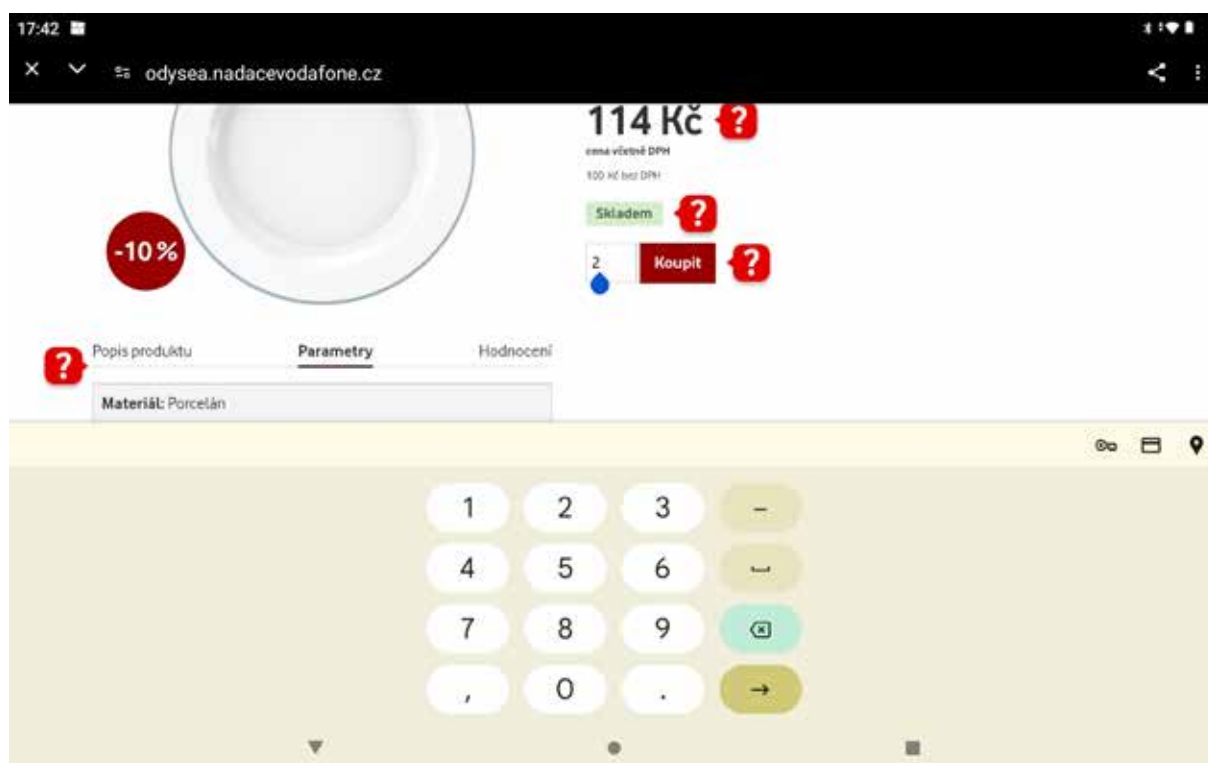
Obrázok 40 – Ponuka tanierov

Ak si chceme prezrieť konkrétny tovar – tanier, ťukneme naňho. Zobrazí sa nám detail s popisom, cenou, parametrami a hodnotením.

Obrázok 41 – Detail konkrétneho tovaru

Môžeme zadať počet kusov, ktoré chceme kúpiť a ťukneme na tlačidlo „Koupiť“, čím tovar pridáme do košíka.

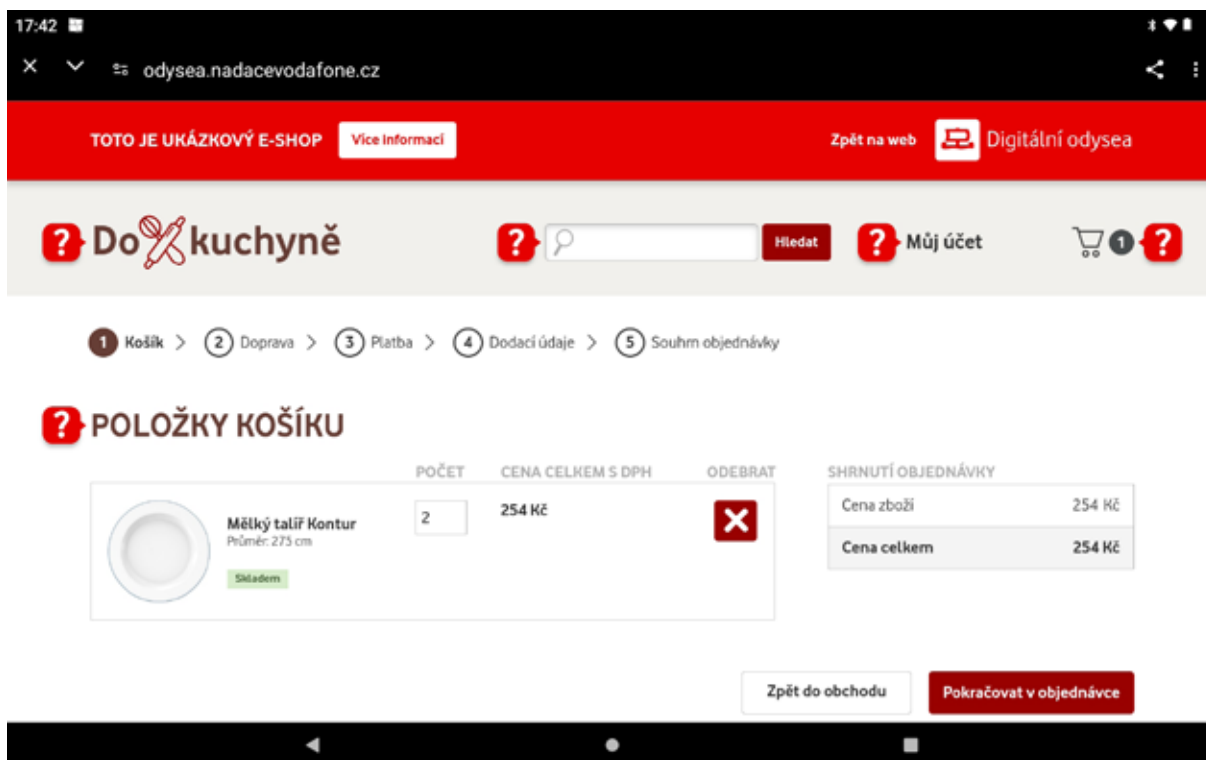

Obrázok 42 – Počet kusov zakúpeného tovaru

Obrázok 43 – Pridanie tovaru do košíka

Máme možnosť pokračovať v nákupe, alebo prejsť do košíka. Ak sa rozhodneme prejsť do košíka, zobrazí sa košík a položky v ňom. Stále máme možnosť upravovať počet kusov, odobrať tovar z košíka, alebo pokračovať v nákupe cez tlačidlo „Zpět do obchodu“.

Obrázok 44 – Košík s tovarom

Ak už máme v košíku všetko, čo sme chceli nakúpiť, ukončíme nákup a prejdeme na objednávku cez tlačidlo „**Pokračovať v objednávke**”.

Postupne vyberieme spôsob dopravy a platby.

Obrázok 45 – Výber spôsobu dopravy

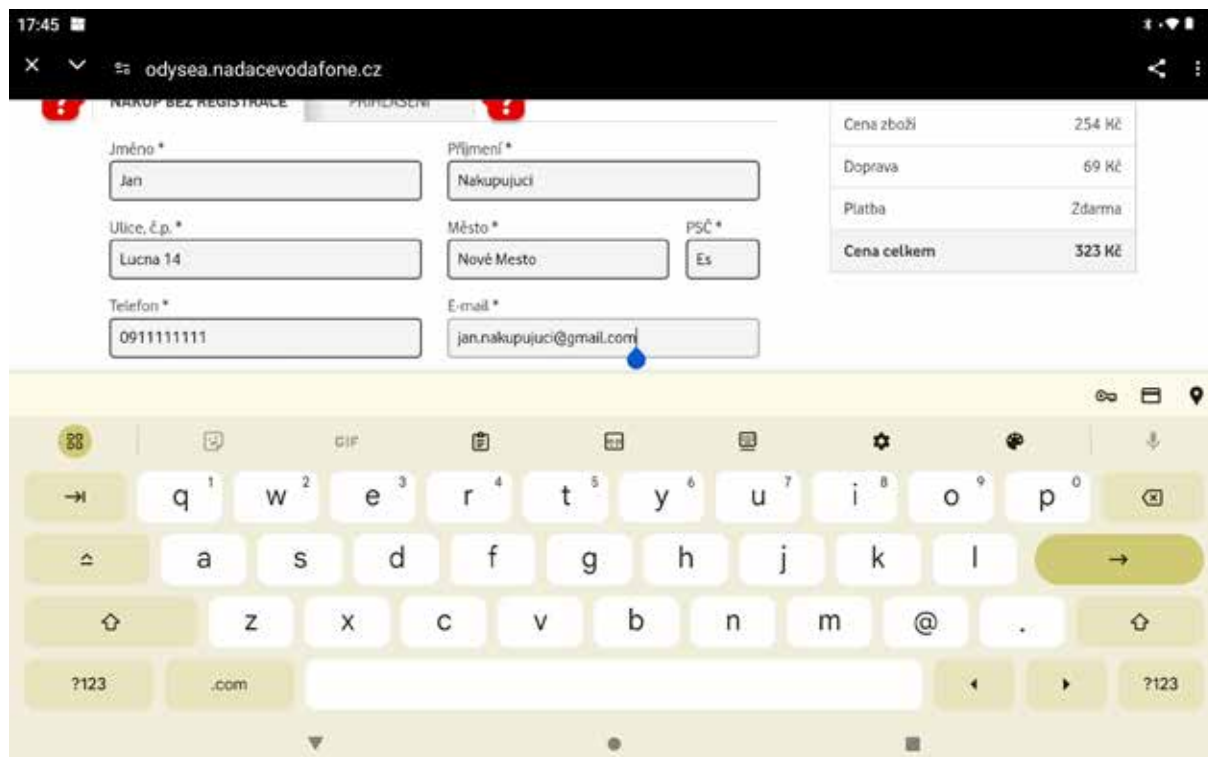
? PLATBA

- Online kartou (Zdarma)**
Zabezpečená platba platební kartou prostřednictvím systému MasterCard SecureCode a Verified by Visa.
- Online převodem (Zdarma)**
Rychlá a bezpečná platba prostřednictvím internetového bankovníctví vaší banky.
- Dobírka (45 Kč)**
Zboží zaplatíte přepravci při dodání, přímo na vámi určené adrese.

Obrázok 46 – Výber spôsobu platby

Ako posledné musíme zadať dodacie údaje, ktoré si vymyslíme. Keďže pracujeme s ukážkovým e-shopom, nezadávame žiadne osobné údaje.

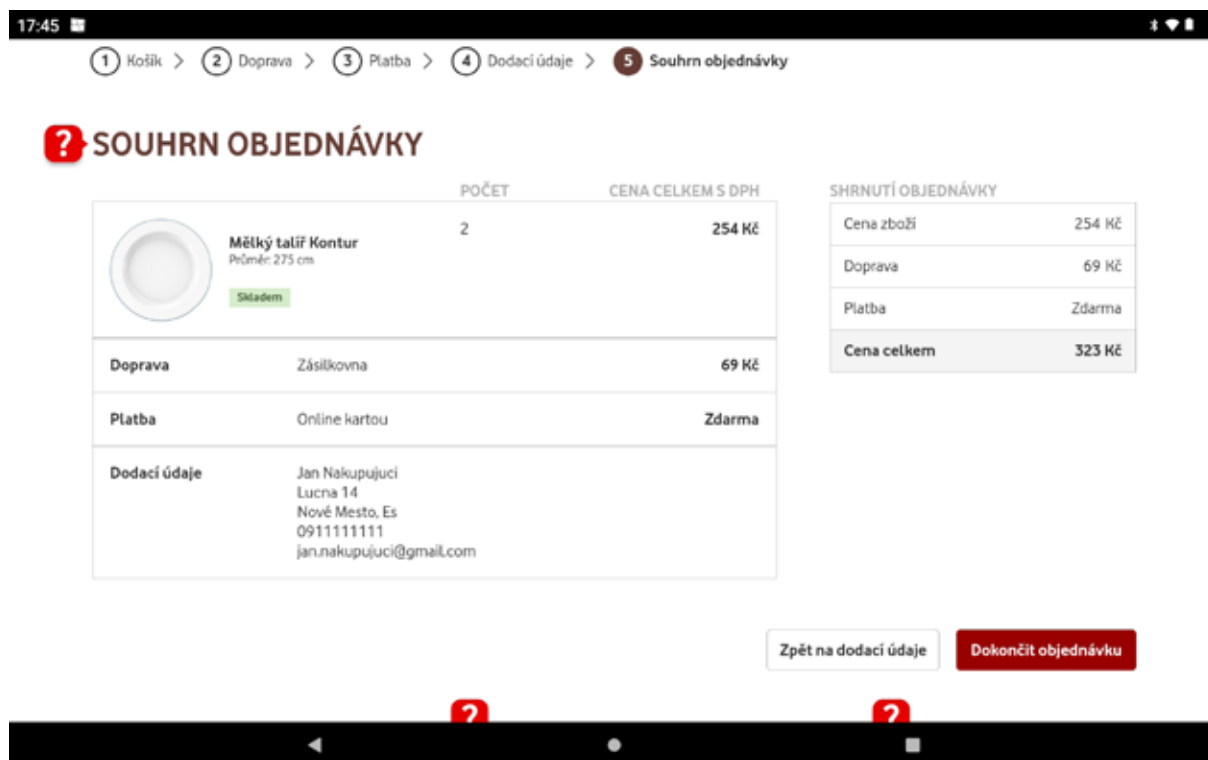
V reálnych e-shopoch, ak v nich nakupujeme často, si môžeme vytvoriť konto a pri každom nákupe sa na e-shop prihlásime. Pre registrovaných používateľov ponúkajú e-shopy rôzne zľavy a akcie.

Cena zboží	254 Kč
Doprava	69 Kč
Platba	Zdarma
Cena celkem	323 Kč

Obrázok 47 – Dodacie údaje

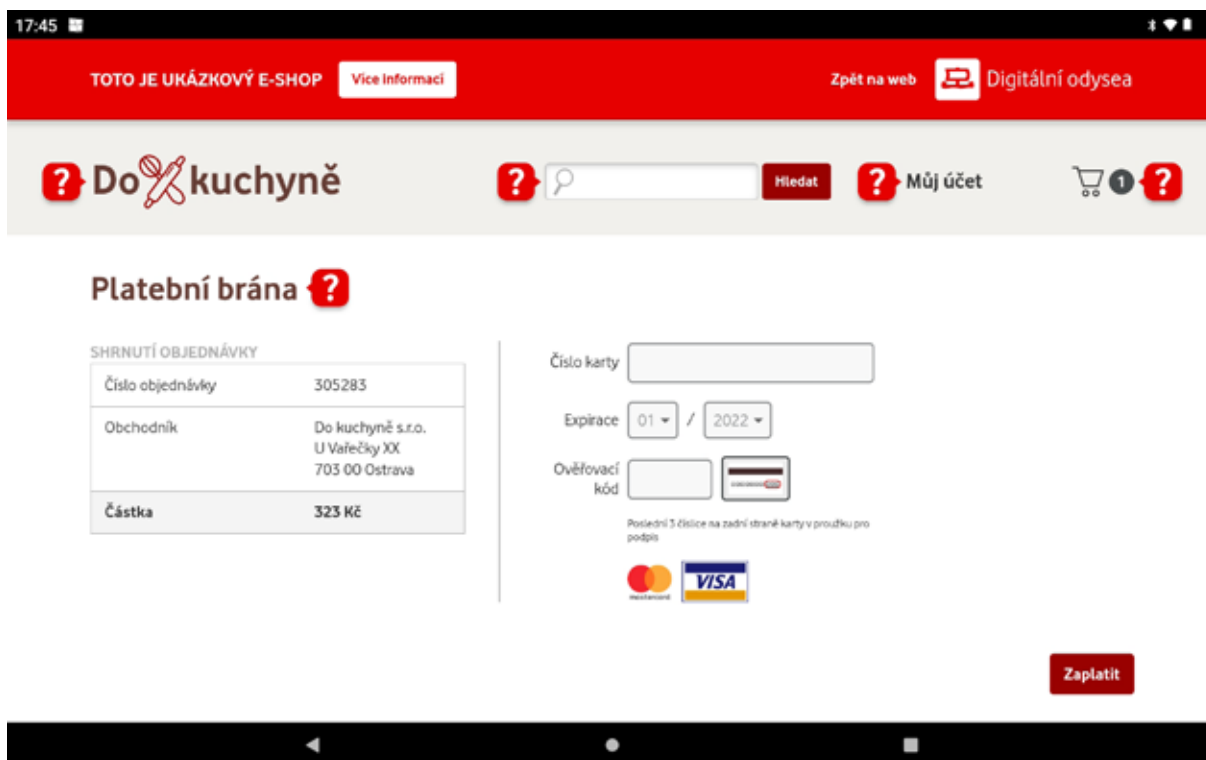
Po vyplnení dodacích údajov dokončíme objednávku. V rámci zhrnutia objednávky si skontrolujeme všetky údaje a dokončíme objednávku.

Obrázok 48 – Zhrnutie objednávky

Keďže ako spôsob platby sme zadali platbu kartou, e-shop nás presmeruje na platobnú bránu. V tomto ukážkovom e-shope nie je potrebné vyplniť údaje o karte, stačí ťuknúť na tlačidlo „**Zaplatiť**“. Tým sme nákup ukončili.

V reálnom e-shope by sme vyplnili údaje zo svojej karty 😊.

Obrázok 49 – Platobná brána

Upozornenie

Pozor na podvodné e-shopy. Nakupujte na overených e-shopoch.
Chráňte si svoje osobné údaje, údaje o platobnej karte!

2.5. Ďalšie možnosti aplikácie Google Lens

V prvom module kapitole 2.7. Aplikácia Google Lens a skenovanie QR kódov sme si ukázali aplikáciu Google Lens, pomocou ktorej sme sa naučili skenovať QR kódy. Aplikácia nám však poskytuje oveľa viac. Podme si to spoločne vyskúšať.

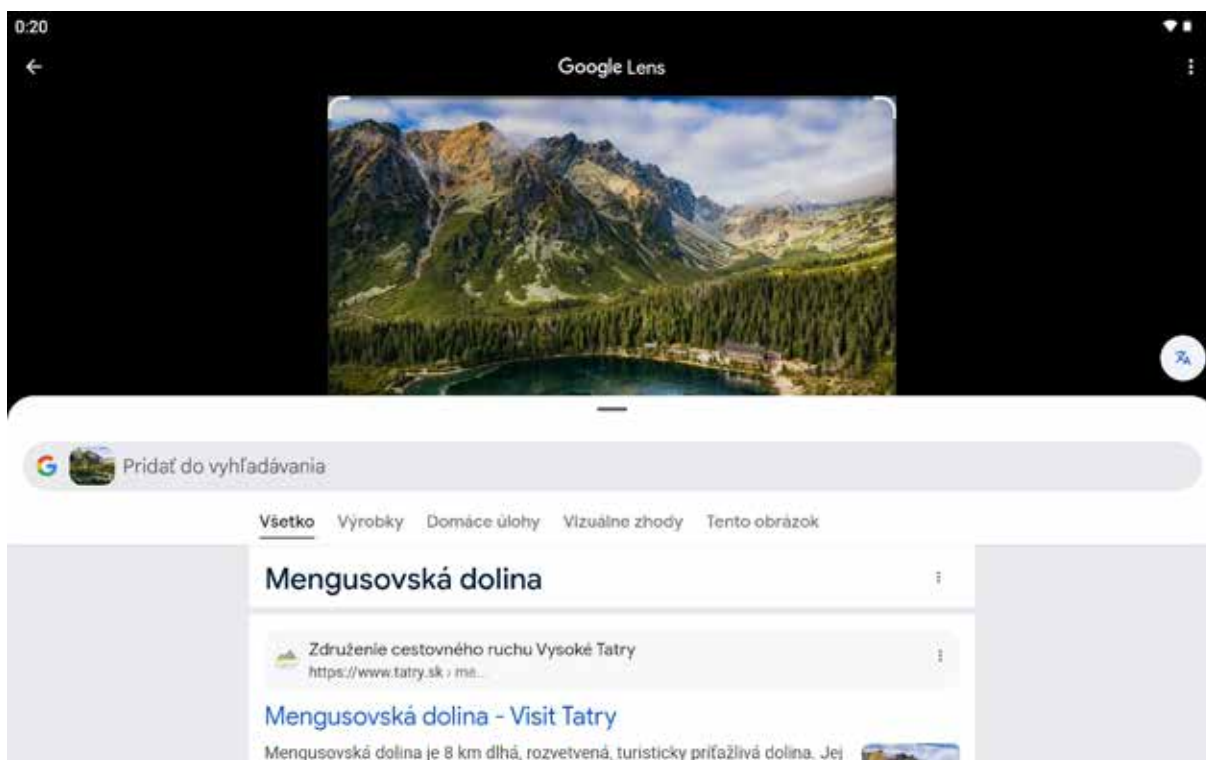
Google Lens pracuje s obrázkami uloženými v galérii, ale na všetky svoje funkcie vie využívať aj zadný fotoaparát tabletu (alebo mobilu). Preto je dobré povoliť jej prístup nielen ku galérii a médiám v našom tablete (alebo mobile), ale aj k fotoaparátu. Ak nám má pomáhať s identifikáciou navštívených lokalít, architektúry a orientačných bodov na našich výletoch a pri cestovaní, alebo s identifikáciou rastlín a zvierat tam, kde sa práve nachádzame, je dobré jej povoliť aj prístup k našej polohe. Výsledky nášho vyhľadávania tak budú presnejšie, nakoľko ak aplikácia vie, že sa práve nachádzame napríklad v Prahe, s väčšou pravdepodobnosťou zistí, že sa cez fotoaparát v našom tablete práve pozeráme napríklad na Prašnú bránu a nie na podobne vyzerajúcu stavbu v inom meste.

Porovnávaním našich obrázkov s podobnými obrázkami z celého internetu dokáže aplikácia Google Lens napríklad s určitou pravdepodobnosťou zistiť, na čo sa práve

pozeráme. Vieme ju preto využiť na identifikáciu rastlín, zvierat, rôznych predmetov, zemepisných lokalít, orientačných bodov alebo architektúry, ale aj na hľadanie podobných obrázkov, rôznych výrobkov a iných užitočných vecí na internete. Zároveň dokáže pomáhať pri kopírovaní alebo preklade textov (prekladá z viac ako 100 jazykov, vrátane slovenčiny) a pomáha aj s domácimi úlohami, ale to už presahuje záber tejto publikácie.

Obrázok 50 – Aplikácia Google Lens–funkcia vyhľadávania
 (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Obrázok 51 – Aplikácia Google Lens – zobrazenie výsledku vyhľadávania / identifikácia obsahu obrázka z galérie v tablete (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Úloha 2

1. Otvorte aplikáciu Google Lens vo svojom tablete, prezrite si jej funkcie a udeľte jej potrebné povolenia.
2. V aplikácii Google Lens aktivujte funkciu „Hľadať“ (ako na Obrázku 50). Ťuknutím na niektorý z obrázkov zobrazených na obrazovke vášho tabletu si vyskúšajte schopnosť aplikácie identifikovať, čo je na zvolenom obrázku vyobrazené.
3. Zadanie z bodu 2. si precvičte na niekoľkých obrázkoch a porovnajte presnosť nájdených výsledkov. Dokážete z toho vydedukovať, za akých okolností a pri akých typoch obrázkov je identifikácia najspoľahlivejšia?
4. Pri aktivovanej funkcii „Hľadať“ ťuknite na okno „Vyhľadať pomocou fotoaparátu“. Fotoaparát namierte na ľubovoľnú vec vo vašej učebni (kvet, nábytok, technické vybavenie,...), alebo von oknom a precvičte si vyhľadávanie a identifikáciu vecí pomocou fotoaparátu.

2.6. „Umelá inteligencia“ a jej využitie v každodennom živote

Či chceme, alebo nie, umelá inteligencia (UI, v angl. AI) je každodennou súčasťou našich životov. Využíva sa v medicíne, priemysle, doprave a logistike, ale aj vo svete financií, vzdelávania a bezpečnosti.

Využitie umelej inteligencie je naozaj pestré. Je súčasťou rôznych aspektov ľudského života. Napríklad v **medicíne** pomáha pri diagnostikovaní a predikcii rôznych ochorení. Nezaobíde sa bez nej automatizácia a optimalizácia výrobných procesov v **priemysle**. Okrem toho sa podieľa na plánovaní a riadení **dopravy**, pomáha pri analyzovaní **trhov** a predpovedaní **trendov**.

Samozrejme, užitočná je aj pri **vzdelávaní**, pretože vďaka nej sú učebné materiály personalizovanejšie. V oblasti **bezpečnosti** slúži na vytváranie chatbotov a virtuálnych asistentov. Ovplyvňuje aj fungovanie **marketingu**, lebo pomáha, napríklad s optimalizáciou obsahu, brandingom či tvorbou webových stránok.

To znamená, že umelá inteligencia má obrovský potenciál zlepšiť a zefektívniť mnohé aspekty ľudského života a prináša nové možnosti a inovácie do rozličných odvetví.

Umelá inteligencia je súčasťou informatiky, pre ktorú je príznačné vytváranie systémov a programov so schopnosťou simulovať ľudskú inteligenciu (uvažovanie, učenie sa, plánovanie alebo kreativita,...). **Ide o systémy schopné naučiť sa, rozoznávať vzory, robiť rozhodnutia a riešiť problémy**. Predstavuje simuláciu ľudskej inteligencie prostredníctvom strojov, ktoré sú schopné robiť činnosti ako ľudia.

Nástroje umelej inteligencie sa neustále vyvíjajú a ich schopnosti sa rozširujú.

Aby sme si to vedeli lepšie predstaviť, môžeme si pozrieť video:

<https://www.youtube.com/watch?v=C8cO4n3pHgA>

Výhody nástrojov umelej inteligencie

- Zvýšenie efektivity: Automatizácia rutinných úloh, rýchlejšie spracovanie veľkých množstiev dát.
- Zlepšenie presnosti: Algoritmy dokážu analyzovať dáta s oveľa vyššou presnosťou ako ľudia.
- Personalizácia: Možnosť prispôbiť produkty a služby individuálnym potrebám zákazníkov.
- Inovácie: Umožňujú vývoj nových produktov a služieb.

Niektoré nevýhody nástrojov umelej inteligencie

- Závislosť na dátach: Kvalita výsledkov UI závisí od kvality a množstva použitých dát.
- Možnosť zneužitia: UI môže byť zneužitá na škodlivé účely, ako je napríklad šírenie dezinformácií alebo kybernetické útoky.

Upozornenie

Nástroje umelej inteligencie majú **obrovský potenciál zlepšiť** náš život a prácu. Je však dôležité si **uvedomiť aj ich riziká a zodpovedne ich využívať**.

Budúcnosť UI bude závisieť od toho, ako sa nám podarí vyvážiť jej výhody a nevýhody.

Medzi najznámejšie nástroje UI, ktoré môžeme využiť patria:

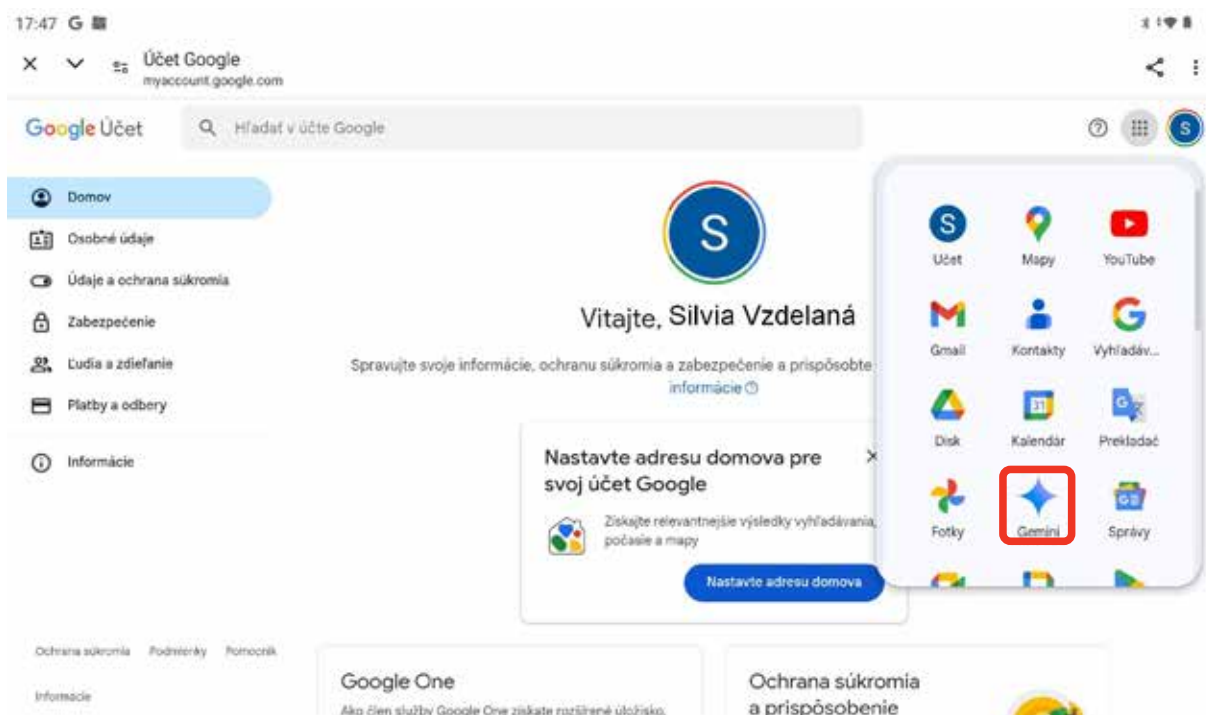
- ChatGPT (OpenAI)
- Microsoft Copilot
- Google Gemini

Nástroj UI Gemini – príklady využitia

Gemini je veľký jazykový model vyvinutý spoločnosťou Google, ktorý dokáže generovať text, prekladať jazyky, písať rôzne druhy kreatívneho obsahu a odpovedať na naše otázky informatívnym spôsobom. Vie pracovať aj s obrázkami a videami. Používať ho znamená mať k dispozícii osobného asistenta, ktorý nám pomôže s akoukoľvek úlohou, ktorá sa týka textu, obrázkov alebo videa.

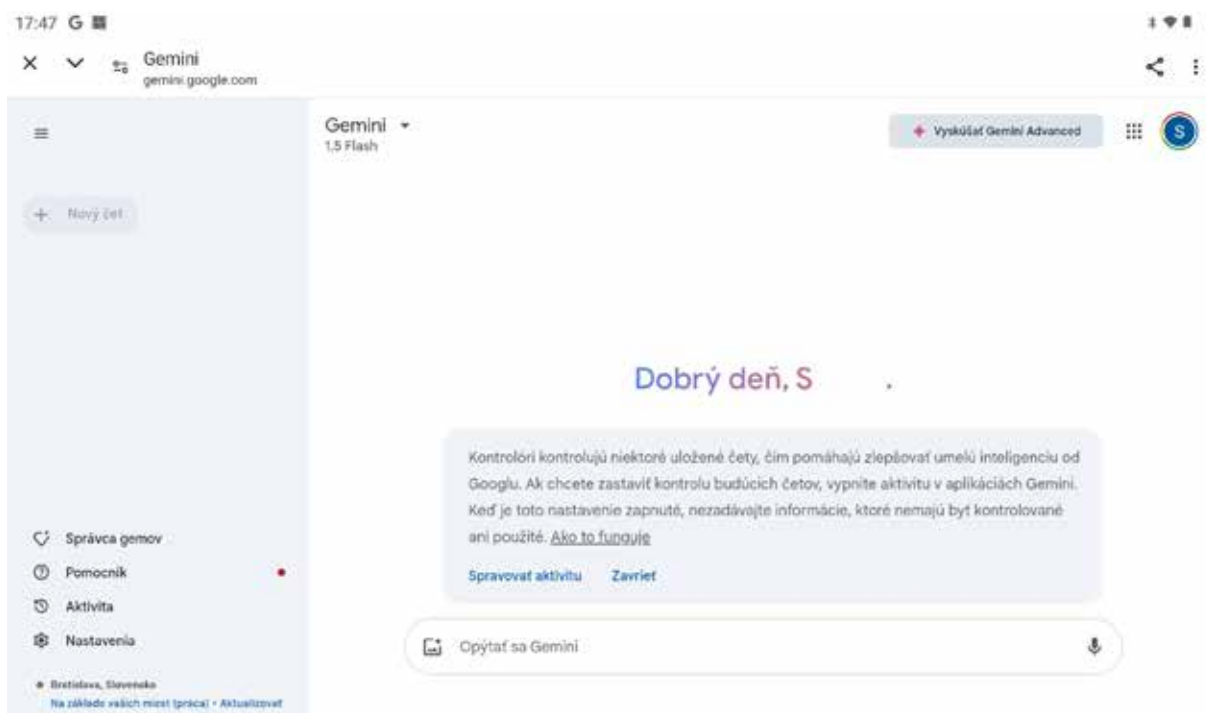
Keďže Gemini je vyvinutý spoločnosťou Google, budeme tento nástroj UI mať k dispozícii

po prihlásení sa do svojho Google účtu.

Obrázok 52 – Google účet – nástroj UI–Gemini
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

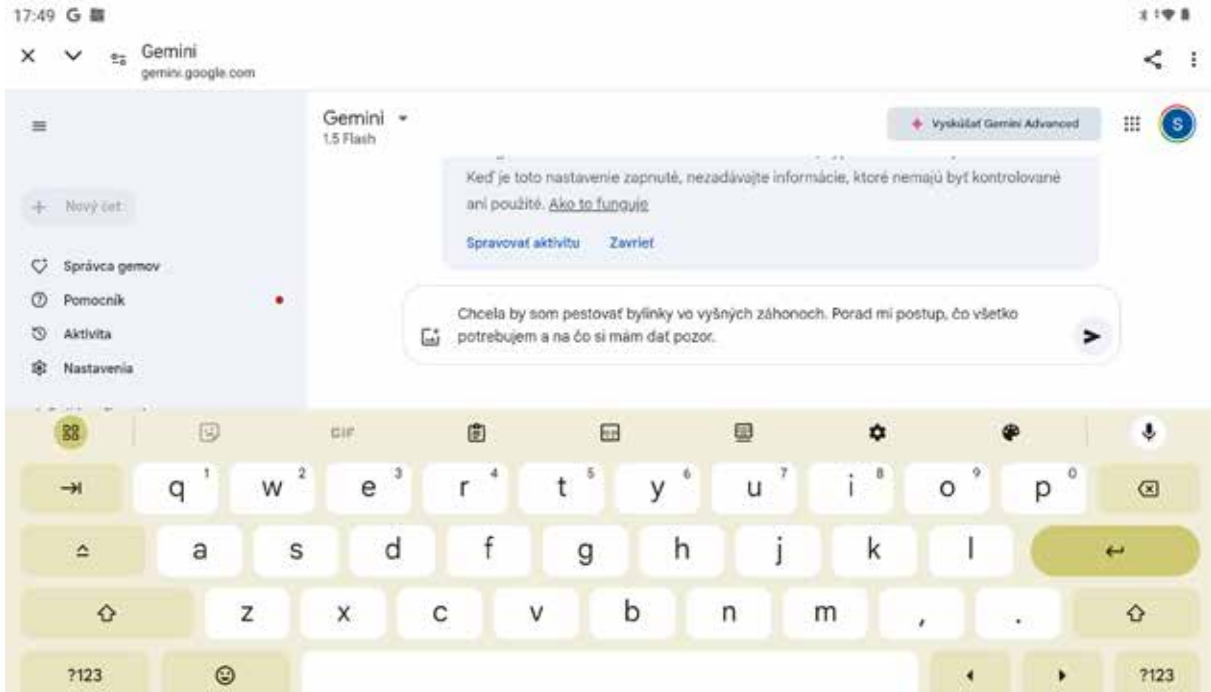
Po spustení nástroja Gemini sa zobrazí okno četu a my môžeme začať klásť otázky.

Obrázok 53 – Gemini–čet
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Ukážeme si príklady četovania, ktoré nám ušetria čas vyhľadávaním informácií na rôznych stránkach.

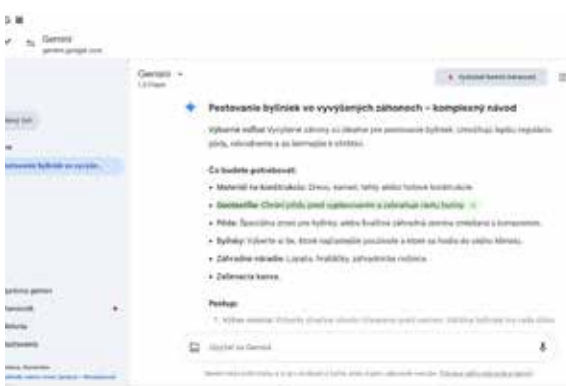
Otázka A: **Chcela by som pestovať bylinky vo vyvýšených záhonoch. Porad' mi postup, čo všetko potrebujem a na čo si mám dať pozor.**

Obrázok 54 – Gemini – otázka A

(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Odpoveď UI dostaneme za pár sekúnd. Na obrázkoch 55 a 56 je ukážka časti odpovede:

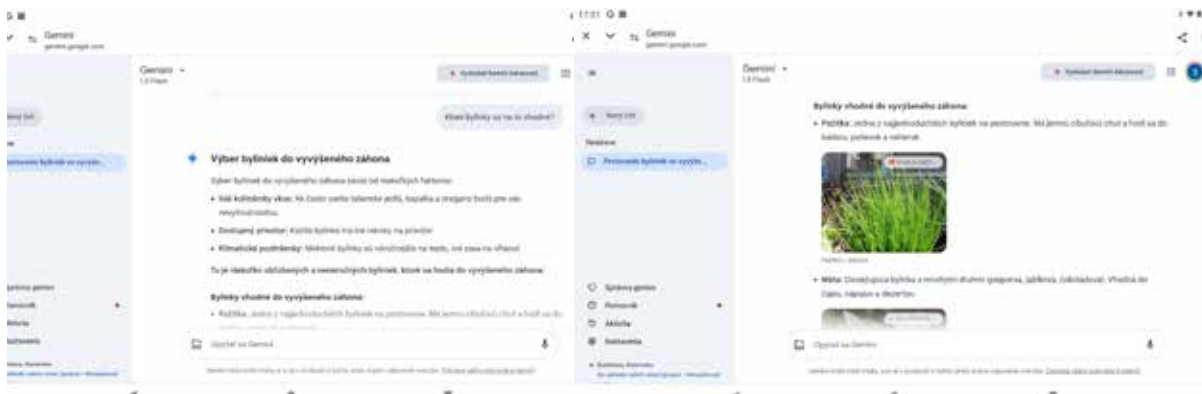
Obrázok 55 – Gemini – odpoveď A-1

Obrázok 56 – Gemini – odpoveď A-2

Doplňujúca otázka: **Ktoré bylinky sú na to vhodné?**

Na obrázkoch 57 a 58 je ukážka časti odpovede:

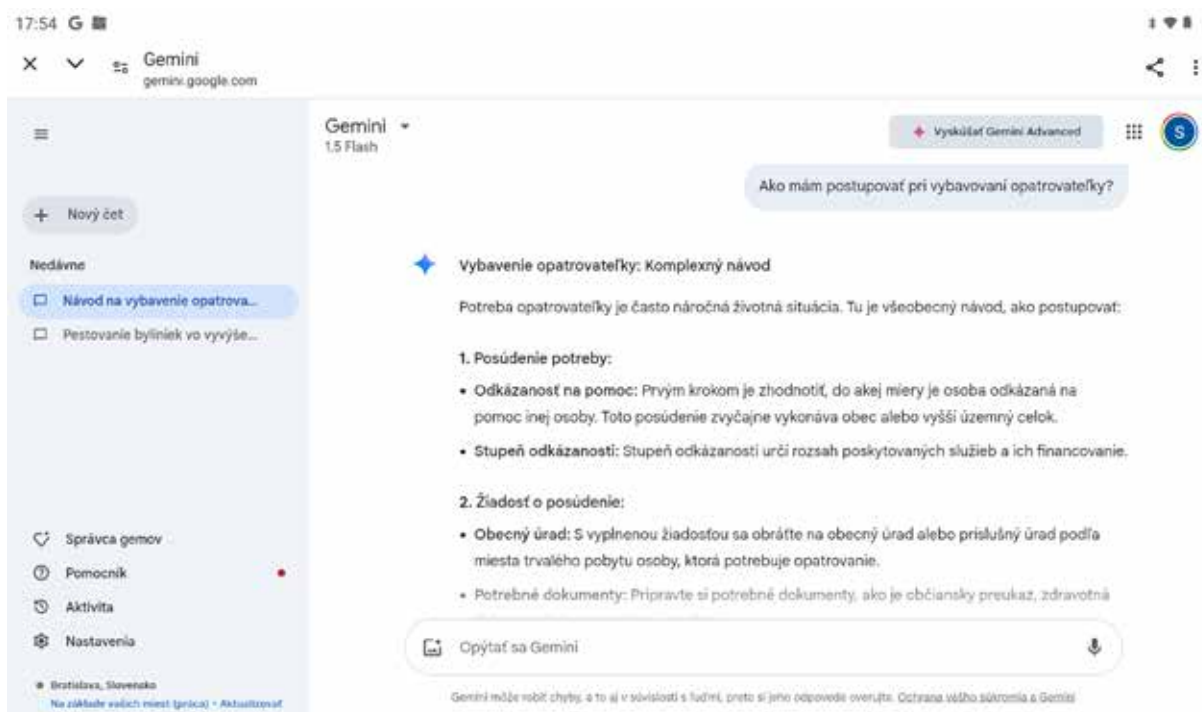

Obrázok 57 – Gemini – odpoveď A-3

Obrázok 58 – Gemini – odpoveď A-4

Otázka B: **Ako mám postupovať pri vybavovaní opatrovateľky.**

Odpoveď UI dostaneme za pár sekúnd. Na obrázku 59 je ukážka časti odpovede:

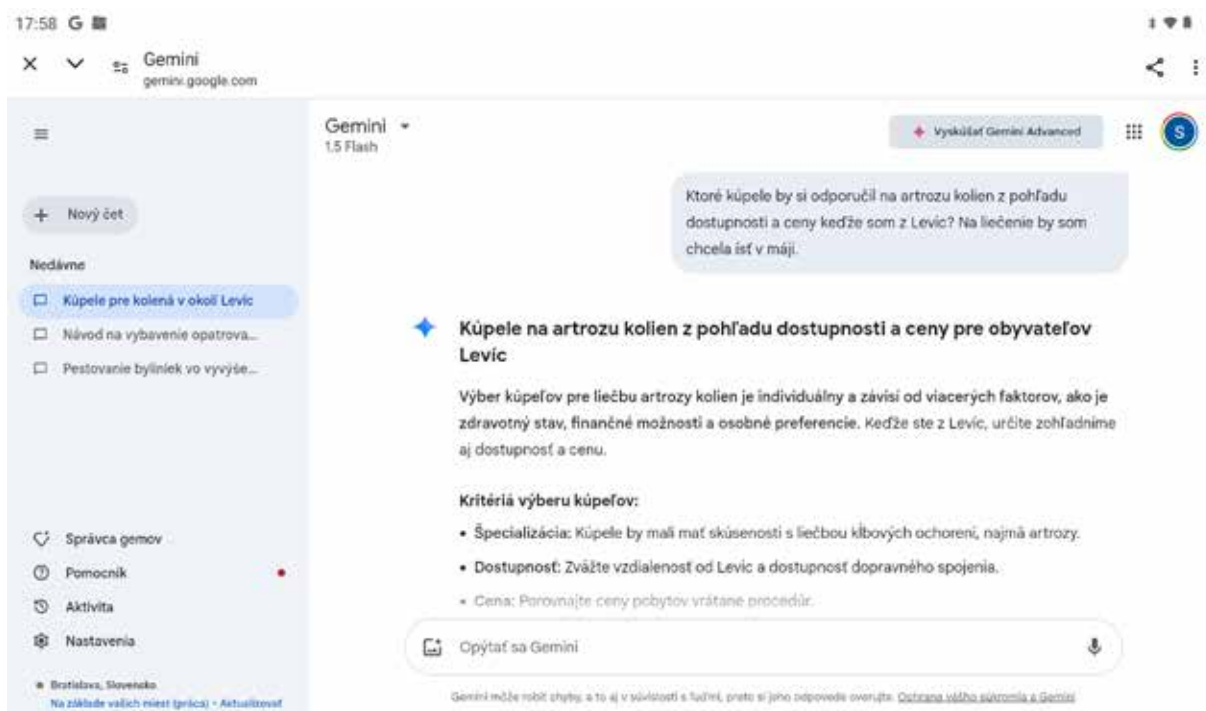

Obrázok 59 – Gemini – otázka B, odpoveď B-1

(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľad okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Otázka C: **Ktoré kúpele by si odporučil na artrózu kolien z pohľadu dostupnosti a ceny, keďže som z Levíc? Na liečenie by som chcela ísť v máji.**

Na obrázku 60 je ukážka časti odpovede:

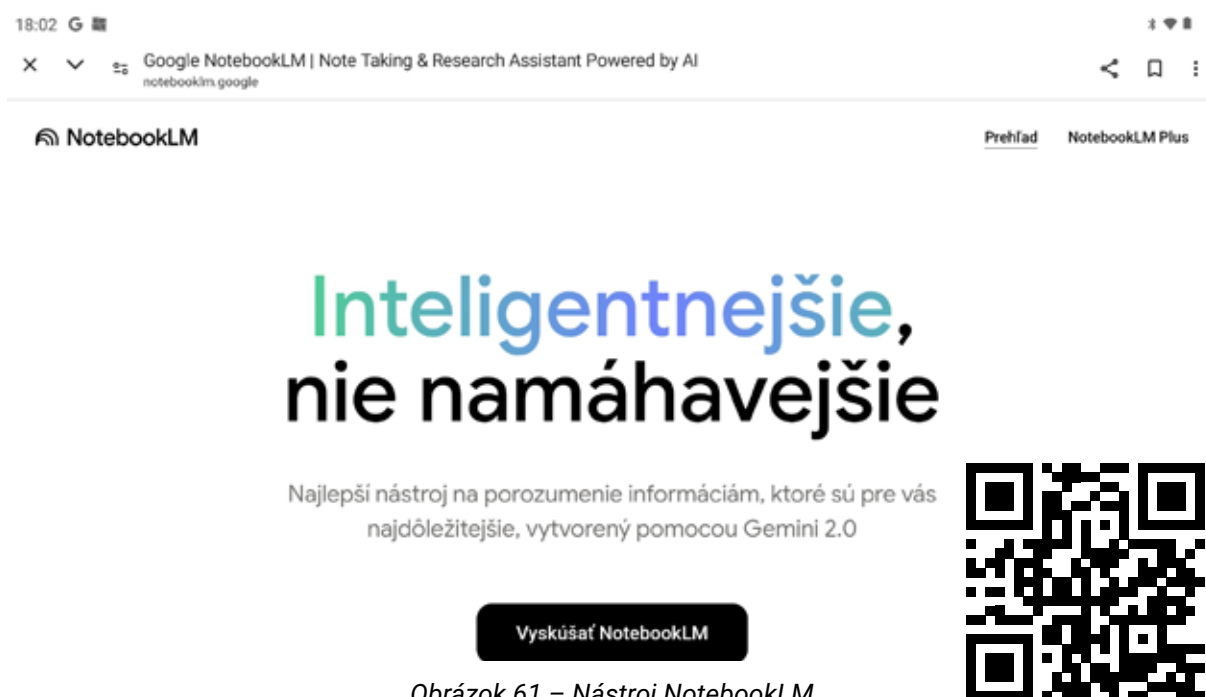

Obrázok 60 – Gemini – otázka C, odpoveď C-1
 (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

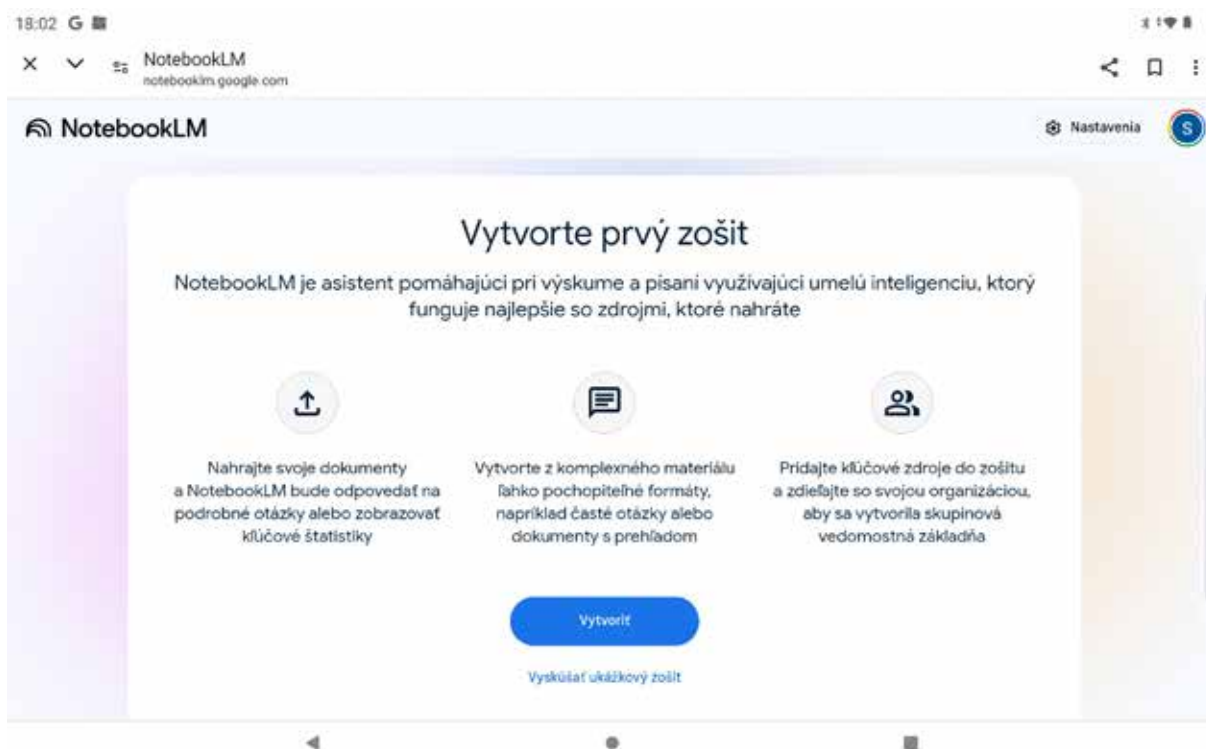
Nástroj Google NotebookLM – príklady využitia

NotebookLM je online nástroj, ktorý pomáha pri výskume a písaní poznámok pričom využíva umelú inteligenciu, konkrétne Google Gemini. Môže generovať zhrnutia, vysvetlenia a odpovede na základe obsahu/dokumentov, ktoré nahral používateľ.

Nájdeme ho na stránke: <https://notebooklm.google/>

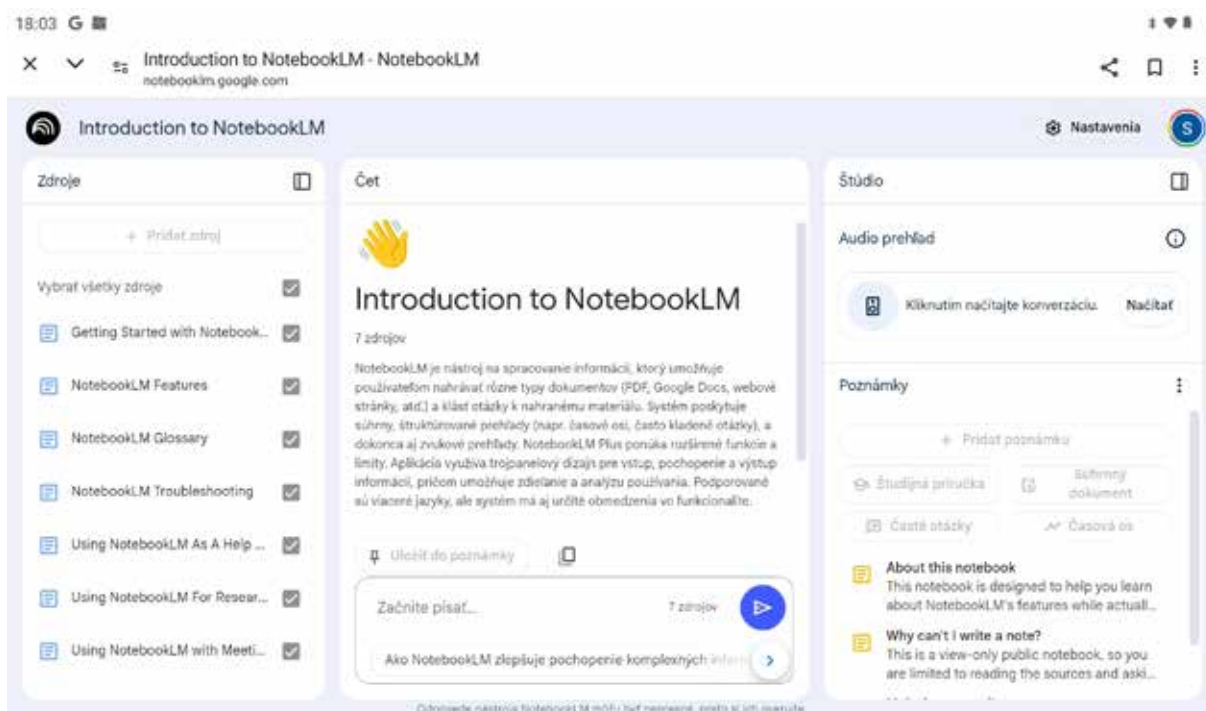

Obrázok 61 – Nástroj NotebookLM
 (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Obrázok 62 – Nástroj NotebookLM – vytvorme prvý zošit
 (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

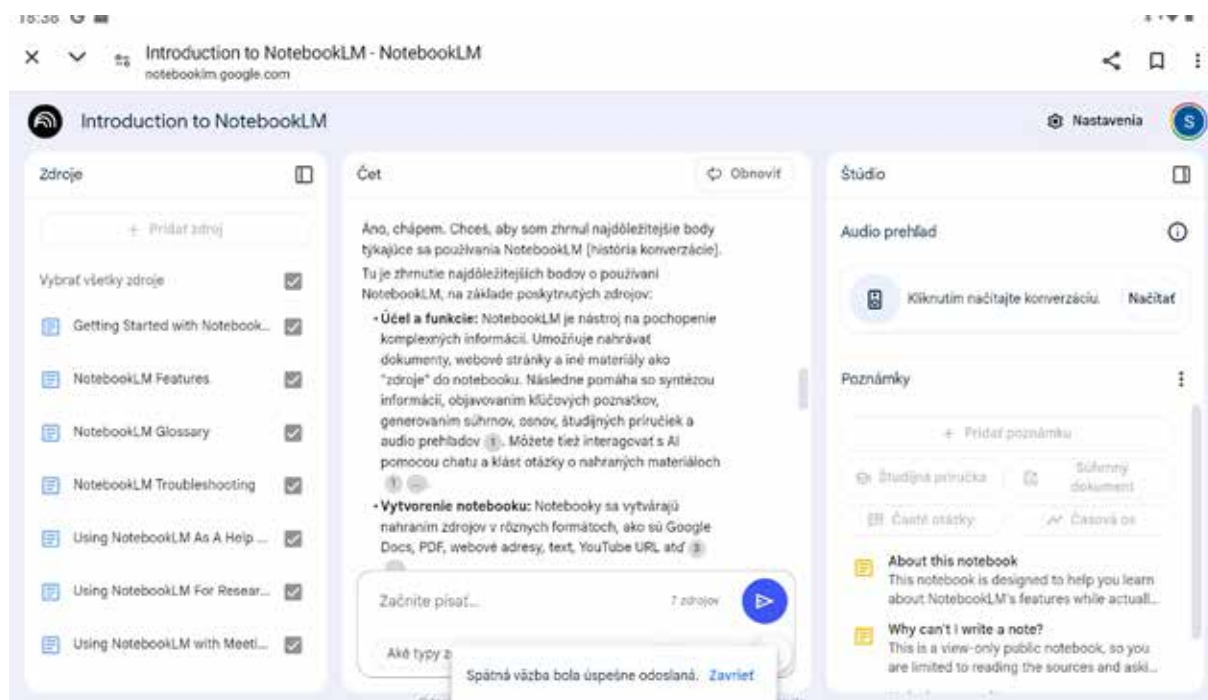
Ak si chceme vyskúšať prácu s ukázkovým zošitom, klikneme na „**Vyskúšať ukážkový zošit**“. V ukázkovom zošite máme pripravené zdroje/dokumenty.

Obrázok 63 – Ukázkový zošit
 (*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

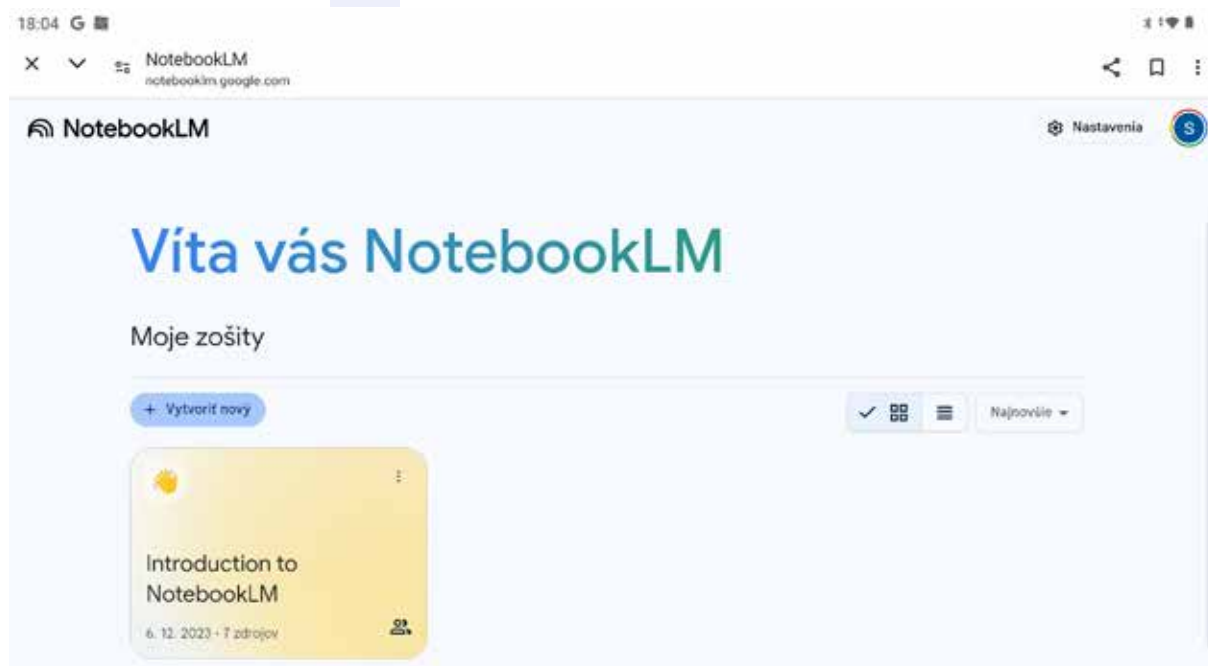
Otázka: **Urob zhrnutie najdôležitejších bodov týkajúcich sa používania NotebookLM.**

Odpoveď UI dostaneme za pár sekúnd:

Obrázok 64 – Zhrnutie o používaní NotebookLM zo 7 zdrojov/dokumentov
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Po kliknutí na logo NotebookLM sa vrátíme na úvodnú stránku, na ktorej budú všetky nami vytvorené zošity.

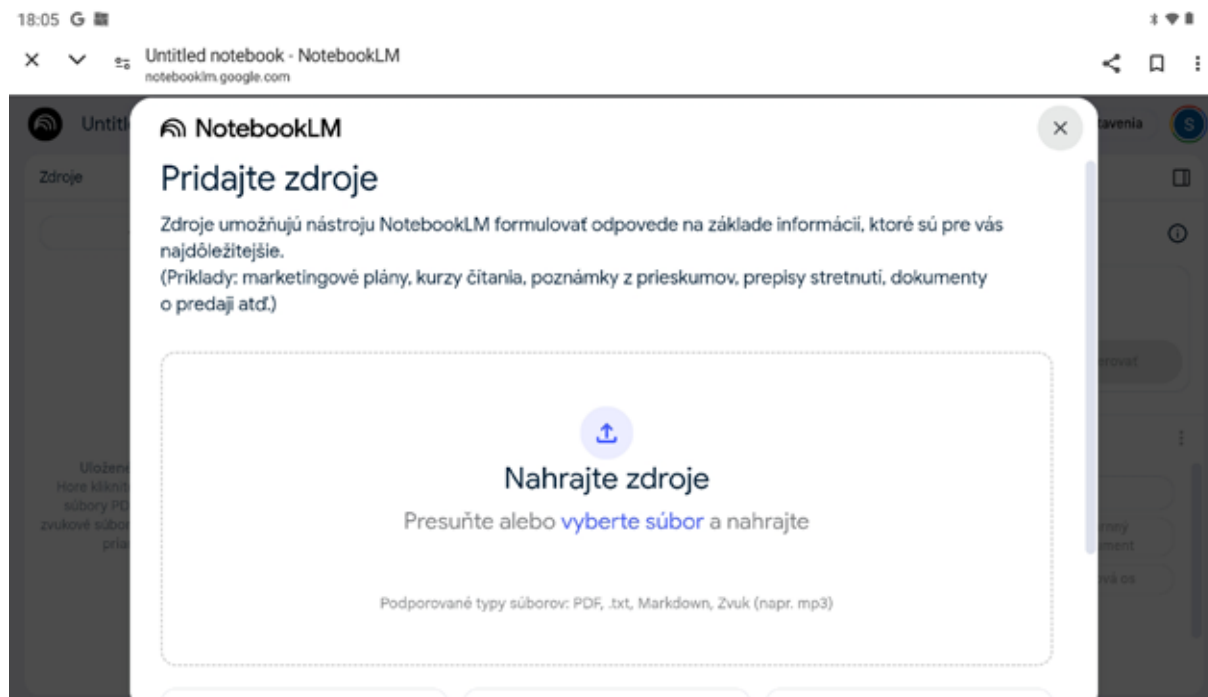

Obrázok 65 – Úvodná stránka NotebookLM
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

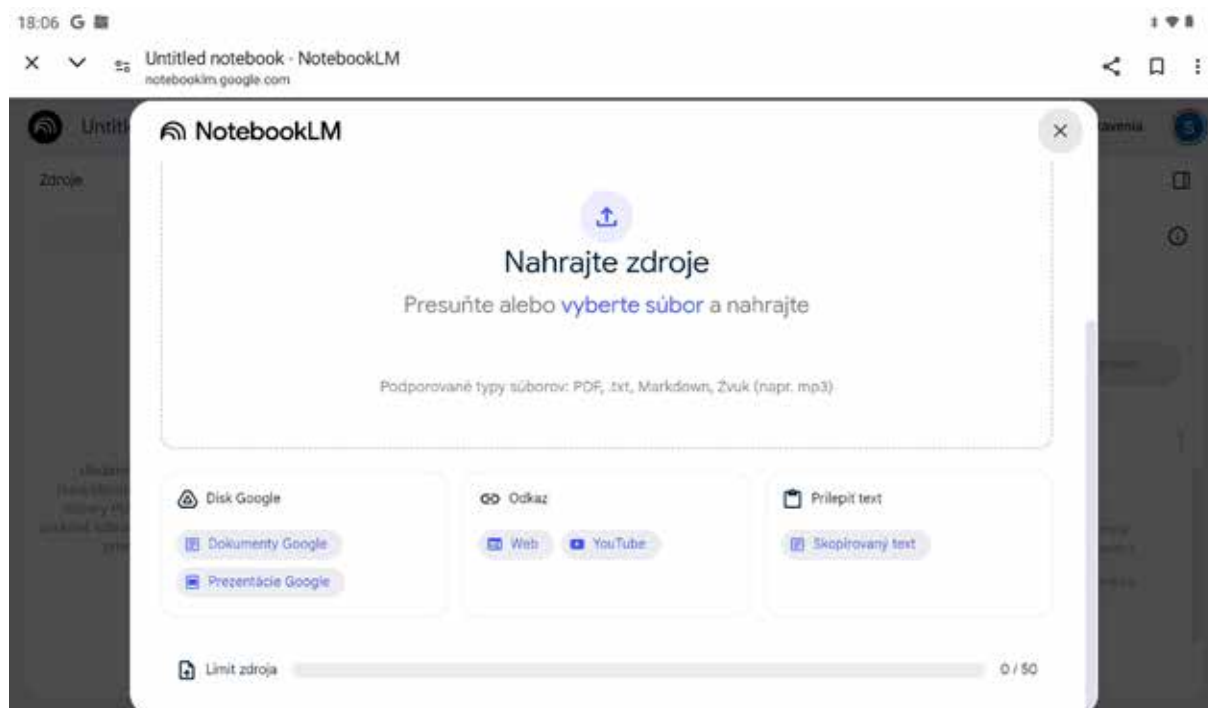
Po kliknutí na modré tlačidlo „+ Vytvoriť nový“ si môžeme vytvoriť nový zošit.

Do nového zošita si môžeme pridať zdroje/dokumenty, prípadne webové stránky, z ktorých potrebujeme rýchlo získať informácie – zhrnutie.

Ak príklad si uvedieme zhrnutie z webovej stránky <https://digitalniseniori.sk>. Na stránke a jej podstránkách je veľa informácií a tak skúsime nástroj NotebookLM od Googlu.

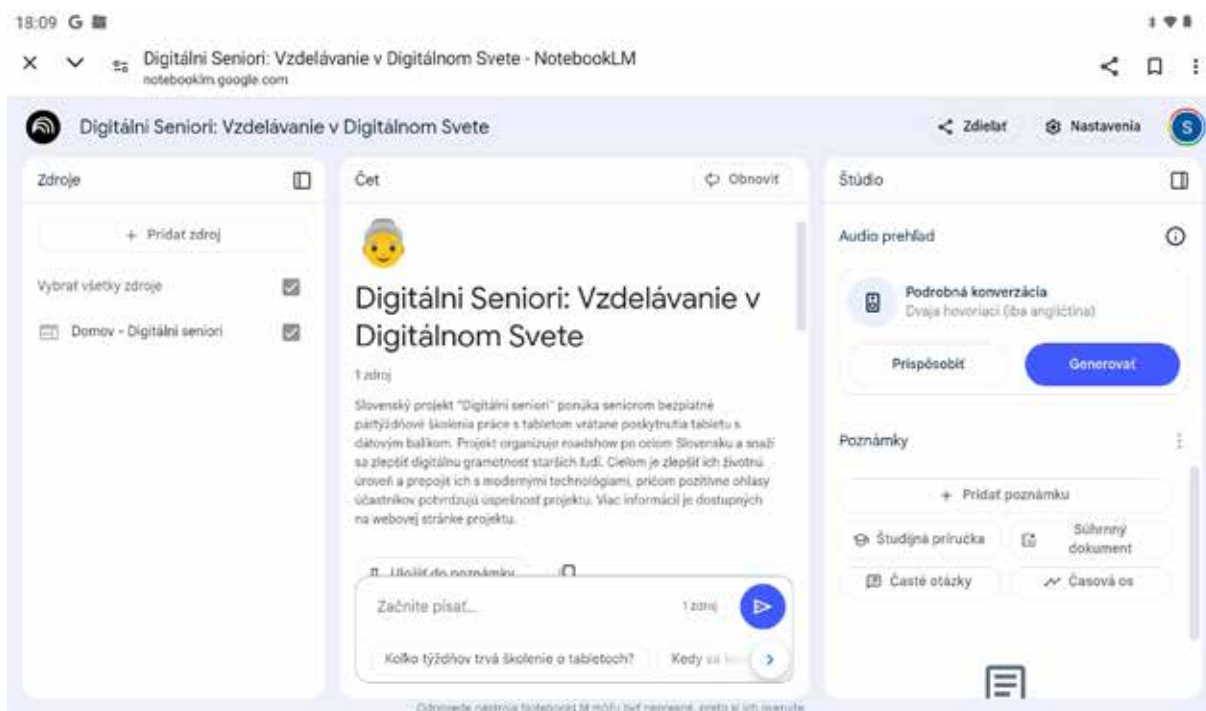
Obrázok 66 – Nový zošit – pridanie zdrojov/dokumentov
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Obrázok 67 – Nový zošit – pridanie ďalších zdrojov – web, youtube,...
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Ako zdroj vyberieme **Web** a zadáme stránku <https://digitalniseniori.sk>.

Po načítaní stránky môžeme položiť otázku.

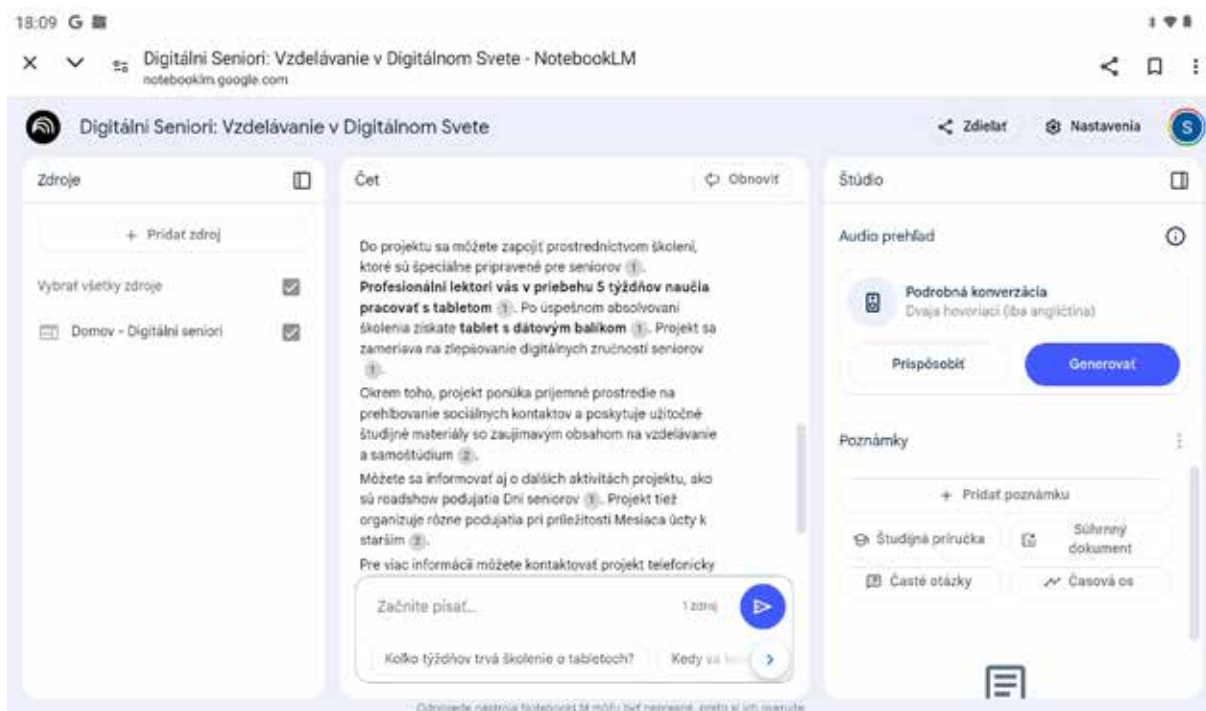

Obrázok 68 – Nový zošit – zdroj webová stránka

(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Otázka: **Urob stručné zhrnutie informácií uvedených na webovej stránke.**

Odpoveď UI dostaneme za pár sekúnd:

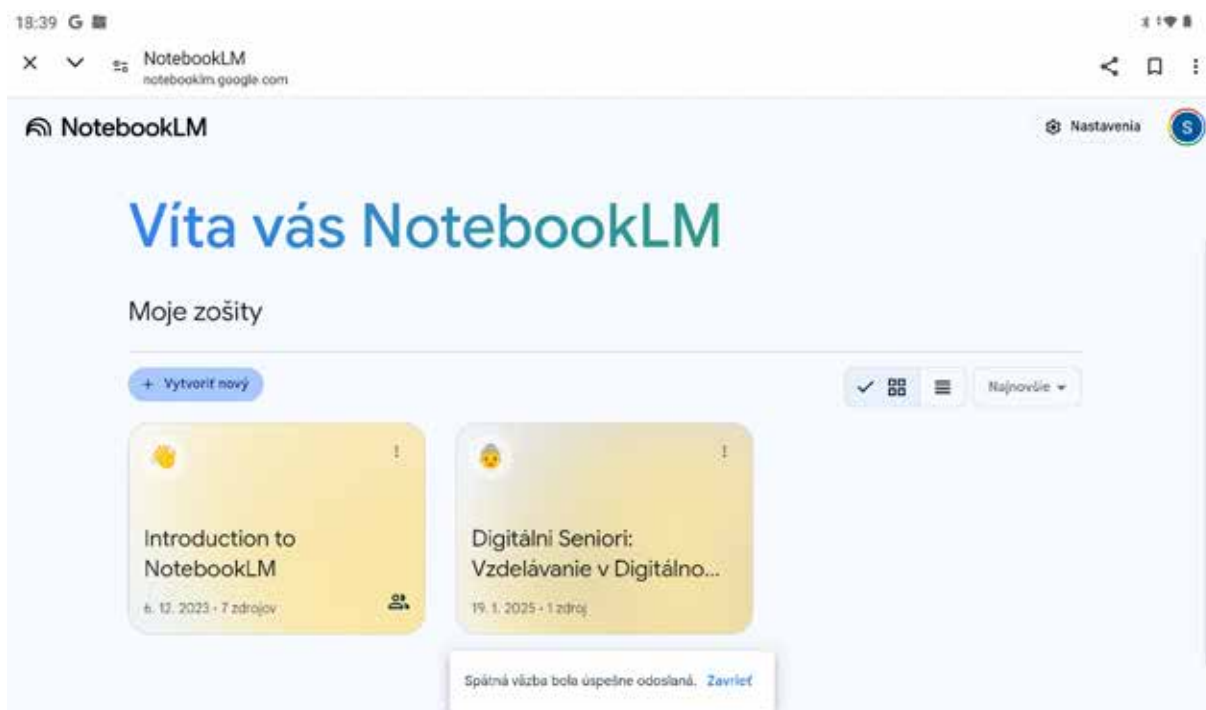

Obrázok 69 – Zhrnutie informácií uvedených na webovej stránke

(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

Po kliknutí na logo NotebookLM sa vrátíme na úvodnú stránku, na ktorej už budeme mať aj nami vytvorený zošit.

Obrázok 70 – Úvodná stránka NotebookLM – Moje zošity.

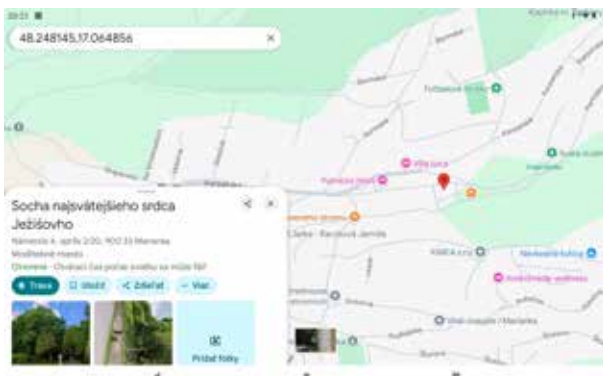
(*vzhľad okna aplikácie nemusí do detailov zodpovedať vzhľadu okna aplikácie v našom tablete, môže sa mierne líšiť v závislosti od verzie aplikácie a verzie operačného systému)

2.7. Geocaching – využime mapy, zahrajme sa a objavujeme

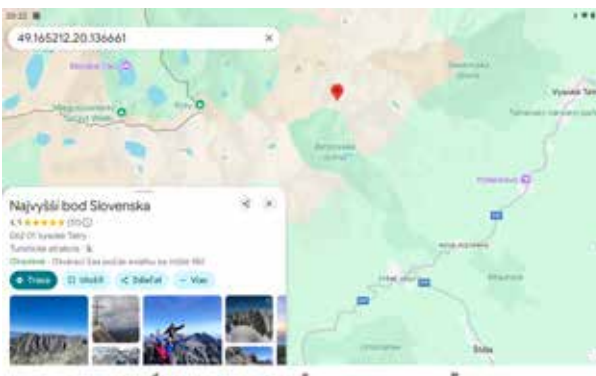
Ak chceme mať počas svojich výletov do prírody aj iný cieľ alebo motiváciu, ako len vyjsť na vrchol, tak **Geocaching** je tá správna voľba. Geocaching a turistika majú k sebe veľmi blízko. Táto skvelá hra nám spestruje výlety a turistiku už dlhé roky.

Geocaching je hľadanie „pokladu“, skrýše, tzv. „kešky“ (z anglického cache, geocache) pomocou GPS-ka. „Keška“ je ukrytá na súradnicami presne určenom mieste. Kedysi sa hľadalo takmer výhradne s pomocou turistickej GPS navigácie, v dnešnej dobe smartfónov nám k hľadaniu stačí tablet alebo smartfón so zabudovaným GPS.

Čo sú GPS súradnice? Sú to súradnice zemepisnej šírky a dĺžky konkrétneho miesta.

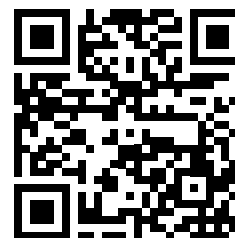

Obrázok 71 – GPS Marianka

Obrázok 72 – GPS Gerlachovský štít

Pravidlá hry nájdeme na oficiálnej stránke <https://www.geocaching.com/>.

V okolí mesta Bratislava je 3 866 kešiek.

Pre začiatok stačí účet zadarmo na Geocaching.com a oficiálna mobilná Geocaching® aplikácia alebo GPS prijímač.

Download on the App Store | Get it on Google Play

Tri kroky k dobrodružstvu!

- 1. Založ si účet**
Založ si účet online alebo cez oficiálnu Geocaching® appku pre pozretie mapy s keškami okolo teba.
- 2. Nájdi kešku**
Použi appku na navigovanie k blízkej keške. Nezapadni si vziať pero!
- 3. Zdieľaj svoj zážitok online**
Keď nájdeš kešku, zapíš do logbooku svoj rýček a dátum, vráť kešku na pôvodné miesto a zdieľaj svoj zážitok online.

Obrázok 73 – Oficiálna stránka Geocaching

Pri hľadaní „kešky“ (skrýše) môžeme využiť:

alebo si nainštalovať aplikáciu

<https://www.google.com/maps>

Obrázok 75 – Aplikácia Geocaching

3. Čo s tabletom doma/personalizácia zariadenia

Tablet si po ukončení školenia môžeme konečne upraviť „na svoj obraz“. Ako prvé si potrebujeme doma pripojiť tablet na internet – buď cez Wi-Fi sieť (vlastnú alebo verejnú). Ďalším dôležitým momentom je prihlásiť sa do účtu Google, aby sme mohli plnohodnotne využívať obchod Google Play. Následne si môžeme nainštalovať tie aplikácie, ktoré určite budeme využívať. Nemali by sme zabudnúť ani na ochranu našich dát uložených v tablete a zabezpečiť si ich pred krádežou a zneužitím nastavením zámky obrazovky.

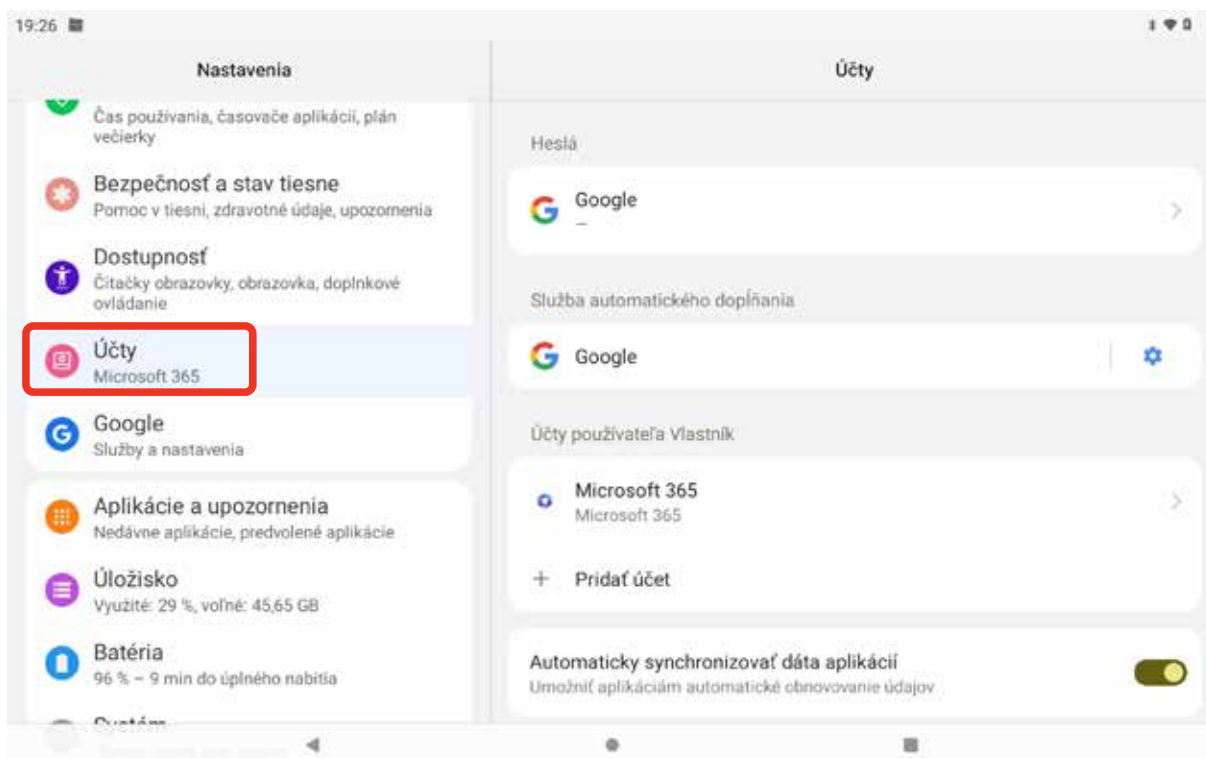
3.1. Prihlásenie sa do účtu Google

Účet Google nám umožňuje získať e-mailovú adresu a s ňou prístup k väčšine služieb Googlu. Používateľský účet si môžeme predstaviť ako digitálnu skrinku, ku ktorej máme kľúč len my. Umožňuje nám napr. sťahovať aplikácie, zálohovať si informácie a nájsť naše zariadenie, ak sa stratí.

Podrobný popis zriadenia účtu Google je v Module 3, kapitola 4.1. Založenie e-mailovej schránky. Gmail je jednou z viacerých služieb Googlu, ktoré môžeme používať a ukladať v nich údaje, ak máme účet Google. Ďalšie služby Googlu, ktoré môžeme používať s účtom Google sú napr. Google Disk, Kalendár, Google Play.

Ak už účet máme, môžeme sa doňho prihlásiť vo svojom tablete a tak využívať všetky služby Google.

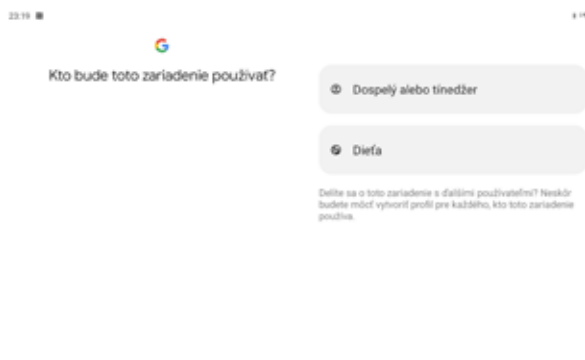
Pridanie účtu môžeme urobiť cez „**Nastavenia**“ v časti „**Účty**“, alebo priamo kliknutím na „**Google (Služby a nastavenia)**“.

Obrázok 76 – Pridanie účtu Google – Nastavenia/Google
 (*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah obrazovky v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Obrázok 77 – Pridanie účtu Google – Prihlásenie
 (*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah obrazovky v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Obrázok 78 – Prihlasovanie sa do účtu Google – kto bude používateľ

Obrázok 79 – Prihlasovanie sa do účtu Google – zadanie e-mailu a v druhom kroku hesla

Po zadaní e-mailu a hesla môže vyžadovať ešte mobilný telefón na tzv. dvojfaktorové overovanie. Následne si môžeme nastaviť služby Google – či chceme zariadenie zálohovať, či chceme aplikáciu „Nájdí moje zariadenie“, či chceme automatické dopĺňanie,...

Samozrejme, všetky tieto nastavenia vieme upravovať aj neskôr.

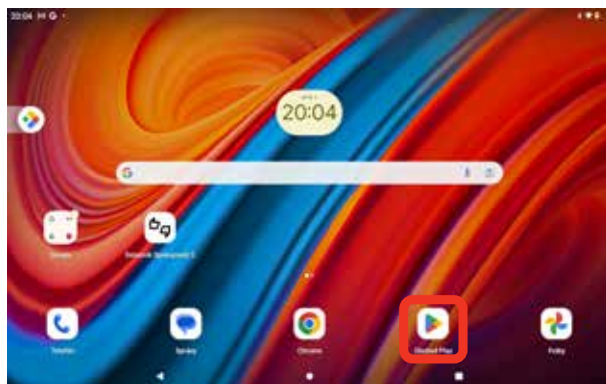
Teraz, keď máme v tablete pridaný Google účet, môžeme si doinštalovať aplikácie, ktoré budeme využívať.

3.2. Inštalácia aplikácií pre vlastnú potrebu

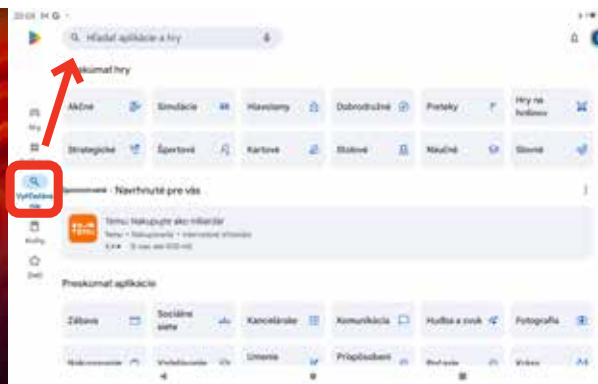
Inštaláciu aplikácií máme popísanú v kapitole 2.1 v tomto module.

Po personalizácii tabletu si môžeme **nainštalovať tie aplikácie, ktoré chceme používať** a ktoré nám môžu výrazne zjednodušiť a zlepšiť náš každodenný život. Mobilné aplikácie sú ako osobní asistenti v našom vrecku, ktorí nám pomáhajú byť organizovanejší, informovanejší a spokojnejší. Pri inštalácii aplikácii sa riadme zdravým rozumom – inštalujme len to, čo budeme naozaj využívať.

Z úvodnej obrazovky tabletu spustíme Obchod Play. Následne klikneme vľavo na Vyhľadávanie a ukáže sa nám riadok vyhľadávania.

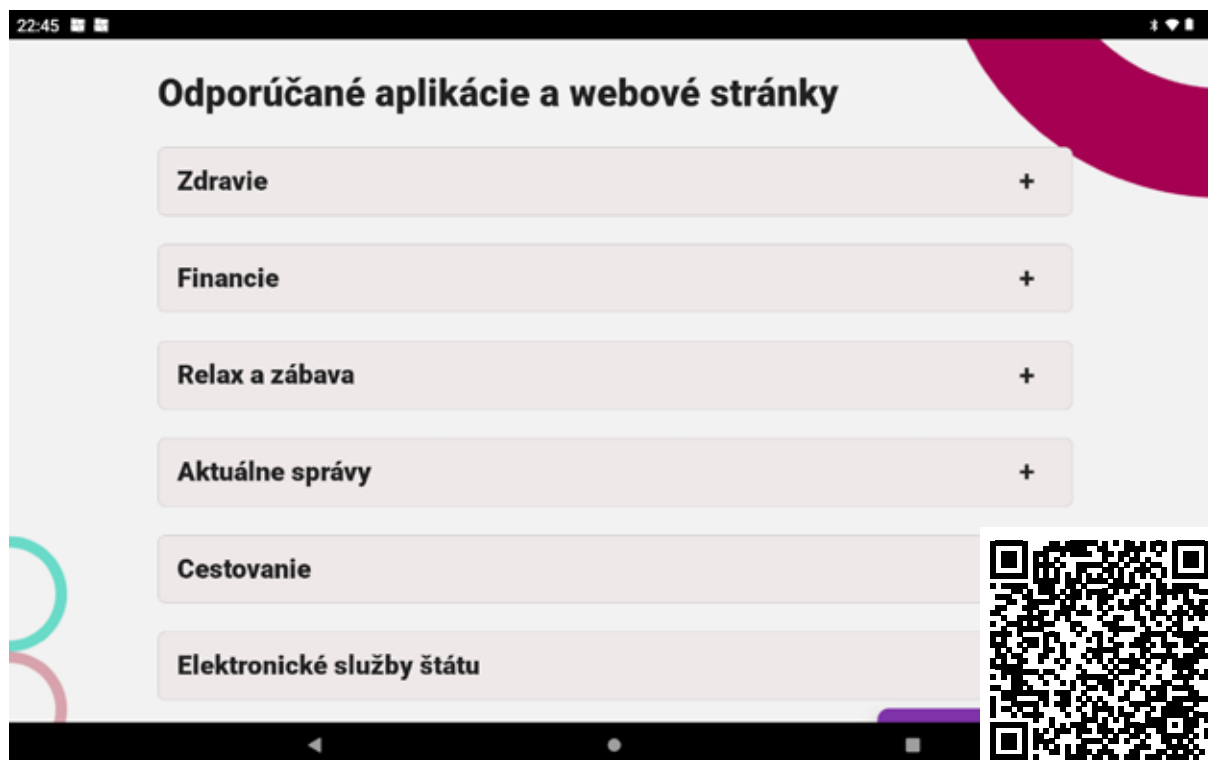
Obrázok 80 – Obchod Play

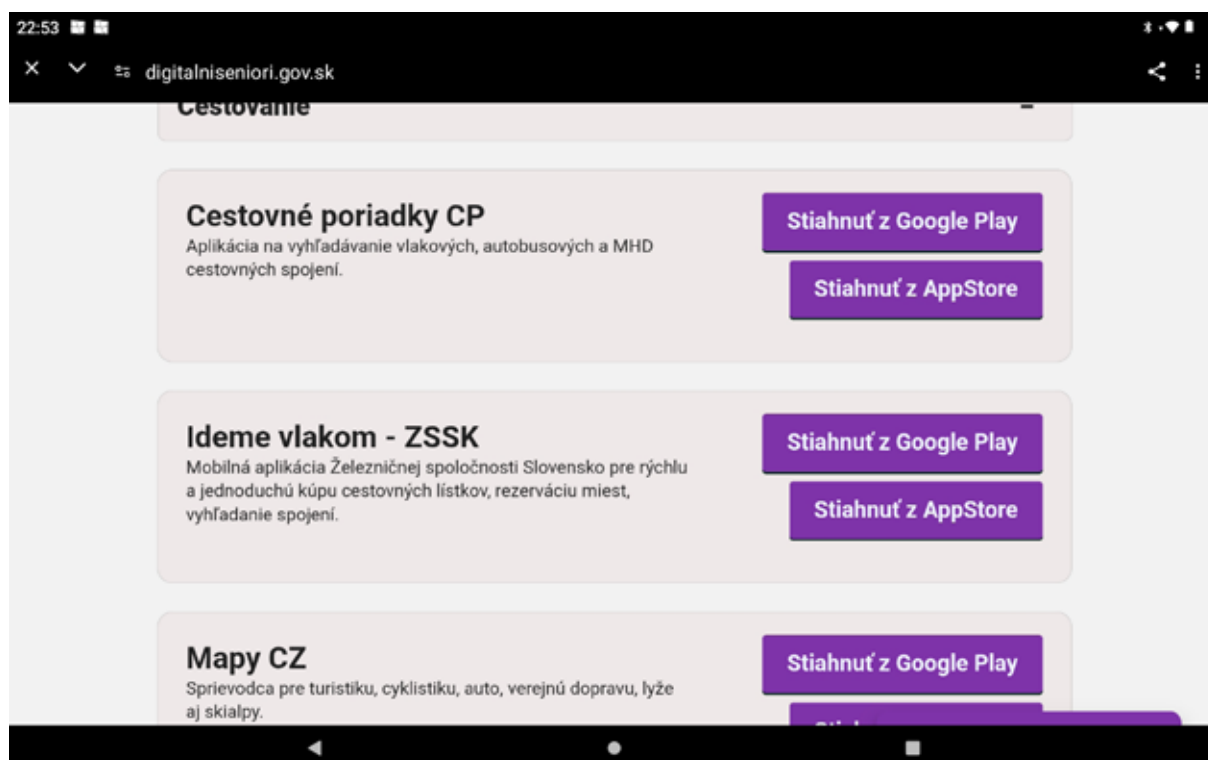
Obrázok 81 – Vyhľadávanie aplikácie

Postupne si zadáme presný/približný názov aplikácie a vyberieme tú, ktorú sme hľadali. Môžeme si ju nainštalovať.

Zoznam niektorých aplikácií, usporiadaných do kategórií, nájdeme na webovej stránke:

Obrázok 82 – Kategórie aplikácií na stránke projektu Digitálni seniori

Obrázok 83 – Aplikácie z kategórie Cestovanie na stránke projektu Digitálni seniori

Uvedený zoznam sa bude dopĺňať a rozširovať. Ide o overené a odporúčané aplikácie a nájdeme ich vždy na tom istom mieste.

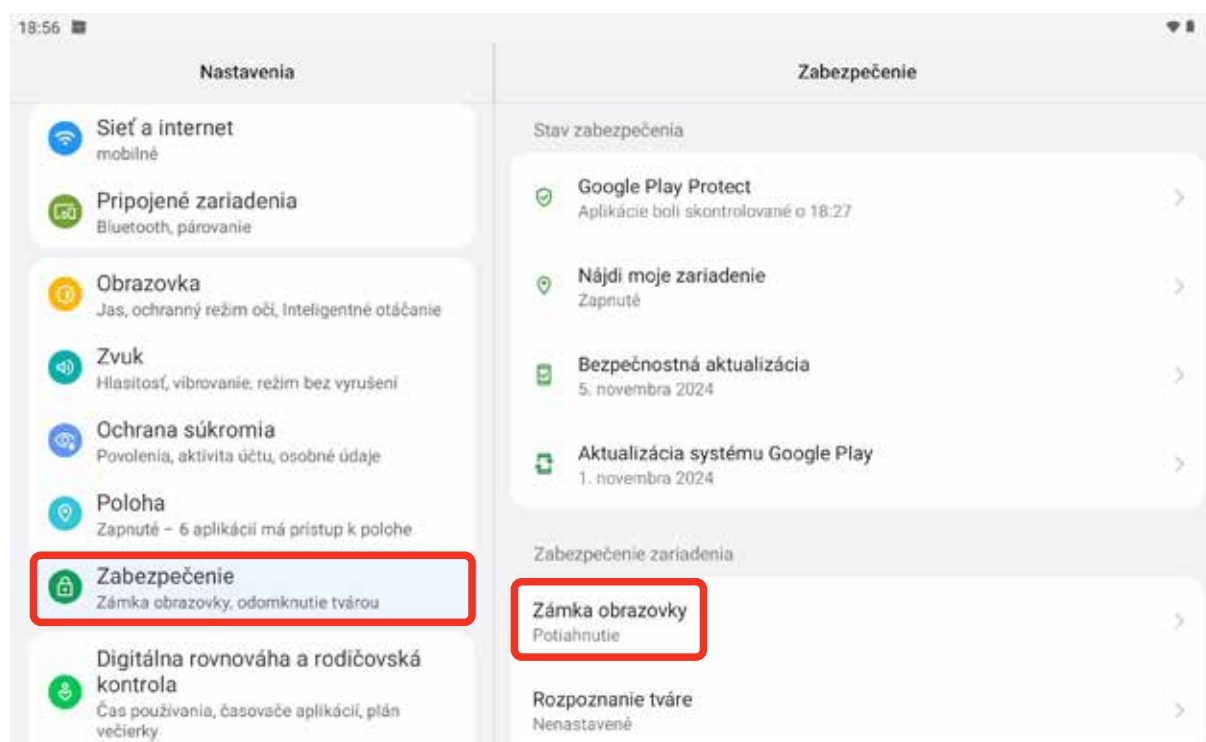
3.3. Nastavenie zámky obrazovky

Tak, ako zamykáme dvere svojho bytu pred nezvanými návštevníkmi, mali by sme zamykať aj svoj tablet, hlavne ak ho plánujeme využívať aj mimo domu. Uzamykanie obrazovky (nastavenie autentifikácie) nám pomôže chrániť svoje súkromie a dáta v tablete pred nepovolanými „zvedavcami“, ale aj pred ich únikom a zneužitím v prípade straty alebo krádeže tabletu. Po nastavení autentifikácie bude môcť na tablete pracovať a k našim dátam v ňom sa dostane len ten, kto sa doň dokáže prihlásiť.

Autentifikácia – overenie totožnosti používateľa, ktorý sa chce prihlásiť do systému (zariadenia).

Na autentifikáciu pri prihlasovaní sa do tabletu (alebo mobilu) slúži **zámka obrazovky**. Na uzamykanie obrazovky sa využíva niekoľko spôsobov – biometrické prvky (odtlačok prsta, snímka tváre), grafický prvok na obrazovke (vzor), PIN kód, klasické heslo alebo ich kombinácia (pozri Modul 4 – kapitolu 2. Riadenie prístupu a Obrázok 8). Nie všetky spomínané spôsoby však musíme mať k dispozícii aj v našom tablete (alebo mobile).

Možnosti zámky obrazovky v našom tablete nájdeme v „**Nastaveniach**“, v časti „**Zabezpečenie**“ (ľavé okno) / „**Zabezpečenie zariadenia**“ (pravé okno), kde si vieme aktivovať **zámku obrazovky** a prípadne aj rozpoznanie tváre.

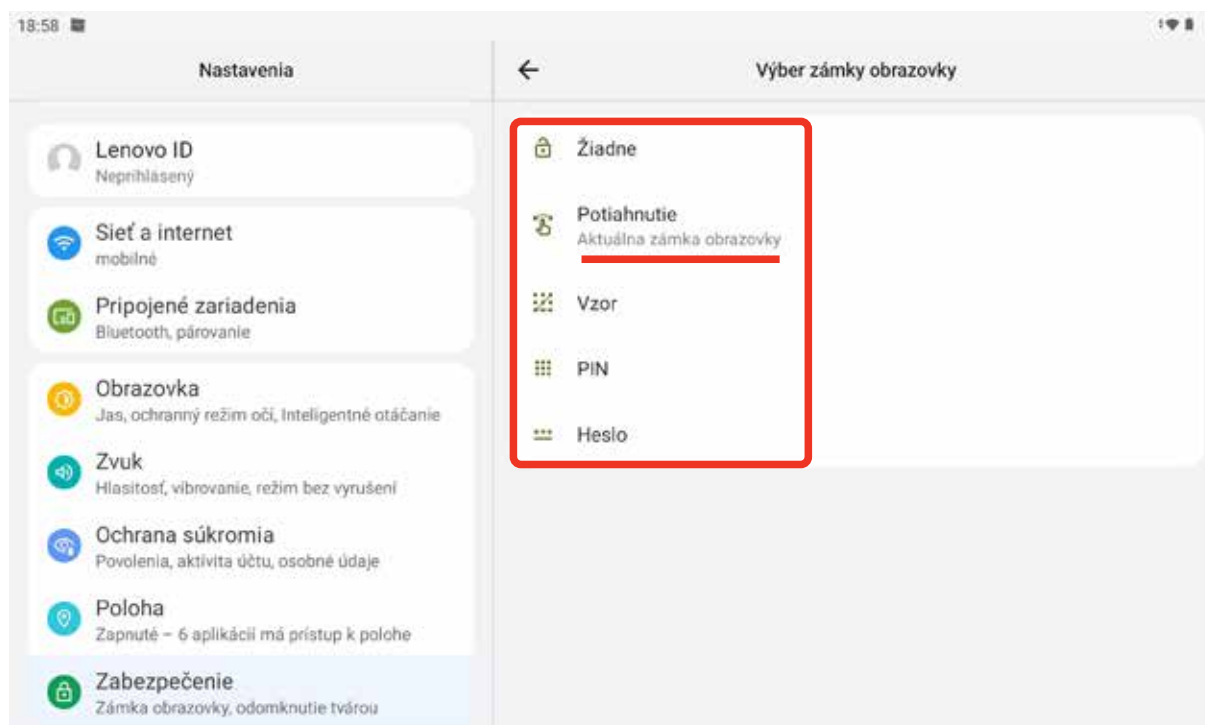

Obrázok 84 – „Nastavenia“ – „Zabezpečenie“ / vpravo dole okno s nastaveniami na „Zabezpečenie zariadenia“ (*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení) Zámku obrazovky si nastavíme takto:

Zámku obrazovky si nastavíme takto:

1. Ťukneme na položku „**Zámka obrazovky**“ v okne „Zabezpečenie zariadenia“, čím

otvoríme ponuku „**Výber zámky obrazovky**“: „Žiadne“, „Potiahnutie“, „Vzor“, „PIN“ a „Heslo“. Aktuálne nastavená zámka obrazovky je v zozname možností označená ako „**Aktuálna zámka obrazovky**“, v našom prípade na obrázku to je „Potiahnutie“

Obrázok 85–„Nastavenia“–„Zabezpečenie“ / „Výber zámky obrazovky“
(*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému a našich osobných nastavení)

Upozornenie

Pri továrenskome nastavení tabletu (po jeho zakúpení) býva štandardne prednastavená možnosť „**Potiahnutie**“, prípadne „**Žiadne**“. Pri oboch týchto nastaveniach **vstup do nášho tabletu nie je zabezpečený** a dáta v ňom si môže pozrieť každý, komu sa tablet dostane do rúk.

2. Na zmenu zámky obrazovky ťukneme na tú z možností „**Žiadne**“, „**Potiahnutie**“, „**Vzor**“, „**PIN**“ alebo „**Heslo**“, pre ktorú sme sa rozhodli a ďalej postupujeme podľa inštrukcií v okne na jej nastavenie.

a) „**Nastavenie vzoru**“:

Na nastavenie zámky „**Vzor**“ položíme prst na ľubovoľný bod (jednu z 9 „bodiek“) na obrazovke „Nastavenie vzoru“. Posúvaním prsta po obrazovke spojíme ľubovoľný počet bodov v ľubovoľnom poradí a „nakreslíme“ vzor, aký chceme používať na prihlásenie sa do svojho tabletu. Počas „kreslenia“ prst nezdvíhame z obrazovky, zodvihnutím prsta „kreslenie“ ukončíme. Po ukončení sa nad nakresleným vzorom na obrazovke objaví text „**Vzor bol zaznamenaný**“ a tlačidlo „**Ďalej**“ v pravom dolnom rohu obrazovky sa vyfarbí na modro.

Vzor bol zaznamenaný

Nastavenie vzoru

V záujme zvýšenia zabezpečenia nastavte vzor na odomknutie tabletu

[Vymazať](#)
[Ďalej](#)

Obrázok 86–„Zámka obrazovky“ / „Nastavenie vzoru“
 (*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Ak chceme nakreslený vzor ešte opraviť, klikneme na modrý text „**Vymazať**“ v ľavom dolnom rohu obrazovky a s kreslením vzoru začneme odznova. V prípade, že sme s nakresleným vzorom spokojný, ťukneme na tlačidlo „**Ďalej**“. Otvorí sa nám obrazovka na potvrdenie vzoru, kde ešte raz zopakujeme („nakreslíme“) ten istý vzor. Po jeho správnom zopakovaní sa nad nakresleným vzorom objaví text „**Váš nový bezpečnostný vzor**“ a tlačidlo „**Potvrdiť**“ v pravom dolnom rohu obrazovky sa vyfarbí na modro. Ťuknutím na tlačidlo „**Potvrdiť**“ vzor potvrdíme a v tej chvíli začne fungovať ako zámka obrazovky.

Upozornenie

Čím je vzor zložitejší, tým lepšie bude chrániť náš tablet a dáta v ňom pred zneužitím. Nastavený vzor si však musíme od prvej chvíle dobre zapamätať. Bez jeho správneho „nakreslenia“ sa totiž ani my sami k svojim dátam v tablete (alebo mobile) nedostaneme.

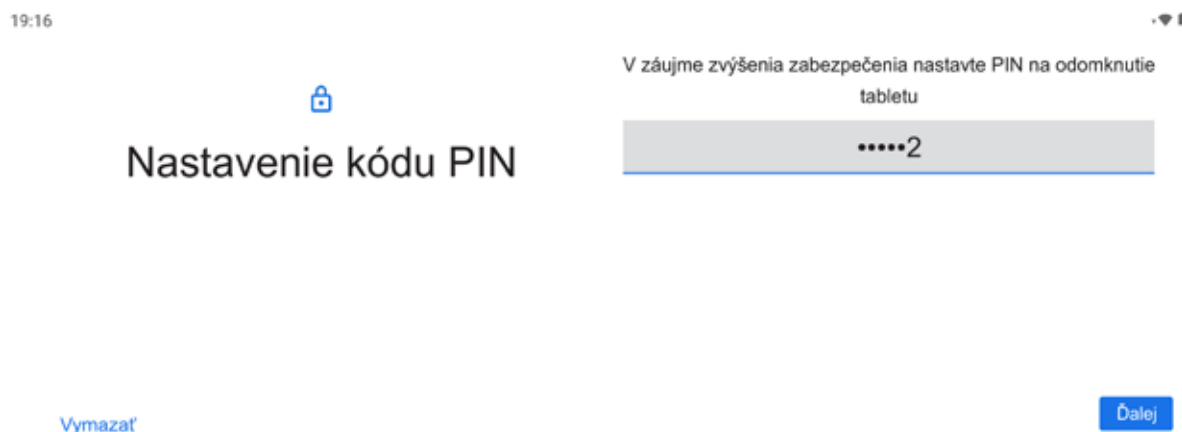
Nastavenie zámky obrazovky, špeciálne zámky „Vzor“ vykonajme v absolútnom súkromí, aby nás pri kreslení vzoru niekto nesledoval „cez plece“. Mohol by to zneužiť.

b) „Nastavenie kódu PIN“:

Kód PIN je osobné identifikačné číslo (z angl. Personal identification number). Ide o číselný prístupový kód na overovanie totožnosti používateľa (minimálne štvormiestny

– najčastejšie 4 číslice). Okrem zabezpečenia platobných kariet a SIM kariet sa v praxi využíva aj ako zámka obrazovky.

Na nastavenie zámky „PIN” vpíšeme do okna na vloženie PIN kódu na obrazovke „Nastavenie kódu PIN” (šedý obdĺžnik podčiarknutý modrou linkou) minimálne 4 číslice–PIN kód, ktorý chceme používať ako zámku obrazovky v našom tablete. Z bezpečnostných dôvodov (tak ako pri zadávaní hesiel) sa nám vpísaná číslica zobrazí vždy len na chvíľku a hneď sa zmení na „bodku”.

Obrázok 87– „Zámka obrazovky” / „Nastavenie kódu PIN”
(*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Ak sme si vloženým PIN kódom istý, ťukneme na modré tlačidlo „**Ďalej**” a prejdeme na jeho potvrdenie. Na výzvu „**Znova zadajte kód PIN**” zadanie PIN kódu ešte raz zopakujeme a ťuknutím na tlačidlo „**Potvrdiť**” ho potvrdíme. V tej chvíli začne fungovať ako zámka obrazovky.

V prípade, že si správnosťou vkladanych číslic nie sme istý, alebo sme si nastavenie PIN kódu rozmysleli, celý proces jeho nastavenia môžeme ešte pred potvrdením zrušiť ťuknutím na modrý text „**Vymazať**”.

Upozornenie

Kód PIN môžu tvoriť ľubovoľné číslice (minimálne 4) v ľubovoľnom poradí. Ich kombinácia je len na našej fantázii. Čím viac číslic PIN obsahuje, tým lepšie chráni naše dáta a súkromie. Vyhýbajme sa PIN kódom typu „0000”, „1111”, „1234” a pod., PIN si nikdy nezapisujeme a už vôbec ho nelepkujeme na svoj tablet (alebo mobil). Je to to isté, ako by sme PIN kód k našej platobnej karte nalepili rovno na kartu.

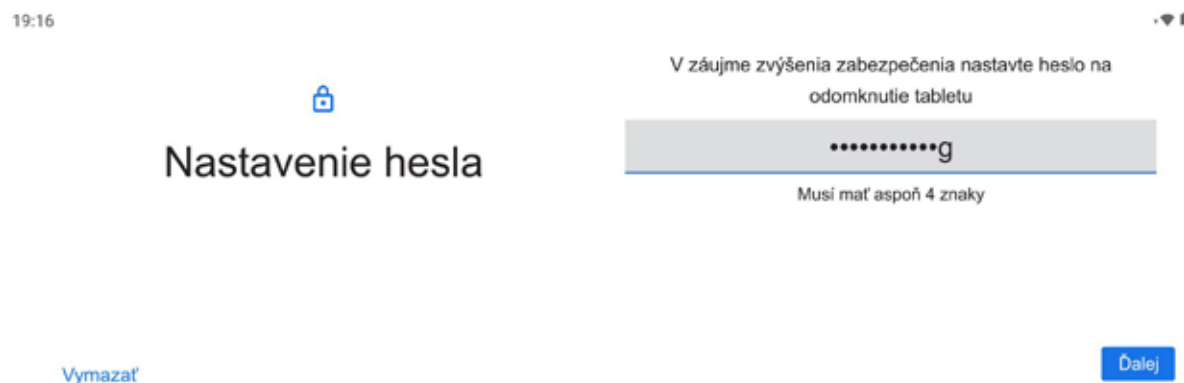
Kód PIN je nutné si pamätať.

c) „Nastavenie hesla”:

Postup na nastavenie zámky „**Heslo**” je rovnaký, ako postup na nastavenie zámky

„PIN“, opísaný v bode b). Jediný rozdiel je v tom, že do okna na písanie na obrazovke „Nastavenie hesla“ a následne „Znova zadajte heslo“ zadáme a tlačidlom „Potvrdiť“ potvrdíme svoje heslo, nie kód PIN.

Heslo musí mať minimálne 4 znaky, avšak čím bude dlhšie, tým lepšie nás bude chrániť (pravidlám pre bezpečné heslá sme sa venovali v Module 4 – kapitole 2. Riadenie prístupu).

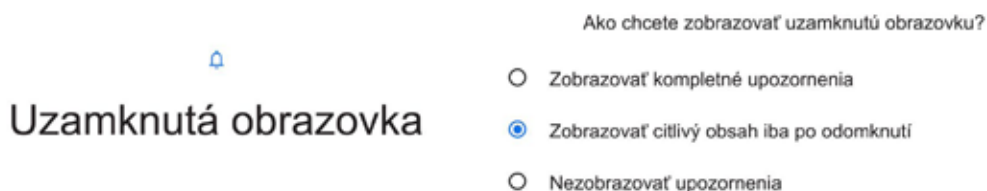
Obrázok 88–„Zámka obrazovky“ / „Nastavenie hesla“
(*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Upozornenie

Každý z uvedených typov zámky obrazovky má svoje výhody aj nevýhody, Vyberme si z nich ten, ktorý nám najviac vyhovuje. Nastavenú zámku obrazovky môžeme v „Nastaveniach“ kedykoľvek zrušiť alebo zmeniť na inú.

3. Po úplne prvom potvrdení zvolenej zámky obrazovky sa nám na obrazovke tabletu automaticky zobrazí ponuka „Uzamknutá obrazovka“ s otázkou „Ako chcete zobrazovať uzamknutú obrazovku?“.

Obrázok 89–„Uzamknutá obrazovka“–nastavenie zobrazovania upozornení
(*použitý obrázok je ilustračný, presný vzhľad a obsah okna v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

Z dôvodu ochrany súkromia a citlivých údajov je dobré zvoliť si možnosť „Zobrazovať citlivý obsah iba po odomknutí“, prípadne „Nezobrazovať upozornenia“.

Pri voľbe „**Zobrazovať kompletne upozornenia**“ sa nám môže stať, že sa na našej uzamknutej obrazovke zobrazí aj upozornenie s citlivými údajmi a prečítať si ho bude môcť prakticky ktokoľvek.

Od tejto chvíle sa bez autentifikácie / vloženia nastavenej zámky obrazovky do nášho tabletu nik neprihlási.

Na autentifikáciu nás tablet vyzve aj vtedy, ak budeme chcieť zmeniť alebo zrušiť zámku obrazovky.

Obrázok 90 – Autentifikácia pri prihlasovaní sa do tabletu:
A) výchva na zadanie zámky „Vzor“ B) výchva na zadanie zámky „PIN“
C) obrazovka s výzvou na zadanie zámky „Heslo“
(*použitie obrázky sú ilustračné, presný vzhľad a obsah okien v našom tablete závisí od konkrétnej verzie nášho operačného systému)

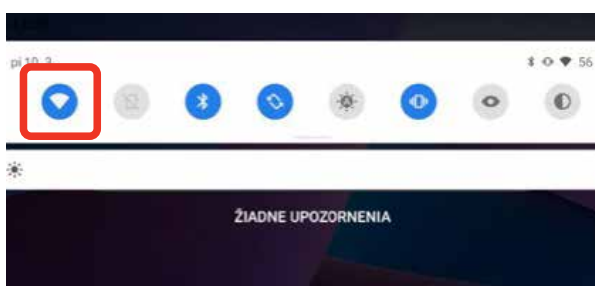
Moderné tablety (aj mobily) nám spravidla umožňujú aj **nastavenie dodatočnej zámky obrazovky** na lepšie zabezpečenie nášho zariadenia pomocou rozpoznania tváre. Už nastavenú zámku obrazovky vo svojom tablete („Vzor“, „PIN“ alebo „Heslo“) si môžeme poistiť pridaním dodatočnej zámky obrazovky „**Rozpoznanie tváre**“. Pri nastavení dodatočnej zámky obrazovky postupujeme podľa pokynov v Nastaveniach nášho tabletu. V niektorých zariadeniach je k dispozícii aj možnosť autentifikácie pomocou ďalších biometrických prvkov, ako je napríklad odtlačok prsta.

Kombinácia dodatočnej zámky „Rozpoznanie tváre“ so zámkou „Vzor“, „PIN“ alebo „Heslo“ zvýši zabezpečenie nášho zariadenia. Je však dôležité si uvedomiť, že zámka „Rozpoznanie tváre“ sama o sebe je menej bezpečná, ako sú vhodne zvolené zámky „Vzor“, „PIN“ a „Heslo“. Nie je totiž vylúčené, že ju odomkne aj osoba (alebo aj predmet – napr. naša fotografia), ktorá sa na nás veľmi podobá.

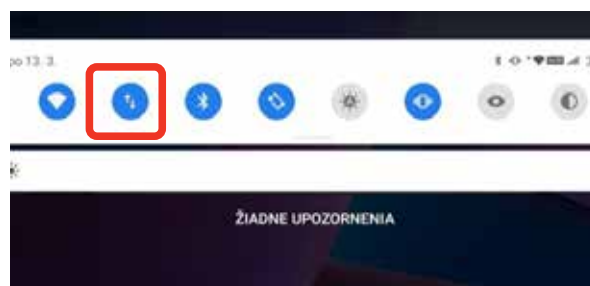
3.4. Dátový balík

Na používanie internetu na našich digitálnych zariadeniach je nevyhnutné mať dotyčné zariadenie pripojené k určitému internetovému zdroju, nakoľko prevažná väčšina aplikácií je prístupná len, ak ste pripojení k internetu. Pre mobilné digitálne zariadenia, ako sú smartfóny, tablety a notebooky sú k dispozícii dve možnosti bezdrôtového pripojenia na internet:

1. **Wi-Fi pripojenie** – v miestnosti (v domácnosti, v reštaurácii, v kaviarni, v knižnici...), ktorá disponuje Wi-Fi pripojením. Po zadaní prístupového hesla sa môžete pripojiť na internet na dobu, ktorú v danej miestnosti strávite. Nevýhodou tohto pripojenia je jeho limit na vzdialenosť, čo znamená, že ho môžete používať iba v danej miestnosti. (Bližšie informácie môžete nájsť v pracovnom zošite z 1. stretnutia „Základy práce s digitálnym zariadením“).
2. **Pripojenie na internet pomocou mobilných dát** – predstavuje alternatívu k Wi-Fi pripojeniu, ktoré máte k dispozícii kedykoľvek a kdekoľvek si ho zapnete, nakoľko sa viaže na mobilného operátora, u ktorého máte zriadené telefónne číslo, teda SIM kartu. Nedostatkom pri využívaní mobilných dát môže byť dostupnosť a sila signálu od mobilného operátora a taktiež objem dát.

Obrázok 91 – Označenie Wi-Fi pripojenia

Obrázok 92 – Označenie pripojenia mobilných dát (*vzhľad ikon, rovnako ako aj Panela rýchleho nastavenia v našom tablete sa môžu od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému)

Veľkosť mobilných dát

Veľkosť mobilných dát sa určuje pomocou počtu bitov (vyslovujeme „bitov“, skratka „b“), ale aj pomocou počtu bytov (vyslovujeme „bajtov“, skratka „B“).

Bit je minimálna jednotka na meranie množstva informácií.

Byte sa takisto používa na vyjadrenie množstva informácií, pričom platí:

1 B (bajt) = 8 b (bitov)

1 kB (kilobajt) = 1024 B (bajtov)

Každá aplikácia alebo webová stránka si pre otvorenie, stiahnutie, odinštalovanie a trávenie času na nej vyžaduje iný počet bitov/bytov. Bit predstavuje len základnú jednotku.

Odvožené a vyššie jednotky ako 1 bajt sa zvyšujú o 1024-násobok (a nie o 1000-násobok, ako to poznáme pri „bežných“ merných jednotkách), ide pre- dovšetkým o nasledujúce jednotky:

Názov	Skratka	Počet bajtov
Kilobajt	kB	1024
Megabajt	MB	1 048 576
Gigabajt	GB	1 073 741 824
Terabajt	TB	1 099 511 627 776

V kilobajtoch sa obvykle meria rýchlosť sťahovania súborov. Takže pri rýchlosti internetového pripojenia 128 kbps (kilobitov za sekundu) bude rýchlosť sťahovania (v ideálnych podmienkach) 16 kB/s (kilobajtov za sekundu), čo znamená, že 160 kB dokument bude stiahnutý za 10 sekúnd. V praxi sa pri používaní dát od mobilného operátora používa jednotka GB, respektíve spotrebovaný ako aj poskytnutý objem je prevažne uvádzaný v počte Gigabajtov (GB) alebo Megabajtov (MB).

Pri používaní dát je potrebné vždy byť obozretný a sledovať si pravidelne spotrebu dát, pretože nie všetky aplikácie a webové stránky si na svoje používanie vyžadujú rovnaký počet dát, teda rovnaký počet GB/MB. Najväčším spotrebiteľom dát aktuálne na trhu sú multimédia. Na prvom mieste sú videá, na druhom hudba a na treťom fotografie. Čo znamená, že **najväčšia spotreba dát vychádza z aplikácií a webových stránok,** ktoré ponúkajú obsah multimédií, teda ide o **Youtube, Facebook, Instagram, aplikácie a stránky ponúkajúce filmy, rozprávky, návody, hudobné aplikácie ako Spotify a pod.** Netreba zabúdať aj na to, že samotné inštalovanie a odinštalovanie aplikácií si pri využívaní mobilných dát taktiež vyžaduje určité množstvo dát. V tomto prípade, ale len pár MB.

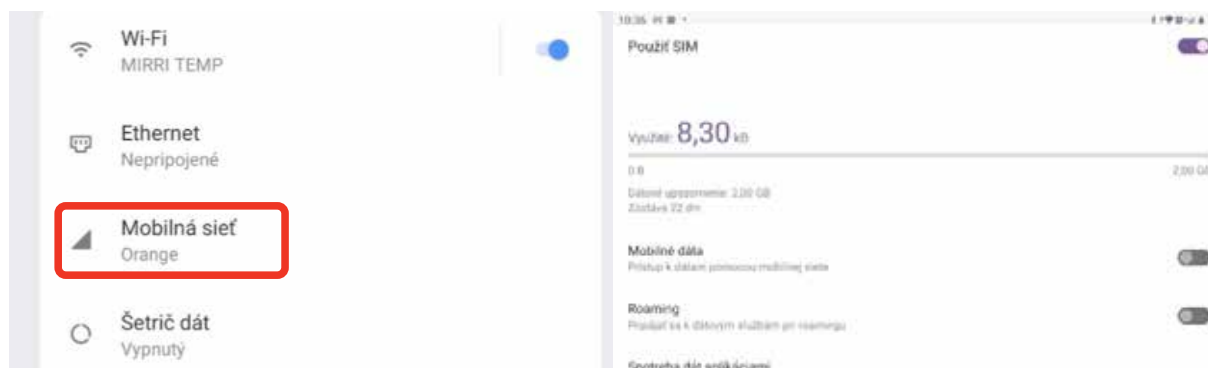
Nižšie uvádzame orientačnú spotrebu pri niektorých aplikáciách a webových stránkach:

- 100 e-mailov za týždeň predstavuje minucie 50 MB = 0,05 GB;
- polhodinový videohovor prostredníctvom Skype 300 MB = 0,3 GB;
- 100 webových stránok (načítanie, prehľadávanie, surfovanie) za týždeň = 800 MB = 0,8 GB;
- iné aplikácie v priemere 350 MB= 0,35 GB;
- 1 hodina pozerania filmov prostredníctvom streamovacích aplikácií a webových stránok predstavuje 3 GB (len pri nízkom rozlíšení = slabá kvalita obrazu). Pri vysokom rozlíšení (veľmi dobrá kvalita obrazu) až 7 GB.

Dátový balík poskytnutý MIRRI SR

Dátový balík pre úspešných absolventov predstavuje mobilné dáta vystavené k SIM karte od mobilného operátora. Tento balík obsahuje určité množstvo mobilných dát, ktoré máte k dispozícii na 12 mesiacov od jeho aktivácie (t. j. od vloženia SIM karty v deň jej odovzdania mobilným operátorom a načítania prvej webovej stránky). Sledovanie

míňania resp. sledovanie spotreby dát viete vykonávať pomocou položky „Nastavenia“, kde po kliknutí na možnosť „**Sieť a internet**“ vyberiete možnosť „Mobilná sieť“, a **zobrazí sa aktuálna spotreba**.

Obrázok 93 – Spotreba dát

(*vzhľad obrazovky a rozloženie položiek sa v našom tablete môžu od vyobrazenia na obrázku líšiť v závislosti od verzie nášho operačného systému

Po minutí **poskytnutého objemu dát v dátovom balíku**, máte možnosť získať **d ďalšie** dáta na používanie internetu vo vašom tablete. Kúpa, resp. získanie nových dát do svojho tabletu môžete uskutočniť na základe obchodných podmienok operátora vzťahujúcich sa na dokúpenie dodatočných dát. Vo všeobecnosti je kúpu možné uskutočniť:

- návštevou ktorejkoľvek pobočky mobilného operátora na Slovensku,
- cez bankomaty,
- cez platobné terminály (TIPOS, čerpacie stanice, pošta a pod.),
- cez webovú stránku mobilného operátora.

Upozornenie

O všetkých podmienkach používania, veľkosti dátového balíka a možnostiach jeho dobývania budete informovaní mobilným operátorom po ukončení vzdelávacích školení.

4. Dôležité kontakty

Kontaktná linka známa ako **Call-centrum na telefónnom čísle 02/35 80 30 80** je miestom, na ktoré sa môžete obrátiť a kde vám pridelení operátori budú k dispozícii počas pracovných dní v čase od 8:00 do 16:00 hod., aby vám poskytli odpovede a usmernenia na všetky vaše otázky, ktoré sa týkajú projektu.

Pre absolventov školenia sú zamestnanci linky Call-centra k dispozícii na poskytnutie odpovedí a asistovanej pomoci v nasledujúcich oblastiach:

Technická podpora školenia

- Pre odovzdané tablety, príslušenstvo a klávesnice po absolvovaní školenia
- Správne nabíjanie tabletu
- Zapnutie/vypnutie tabletu, vykonanie reštartu
- Vykonanie aktualizácie softvéru
- Zálohovanie dát uložených v tablete – ak sa potrebujete uistiť či sú všetky informácie v tablete bezpečne uložené
- Zabudnuté heslo na odomknutie tabletu – navigovanie ako sa dostať do tabletu pri zabudnutom hesle
- Resetovanie tabletu
- Vykonanie reklamácie pri nefunkčnom tablete alebo klávesnici – operátori po telefonáte vykonajú overenie funkčnosti zariadenia a po zistení vážnych technických komplikácií vás navedú ako postupovať pri reklamácií
- Orientácia v tablete – na operátorov sa môžete obrátiť ak máte otázky ohľadne využívania tabletu, resp. chcete na ňom niečo vykonať ale neviete alebo nie ste si istý so správnosťou postupu. (napríklad: kde nájdem svoju emailovú schránku, ako znížiť/zvýšiť jas, ako nastaviť rotáciu obrazovky, ako si nainštalovať/odinstalovať aplikáciu)
- Iné témy, ktoré vás budú zaujímať a súvisia s obsluhou tabletu

Dátové balíky pre absolventov

- Pre vyškolených účastníkov poskytujú naši operátori technickú podporu v nasledujúcich témach:
 - Informácie o Dátových balíkoch
 - Nedoručenie sprievodného listu s poukazom na Dátový balík
 - Na čo slúži dátový balík
 - Aktivácia dátového balíka a asistencia pri aktivácií
 - Ako si zapnúť a vypnúť dáta
 - Sledovanie spotreby dát v rámci Dátového balíka
 - Informácie o pobočkách mobilného operátora
 - Spôsoby ako si navýšiť dáta nad rámec Dátového balíka (dobíjanie dát)

- Platnosť dátového balíka
- Aktivácia a deaktivácia roamingu na používanie dát mimo územia Slovenska

Odporúčte školenie **vaším známym**, ktorí sa môžu registrovať a telefonicky cez linku Call-centra kde skúsení operátori vedia poskytnúť odpovede na:

Registráciu na školenie

- Asistenciu pri registrácii – v prípade potreby vám naši operátori pomôžu s vyplnením registračného formulára, na základe ktorého sa zaradíte do zoznamu záujemcov o školenie
- Overenie registrácie – operátori vám radi preveria platnosť vašej registrácie a v prípade zadania chybných alebo neaktuálnych informácií vám na základe vášho súhlasu vedia zmeniť požadované údaje
- Zrušenie registrácie – vašu registráciu v zozname záujemcov o školenie viete kedykoľvek zrušiť, čo ale znamená, že po zrušení registrácie sa už nemôžete opätovne prihlásiť do projektu
- Pravidlá pre registráciu sa do projektu
- Informácie o prebiehajúcich školeniach

Informácie o školení

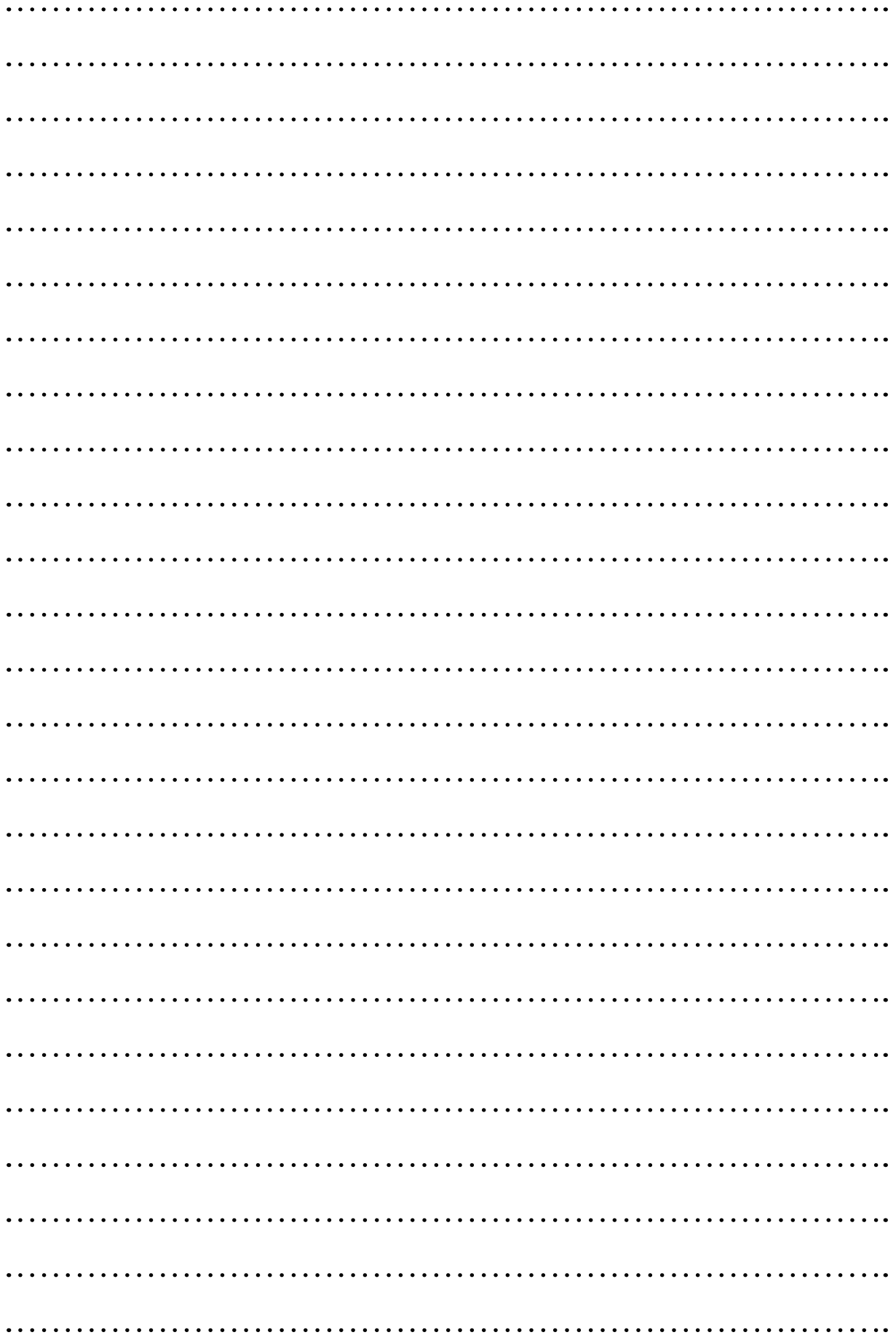
- Základné informácie o školeniach – trvanie školenia, témy školení a užitočné informácie pred uskutočnením prvého školenia
- Adresy aktuálne prebiehajúcich školení
- Mená školiteľov na vami pridelené školenia

A všetky ďalšie informácie, ktoré Vás budú zaujímať v súvislosti s realizáciou školení a projektu.

Cenník služieb za využitie linky Call-centra vychádza z aktuálnych cien hovorov v závislosti od mobilného operátora.

Záujemcovia o školenia sa môžu registrovať aj vo svojom regióne telefonicky od 9:00 do 15:00 alebo osobne prostredníctvom regionálnych koordinátorov projektu Digitálni seniori v ktoromkoľvek **Regionálnom centre MIRRI SR**:

- Regionálne centrum Trnava, Zavorská 11/G
- Regionálne centrum Trenčín, Legionárska 5 (Masaryčky Business Center)
- Regionálne centrum Nitra, Farská 7
- Regionálne centrum Banská Bystrica, Partizánska cesta 3
- Regionálne centrum Žilina, Poštová 1
- Regionálne centrum Košice, Moldavská 10/B
- Regionálne centrum Prešov, Levočská

Na webovej stránke projektu „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior-tabletov“ www.digitalniseniori.gov.sk nájdete:

- Užitočné informácie o projekte
- Informácie o školeniach
- Online školiace materiály
- Online školiace aktivity
- Spriatelené organizácie podporujúce vzdelávanie seniorov

Pre viac informácií o projekte a školeniach, taktiež ako technickú podporu pre vaše digitálne zariadenie kontaktujte telefonickú linku počas pracovných dní v čase od 08:00 do 16:00 h.

Call Centrum: 02/35 80 30 80

Kontaktujte nás aj e-mailom na digitalni.seniori@mirri.gov.sk

Projekt „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior-tabletov“ je financovaný z Plánu obnovy a odolnosti SR ako investícia č.7 Komponentu 17 (Digitálne Slovensko).

